ADQUIRIR
les novetats per el nany i la vistió en el CAUTXU CATALÀ és un
SIGNE de D. ST. INCIO
"CAUTXU CATALÀ"
Corts Catalanes, 615
(entre Pass. de Gràcia i Ciutat)

LA PUBLICITAT

ANY LII.—NUM. 17.573.—PREU: 10 CENTIMS — BARCELONA, DIMECRES, 6 D'AGOST DE 1930

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: CORTS CATALANES, 589. TELEFON 14014 — TALLERS D'IMPRENTA: CARRER BANDARA, 11 I 13.—TELEFON 16008

LLET CONDENSADA
EL PACHES

CRONICA

La catalanització de la política catalana

Reiteradament hem repetit que la diversificació actual del catalanisme era el millor senyal de la seva plenitud. Malgrat la convicció amb què l'hem escrita sempre aquesta afirmació, per alguns no ha passat d'ésser una gratuïtat paradoxal o un recurs polèmic per justificar escaramusses periodístiques. Les circumstàncies ens proporcionen l'ocasió de comprovar que molts dels que l'acceptaven de bona fe tampoc hi havien sabut descobrir la importància que té en la nostra realitat política.

Quan hem dit que avui per catalanisme es pot ésser monàrquic, republicà, socialista, postulàvem la catalanitat essencial de Catalunya; volíem dir que sense perdre res de la catalanitat substancial, un ciutadà pot servir totes les possibilitats polítiques i socials que l'especulació humana ha posat en curs.

Abans aquest marge amplíssim, duia fatalment a l'heretgia i congriava l'anatema. L'única entitat catalana que conquistava la beligerància política per al catalanisme, dintre la seva organització no toleravà l'exposició de certes idees; sota una hospitalitat teòricament ilimitada sostenia un règim intern restrictiu rigorosíssim. Hi cabia tothom mentre pensés igual que els que la dirigien o acollís amb un silenci total aquelles manifestacions o aquells actes que haurien pogut declarar una incompatibilitat amb les seves idees personals. Això era una posició legítima, tant més quant el nom i els interessos de Catalunya erén l'objectiu evident d'aquella disciplina. No es pot negar que Catalunya en fou beneficiada en certs aspectes, però tampoc es pot negar que el catalanisme s'emmotllava segons l'arquitectura moral i ideològica dels homes eminents que dirigien l'organització, i per aquest motiu, vist en perspectiva, i vist de la vora també, el catalanisme prenia literalment la figura d'un simple partit local. La descohesió dels restants elements catalanistes, la passivitat política de determinats nuclis, contribuïa a fer més efectiva la unilateralitat del moviment català.

D'aquí venien lamentables abstencions en la política activa catalana; individualitats selectes no hi trobaven l'alvèol que els allotges confortablement; part de les masses populars tampoc trobaven en el catalanisme organitzat, cap eco de les seves confuses aspiracions. En aquesta situació, els uns es retreien o s'incorporaven a una força política no catalana afí a la seva ideologia i els altres per la mateixa raó seguien dòcils els pastors foraster's que els sabien afalagar aquells sentiments, aquells anhels que el catalanisme no havia sabut o no havia volgut hospitalitzar. Avui, després de la constitució dels grups liberals i republicans del catalanisme, la situació ha canviat radicalment per als catalans. El catalanisme, gràcies a aquesta diversificació, ja no fa ni pot fer la figura d'un partit defensor d'uns interessos morals i materials determinats; el catalanisme amb el seu front vastíssim pot satisfer totes les exigències polítiques i ideològiques; el catalanisme, avui, és el moviment integral d'un poble que reivindica la plenitud de la seva personalitat.

Mentre no s'hà produït aquest desplegament, era comprensible que dintre Catalunya prosperessin organitzacions polítiques bastides damunt de programes i d'idees no reconegudes pel catalanisme organitzat; avui, aquestes organitzacions són perfectament innecessàries perquè el catalanisme disposa de totes les possibilitats polítiques que pugui reclamar un ciutadà del món.

I, d'això, sembla que encara hi ha catalans que no se n'han adonat i això és precisament el que fa més fort i més universal que mai el catalanisme. El català que cregui que el problema de Catalunya solament pot trobar solució adequada dintre d'un règim monàrquic espanyol, té una organització catalana perfectament solvent que el rebrà i aprofitarà el seu esforç personal; si creu que la república pot ésser l'única garantia d'èxit per a les aspiracions de Catalunya, pot incorporar-se a qualsevol dels nuclis del republicanisme català que s'avindrien a una novella estructuració federal d'Espanya; si és socialista, podrà sumar-se a les organitzacions catalanes que propugnen aquests ideals.

No hem diversificat el catalanisme per dedicar-lo a contingències electorals, ni a baralles internes; l'hem diversificat per a fer-lo apte a totes les intervencions del dret i de la justícia del món, perquè no hi hagi cap parcella de l'esperit universal que li sigui indiferent i per estar a punt per la concòrdia en qualsevol instant. Els monàrquics catalans podran entendre's amb els monàrquics de fora Catalunya, els republicans igual i els socialistes també; amb els que difícilment mai es podran entendre serà amb els monàrquics, amb els republicans, amb els socialistes no catalans que viuen, treballen i prosperen a Catalunya i no propugnen les seves conviccions des del punt de vista català; i si s'hi entenen no serviran Catalunya i adulteraran el catalanisme. I en dir això oblido totalment les històries personals; en aquest moment no m'interessen; l'únic que m'interessa és la pertorbació que significa la possible existència de qualsevol partit polític no català a Catalunya.

¿Quin valor, quin sentit tindria un pacte entre republicans no catalans installats a Catalunya i republicans d'igual matís de fora Catalunya? No tindria altra significació ni transcendència si no el d'un interès momentani i material. ¿Què significaria un pacte del catalanisme republicà amb el republicanisme no català de Catalunya? La mort ràpida i fatal, sense glòria del republicanisme català.

El catalanisme, pot pactar i ha de tenir interès a pactar amb qualsevol ideari de fora Catalunya; però per a pactar-hi dignament ha de presentar-s'hi amb una personalitat irrecusable, turgent de totes les responsabilitats morals. Jo recordaré sempre amb emoció l'espectacle que ens donaven els intellectuals castellans amb la seva visita. Aquell vespre al Ritz aplaudia Sainz Rodríguez, Ortega i Gasset, aplaudia les paraules roentes i precises de Ferran de los Rios; no estàvem davant de l'impossible; les intelligències més altes són les que poden descobrir en un instant els panorames espirituals més dilatats i més complexes. En algun moment el cor em va tremolar amb l'esperança que finalment seríem compresos. No l'he perdut aquesta esperança; però reivindico el dret d'ésser comprès amb tota la meva complexitat i amb tota l'espontaneïtat de la meva ànima catalana. Si no pot ésser així, ens hi resignarem; però, no ens resignarem mai a abandonar les conquistes del catalanisme a mans dels no catalans de Catalunya que ens vulguin fer de tutors. ¿Per què hauríem fet un republicanisme català si l'havíem de dedicar a enrobustir-ne un altre de no català dintre mateix de Catalunya? Que els catalanistes, especialment, els jòves, meditin un moment això, i aviat descobriran si realment són catalanistes o han estat víctimes d'una ilusió que els ha fet creure en un amor que no sentien.

CARLES CAPDEVILA

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA

Llibres d'art

Una gloganda de llibres d'art per a infants ha envait de sobte la casa: són els dinou llibres illustrats en colors que porta editats la Col·lecció "Grumet" de les edicions Proa, de Barcelona. Aquesta col·lecció "Grumet" ens és oferta en tres formats: dos grans in-8.° i un de petit in-16.° Aquest format i un dels in-8.° són "cartonnés", mentre que l'altre in-8.° és de pocs fulls i en rústega. Tots tres formats, o les tres col·leccions en què se subdivideix la col·lecció "Grumet", estan bellament editades, la més petita dintre d'un gust ja demodat; la més gran dintre del millor gust modern; la mitjana dintre d'un gust intermedi. Totes tres són valuoses per llur contingut: autors de primera categoria adaptats a les intelligències infantils. La col·lecció més petita comprèn adaptacions dels autors clàssics "Guillem Tell", "Ivanhoé", "Macbeth", etc., i és illustrada amb aquarelles reproduïdes pel procediment tricolor; aquestes illustracions són obra dels artistes Prat, Quelus, Busquets i Joan d'Ivori. La col·lecció més moderna ens dóna traduccions de llibres per a infants, obra de Blaise Cendrars, Claude Roen i André Maurois. Aquestes obres són les següents: "Petits contes negres per als infants dels blancs", traducció de Joan Llongueres amb illustracions d'Enric C. Ricard; "Les Aventures de Polzet", traducció de Maria Perpinyà, amb illustracions d'Enric C. Ricard; "Viatge al País de les 30.000 voluntats", traducció de Melcior Font, amb illustracions de R. Capmany. Les illustracions d'aquestes tres obres són en negre i en colors. Per fi la col·lecció que no és ni de gust modern ni de gust antic forma un recull de deu fascicles de "Contes Russos", adaptats per Joan Gols i illustrats per Joan Junceda, amb dibuixos en negre i en dos colors i negre.

Ja es veu que el programa d'aquestes edicions infantils és escollidíssim. Cal ara afegir que l'edició, particularment la de les edicions de més gran format, és acurada, elegant i molt bella. Hi ha en aquests llibres un ingenu optimisme de fons i de forma que ha d'ésser perfectament assimilat pels puerils egocentrisme i golafreria de la quitxalla: són llibres per a satisfer plenament l'avidesa senzilla dels cadellets que van venint al món dels negocis, dels crims, de la política i de totes les virfuts. Aquests contes tan ben escollits, i la majoria d'ells tan ben illustrats, són segurament la més amable i eficaç introducció de la vida activa, i per aquest tan gran avantatge les Edicions Proa ja mereixerien l'adhesió de tothom.

Però hi ha més valors a alabar en aquest bé de Déu de llibres; hi ha, ultra llur bona presentació tipogràfica, l'art refinat de la major part dels dibuixants que els han decorat adients, expressives i gàies illustracions. Al nostre entendre sobresurten artísticament les dues edicions de major format: la dels contistes moderns i la dels Contes Russos. Enric C. Ricard és probablement, entre els esmentats tres illustradors dels contistes moderns, el més idoni, el més modern, el més infantilista, el més eloqüent; té una especial gràcia arbitrària a imaginar brillants harmonies de color que han d'apassionar els infants i els ha de transportar. Castanys ha fet en la illustració del llibre de Roen els seus millors dibuixos, i els ha colorit també amb fantasia colpidora i ben dirigida als cors i a les imaginacions puerils. Fluix en el dibuix, Capmany sobresurt també en el colorisme, el qual és més delicat que els altres dos, encara que potser no tan suggestiu per als infants: és un colorisme per a gent gran.

Junceda triomfa una vegada més amb el seu estil realista i directe, no exempt, però, de fantasia. Es un artista tan preparat, tan hàbil i sobretot tan sensible, que dibuixa tot el que vol; es fa obeir com hipnòticament per les seves mans. I, amb dos colors només, ha aconseguit indecibles expressions de color. Es curiós de remarcar que el seu estil, que no té res d'esnobista ni d'ultramodern, encaixa perfectament en llibres moderns i no desdiria de l'estil literari més eixelebradament líric. Cap artista d'aquí ni de fora d'aquí no es mou amb més gràcia i agilitat en la illustració de tota mena de literatures; cap d'altre tan socorredor, àdhuc tan refitador de textos que s'ho necessitin. Junceda és en la illustració de llibres ço que fou Soler i Rovirosa en el teatre: un espectador de la bona literatura i un galvanitzador de la literatura morta.

La petita col·lecció in-8.° dedicada a l'adaptació dels clàssics, és trista: hi manca assolellament i trapaceria; no pas tra, ceria de xerraire, ço que la matèrit textual no admetria massa, sinó més aviat trapaceria artística, ço que en el terreny editorial potser es podria confondre amb la gracilitat. Un llibre per a infants ha d'ésser com un banquet de llaminadures ofert al petit lector — però no pas en l moment que aquest se sent endormiscat o assaciat, sinó en el moment que, ben desvetllat, té gana. Resulta, però, que aquesta petita col·lecció de clàssics adaptats amb força to i amb menjivol i persuasiu estil literari, és, per raó de la presenció tipogràfica, per la seva coberta i per algun altre petit detall, una col·lecció probablement soporífera i indigesta als brutals tarannàs d'ocell que nien en la carn dels nens i de les nenes, àdhuc dintre el cos de molts adolescents que ja fumen i que voldrien és capitans de lladres o de boxadors.

JOAN SACS

ESCENES DE PLATJA

— ¡Mentre el papà d'aquest fent-nos postals, podríem anar a fer una gorrera no si escalda? (De "La Rire")

Velles indústries catalanes

Terrissaires

La indústria del fang és, sens dubte, entre les activitats humanes, una de les més antigues del món, si no la més antiga entre les manufactures subsistents. En l'habitat troglodític com en els enterraments megalítics, dins l'Edat de la pedra tallada, trobem ja restes de ceràmica feta a mà, vestigis dels atuells domèstics d'aquella vida primitiva. Es, dones, una indústria multimilenària.

Val a dir que aquesta vellèria la porta escrita en la sensillesa, en el classicisme definitiu de les seves formes. Avesats a veure aquests estres humils per cuines i tebostos, no parem esment, moltes vegades, en la gràcia de les seves ratlles, en el valor decoratiu de llurs volums, que han assolit tipus definitius. L'ofici de terrisser, avui en camí de perdre's, és d'una habilitat manual exquisida, que només pot aconseguir-se amb una tradició ancestral. Es un goig per als ulls veure com un home, amb un torn primitivíssim que mou amb el peu, pren una massa de fang pastada, i només faisonant-la amb la mà en treu, amb una perfecció insòlita, tota mena d'atuells casolans. Al contacte de la mà creadora, i gràcies al moviment giratori, el fang, suau i ductil, creix, s'estira i es corba com per miracle.

Sempre que anant pel món ens hem trobat amb un obrador de plats i olles ens hi hem aturat puerilment. Unes vegades ha estat a casa nostra: a Breda, a Esparreguera, a Musavet, a Naval... on ens hem encantat veient treballar aquests humils artífexs; altres vegades, ben lluny d'aquí. Recordem una visita que fèrem a la cabana d'un terrissaire indi, al cor dels Andes de Colòmbia; l'habitació més gran era plena de "chorotes" vermellencs, de formes magnífiques. El pare i la mare eren al mercat a despatxar la mercaderia; un infant ens féu els honors de la cabana de l'obrador; anava nu, és a dir, no totalment, no: portava l'ala d'un capell enfonsada a la testa. Ens explicava graciosament les manipulacions amb una bola de pasta a la mà: la cara i el fang s'aviriinavaven; sota els dits d'aquell noiet bru, com sota la mà d'un torner destre, el fang era cara palpitant, vivent, tremolosa...

La invasió de la ceràmica mecànica, de les bateries de cuina de metall han atuït la indústria terrissera catalana. Hom pot dir que han desaparegut del tot els obradors de terrisser que hi havia a la Costa. Blanes, Arenys de Mar, Mataró i el Pla de Barcelona tingueren cases importants dedicades a la ceràmica casolana popular, gràcies a les facilitats de l'exportació per mar, que els permetia de trametre plats mataronins, pipes i gerres d'oli embalables barcelonines, vers Ultramar, a Cuba i a Filipines. Foren els establiments de més empenta; però així mateix els que primer tocaren les conseqüències de la introducció dels plats "de pedra" i dels estres de planxa metàllica. Avui hom pot dir que al nostre litoral no hi ha terrissaires. Si alguna casa s'aguanta encara (Arenys, Esplugues) és perquè s'han donat a la ceràmica arquitectònica, feta a motlo.

Avui les terrisseries catalanes que es mantenen encara, estan situades dins la depressió prelitoral des de Tèlr (Rosselló), a Miravet (Ribera de l'Ebre), o a la Catalunya central, d'Olot a Naval (Osca).

L'emplaçament d'aquesta zona terrissera catalana més resistent, respon a factors d'ordre geogràfic, però també d'ordre econòmic. En primer lloc abunden els obradors de terrisser a la dita zona pel fet de trobar-se formada de depressions on afluexen els rius de muntanya, aportadors de terres aluvials o diluvials argiloses, les quals constitueixen la primera matèria d'aquesta indústria. Al mateix temps, les temperatures hivernals no són massa extremades, ja que altrament les gelades continuades aturarien el treball massa temps de l'any, puix que les mans dels homes es tallarien i l'obra es clivellaria. Si trobem algunes poblacions terrisseres avançades en latitud, que per llur situació haurien d'ésser molt fredes, tenen generalment la compensació que gaudeixen d'alguna condició climàtica afavoridora. Sant Julià de Vilatorta, per exemple, a 500 metres d'alçària, 100 metres més alta que Vic, gaudeix d'una inversió de temperatura que la fa més temperada que la capitalitat de la comarca; Olot té els hiverns suavitzats per un clima plujós. El clima i els terrenys limiten, dones, la terrisseria a aquesta zona, que sobrepassa poc el prelitoral.

Però, a més, aquesta producció s'hi circumscriu també pel fet que per ésser una zona de passatge entre la Costa i l'interior de Catalunya, coincidéix amb l'arrenglerament dels mercats comarcals de major importància. D'això prové que moltes de les poblacions terrisseres siguin al mateix temps mercat de Figueres, La Bisbal, Olot, Vilafranca, Lleida, Benabarre; o bé ho foren: Sabadell, Manresa; o sinó tenen el mercat molt a la vora: Quart-Girona, Sant Julià de Vilatorta-Vic, Verdú-Tàrrega, La Selva del Camp-Reus.

Es curiós de remarcar que els pobles terrissers que no es troben en aquestes circumstàncies favorables són els que mantenen, o han mantingut fins ara, una major activitat en aquest art de treballar el fang: Breda, Esparreguera, però sobretot Miravet i Naval. Aquestes dues, les més extremeres i les més allunyades de tot mercat, han sabut donar al comerç de llurs productes característiques originalíssimes.

PAU VILA

Els bandits xinesos

Londres, 5. — Comuniquen de Pequín que els bandolers que el dia 7 de juliol capturaren dues missioneres angleses han tramès a les autoritats xineses un dit d'una de les missioneres amb l'avís que exigeixen per al seu rescat la quantitat de cinquanta mil dòlars. Els bandolers amenacen amb tallar tots els dits de les missioneres, segons vagin passant uns terminis que fixen. El darrer termini comporta, si no reben els cinquanta mil dòlars, la mort de les dues missioneres. — Fabra.

Tres morts en un incendi a Marsella

Marsella, 5. — Un formidable incendi ha destruït, aquesta tarda, unes filatures, salvant-se, però, la major part dels obrers que hi treballaven.

Han resultat morts dos obrers i un vigilant, i dos obrers ferits greument. Ultra aquestes víctimes, hi ha alguns obrers amb cremades de poca importància.

Els danys materials han estat avaluats en 300.000 francs. — Fabra.

Els terratrèmols d'Itàlia

Roma, 5. — Ahir es va sentir un altre terratrèmol d'escassa violència, a Melfi i Rionero. Ha causat danys materials, però no hi ha víctimes. — Fabra.

COMENTARI

El veritable esport

Diumenge passat, en arribar a Agramunt per assistir a les festes cíviques i esportives que hi havien de tenir lloc, vàrem trobar-nos amb una sorpresa agradable: la presència a Agramunt de Pompeu Fabra. El Mestre anava vestit d'excursionista, de bon excursionista, i la seva estada a Agramunt era explicada pel seu viatge de tornada a Barcelona venint del "Camping" que una colla de veterans esportius organitzen cada estiu a la Vall d'Aran. Dissabte a la tarda, quan feia poca estona que Mestre Fabra havia estat acollit amb els honors que mereix pels nois de "Palestra" d'aquella vila, un altre gran esportiu de bona llei, En Lluís Nicolau d'Olwer, passava, en automòbil, abillat també d'excursionista, en direcció al mateix "Camping" de la Vall d'Aran...

Fa un parell de setmanes que aquests dos grans homes de Catalunya — Nicolau i Fabra — havien assistit al Campament de "Palestra" damunt l'estany de Malniu. De Puigcerdà al campament hi ha setze quilòmetres pel bosc i la muntanya que els dos excursionistes havien fet amb veritable delectança. Al Campament de "Palestra", a l'hora del repòs corporal i del treball de l'esperit, Nicolau d'Olwer explicava voltat de la joventut d'acampadors una lliçó magistral sobre l'Expansió de Catalunya a la Mediterrània Oriental, i Mestre Fabra, l'endemà, obsequiava el jovent que feia festa major de veure'l al seu entorn amb una "Conversa filològica" plena d'insuperables ensenyaments.

Ara, també tots dos, han anat a l'Espot a fer vuit dies de Camping, i Mestre Fabra, que deu haver arribat tot just a Badalona, ja prepara la seva anada al nou Campament que "Palestra" organitza pels voltants de Tossa de Mar. Jo trobo que aquestes dues grans figures de la intellectualitat catalana, lliurats de cor i d'ànima a l'admirable organització de "Palestra", ens donen un exemple magnífic de l'esport que cal preconitzar a la nostra joventut. No l'esport contemplatiu, que es redueix a pagar una quota de soci d'un Club determinat i a passar-se tres hores assegut en un camp mirant com vint-i-dos homes juguen al futbol, sinó a l'esport efectiu del "Camping", de l'excursionisme, de la natació, de l'alpinisme i molt especialment a aquest esport obra de "Palestra" on els nostres jòves aprenen la bona doctrina de la germanor, de la pràctica esportiva i de l'educació de l'esperit.

Hauríeu de sentir com Mestre Fabra i Nicolau d'Olwer expliquen les seves entusiàstiques impressions de llur estada a la Vall d'Aran i a Malniu. Per als que, retinguts a ciutat pel treball, no hem tingut possibilitat d'assistir-hi aquestes impressions ens són una delectança i una tortura al mateix temps. Mestre Fabra ens posava, ahir, la mel als llavis, referint-nos algunes anècdotes divertidíssimes de la seva recent estada al "Camping" de la Vall d'Aran. N'han impressionat una pellícula documental en la qual "treballen" tots els elements del campament; "es tracta — ens deu Mestre Fabra — d'un magnífic film on, ultra els detalls de la vida del camping, que són molt curiosos, es podran admirar els bells paisatges pirenencs que volten el campament". "Veuran — afegeix — una escena en què jo em rento la roba i us podreu adonar que quan es tenen "manetes" no fa cap falta el lleixiu"...

No ens caldrà, certament, esperar la projecció d'aquest film, que assolirà segurament un gran èxit, per poder apreciar l'alt valor educatiu i modèlic d'aquest esport autèntic que cal recomanar a la nostra joventut. No fa gaires dies, després d'una conferència de Lluís Nicolau d'Olwer a l'Ateneu Gracienc d'Acció Catalana, assistíem a una exposició de mapes geològics de l'Agrupació Excursionista de Gràcia i podíem fer-nos càrrec de la labor cultural que tot fent excursionisme realitzen els homes d'aquella casa. I ja no cal esmentar l'obra del Centre Excursionista de Catalunya, el degà de les entitats excursionistes de casa nostra. Heu-vos ací l'esport autèntic, l'esport veritable, útil i eficaç per a la formació de les generacions sanes de cos i fortes d'esperit que fan la glòria d'un poble. — D. de B.

Els bandits mexicans

Tenange del Valle (Mèxic), 5. — Cinc bandits que fa uns dies efectuaren una incursió en aquesta població, han estat capturats i executats immediatament per les tropes que sortiren a perseguir-los.

Els cadàvers dels bandits han estat exposats a la plaça d'aquesta ciutat. — Fabra.

El turisme nord-americà a Europa

Nova York, 5. — Malgrat les baixes a totes les Borses i de la crisi dels negocis, s'anuncia que el nombre de turistes que enguany han emprès llargs viatges, bat tots els rècords precedents. Només el 15 de juliol van sortir 10.000 turistes cap a Europa. — Fabra.

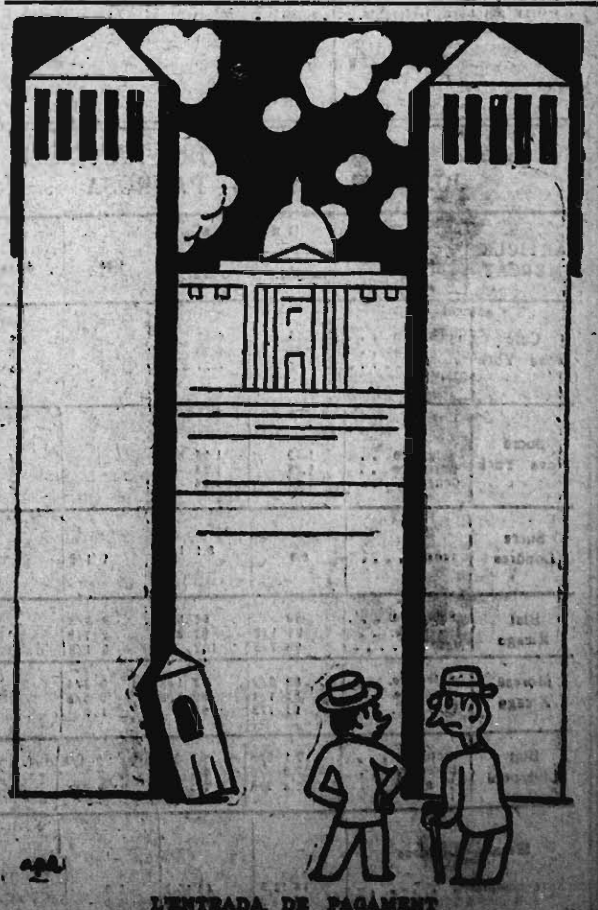

L'ENTRADA DE PAGAMENT

— Això és un veritable impost que m'es obliga a pagar per a mantenir els funcionaris innecessaris.

— De l'Amic d'Anònim

Borsa-Finances

Els pagaments d'Hisenda

El delegat d'Hisenda ha ordenat els següents pagaments:

Josep Banús, 1.970'20 ptes.; Joan Balsta, 715'58; Antoni Bergués, pesetes 1.184'20; Alfons Bonvei, 520; Joaquim Bofrull, 287'01; Francesc Buson, 3.400; Agustí Cabotero, pesetes 42.444'; Josep Claramunt, 500; Ferran Marsal, 10.152'67; Joan Puigcerver, 13.667'80; Esteve March, pesetes 686'13; Josep Portes, 8.616'51; Antoni Planes, 16.868'39; Joan Quero, 388'33; Manuel Segalà, 715'58; Emili Sardà, 18.683'57; Joan Vives, 42.454'23; Jesús Vila, 1.494'80; administrador principal de Correus, pesetes 187.890; Salvador Andreu, pesetes 2.052'80; Cd Arnau i Mateu, S. A.; 6.173'55; Fill de J. Artigues Alatet, 202'56; Joaquim Barraquer, 205'63; Bardinet, S. A., 353'71; Antoni Boleda, 339'50; Bosch i Cia, pesetes 6.764'76; Ramon Coll, 400'42; Josep Dèu i Cia, 6.833'70; F. Escofet i Cia, 234'10; Joan Font, pesetes 155'84; Matilde Farroch, 276'35; Joan Bta. Ferrer, 113'51; Carles Faul, 296'10; Francesc Fontrodona, 234'18 ptes.; Foment d'Obres i Construccions, 23.319'44; Vda. de J. Sala, 249'77; Farines Serra, S. A., pesetes 9.564'55; Josep M. Lacoma, pesetes 563'26; Enric Llopis, 283'76; Josep Mascaró, 16.510'18; Myrurgia, S. A., 5.980'73; Casimir Manzanares, 275 ptes.; Josep Marfà, 74.730'70; Marian Oliveres, 4401'45; Oller i Pedró Gmans., 987; Pere Peyron, pesetes 1.676'62; Ramon Piera, 219'61; Martí Rodó, 345'45; Josep Real, pesetes 2.831'52; Manufactures Serra Balsa, 207'27; Caterina Santandreu, 138.183; Genoveva Serra, 584'70; Vicenta Sanchiz, 1.244'52; Pere Vidal, 59'22 ptes.; Josep Parés Nin, pesetes 875.691'30; Administració de Loteria rifada, 3b. 29.371'98.

SOLER I TORRA G^MANS

BANQUERS

BITLLETS

Francesos, 35'50 per 100.
Anglesos, 43'86 ptes.
Italians, 47'25 per 100.
Belgues, 126'10 per 100.
Suissos, 175'15 per 100.
Portuguesos, 0'38 ptes.
Alemanya (Reichsmark), 2'15 id.
Austria (Schilling), 1'23 id.
Txecoslovàquia, 26'78 per 100.
Holandeses, 3'52 ptes.
Grècia, 10'50 per 100.
Suècia, 2'35 ptes.
Noruega, 2'34 id.
Dinamarca, 2'34 id.
Finlàndia, 21'90 per 100
Romania, 5'15 per 100.
Bulgària, 6'14 per 100.
Turquia, 3'93 ptes.
Estats Units, 9'00 id.
Canadà, 8'90 id.
Argentina, 3'20 id.
Uruguai, 7'31 id.
Xilena, 1'00 id.
Brasilers, 0'92 id.
Bolivians, 2'86 id.
Colombians, 7'94 id.
Peruans, 31'39 id.
Paraguais, 0'10 id.
Venezuela, 1'18 id.
Japonesos, 4'27 id.
Grècia, 35'25 per 100.
Egipte, 44'00 ptes.
Filipines, 4'10 id.
Hongria, 1'59 id.

OR

Alfons, 170 per 100.
Unces, 170 per 100.
4 i 2 duros, 170 per 100
Un duro, 8'50 ptes.
Isabel, 171 per 100.
Francs, 169 per 100.
Lliures, 43'00 pts.
Dòlars, 8'80 id.
Cuba, 8'75 id.
Mexicà nou, 171 per 100.
Venezuela, 170 per 100.
Marcs, 208 per 100.

La vida religiosa

Santa d'avui.—La Transfiguració de Nostre Senyor Jesucrist. Santa Just i Pastor, germans, màrtirs; Sant Sixte II, papa, i Santa Felicissim i Agapit, màrtirs.

Santa de demà.—Sant Gaietà, confessor i fundador; Sant Albert de Sicília, confessor; Sant Faust, soldat i màrtir, i Sant Donat, bisbe i màrtir.

Quarania Hores.—Avui: Església parroquial de Nostra Dona dels Angels.

Hores d'exposició.—Avui: De les sis del matí a dos quarts de vuit del vespre.

Demà: A la mateixa església i a les mateixes hores.

Comunió reparadora.—Avui: Església parroquial de Santa Mònica.

Demà: Església del Bon Succés.

Cort de Maria.—Avui: Nostra Dona de Lourdes, a Santa Madrona o a Santa Maria de Mar.

Demà: Nostra Dona de la Font de la Salut, a les Mínimes o Sant Esperit.

Adoració Nocturna. — Demà: Torn del Sagrat Cor de Jesús.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori. — Avui: Torn del Sant Angel Custodi i Sant Miquel.

Demà: Torn dels Dolors de Maria.

VISITA DE COMPLIMENT

Ahir el senyor bisbe tornà la visita que li féu el dia anterior el Vicari General de Roma, arquebisbe de Filippos.

VISITA A L'SANATORI DE NOSTRA DONA DE MONTSERRAT

Monsenyor Josep Palica, arquebisbe de Filippos, acompanyat del Pare Serapi González Gallego, director de "Editorial Marsodario", de Madrid, després d'haver visitat recentment els principals monuments religiosos d'Espanya, portat del gran amor que sent vers els Germans de Sant Joan de Déu, ha visitat algunes de llurs cases, i darrerament aquest Sanatori Franopàtic de la Mare de Déu de Montserrat, per a homes.

Fou rebut per la Comunitat i als acords d'una marxa executada per la banda de l'establiment.

Va quedar meravellat de l'esplendidesa de les habitacions del pensionat, de la higiene i dels bells parcs de l'establiment.

EL PROXIM CONGRES CATEQUISTIC DE SARAGOSSA

Amb el fi de fomentar l'assistència, personal al pròxim Congrés Catequístic que se celebrarà a primers d'octubre a Saragossa, la Junta Superior Catequística d'aquesta diòcesi, amb expressa aprovació del prelat barceloní, ha resolt anunciar una peregrinació a l'esmentada ciutat, que sortirà de Barcelona el dia 7 d'octubre, a la tarda, i tornarà el dia 9, a la nit, de la qual organització s'ha encarregat l'Hospitalització de Nostra Dona de Lourdes.

Formaran part d'aquesta peregrinació diversos nens i nenes, que assistiran al Congrés i aferiran, per mans del senyor bisbe, a la Verge del Pilar, les almoines que per al seu volgut temple hagin estat recollides a la nostra diòcesi.

L'esmentada Junta Superior Catequística, per tot el que convingui al Congrés i a la peregrinació, ha nomenat, amb el benepàcit del doctor Irurita, una Comissió integrada pels senyors sacerdots següents:

Doctors Francesc Faura, lectoral; i Ramon Baucells, canceller secretari del Bisbat, i reverends doctors Francesc de P. Codina i Sert; P. Manuel Vergés, S. J., director de la Congregació Mariana d'aquesta ciutat; Ramon Balcells, ecònom de Santa Anna, d'aquesta ciutat; Jaume Oliveres, ecònom de la Concepció, d'aquesta ciutat; Lic. Josep Samsó, rector arxiprest de Mataró; Lic. Josep Vio, rector de La Garriga; Lic. Josep Eudald Serra; doctor Joaquim Masdexexar i doctor Joan Tusquets.

CAMISERIA CORBATERIA

Ferrer Batlles

36, Boqueria, 38

El més nou en vestits de bany

Darreres novetats en camises esport i platja sistema "LLAMPEC"

OBRA SOCIAL DE PALESTRA

CAMPAMENT-PREVENTORI — CURA HELIO-MARINA

L'obra social de PALESTRA té per objecte contribuir dins d'aquest camp a l'empresa nacional de sanejament i enfortiment de la joventut catalana.

Per tal d'iniciar dins l'actuació de PALESTRA l'obra de profilaxis social, serà organitzat un Campament a la Costa Brava per adolescents anèmics, convalescents, dèbils, etc.

El Campament s'establirà en una cala entre Tossa i S. Feliu de Guixols, del dissabte 9 d'Agost al 4 de Setembre.

El Campament funcionarà sota un control mèdic que prescriurà el tractament de banys de sol, règim, gimnàstica, etc. més convenient a cadascun dels inscrits.

Els que desitgin inscriure's hauran de tenir més de 14 anys i seran subjectes a una prèvia revisió mèdica.

La inscripció, per a un mínim de quinze dies serà de 10 pessetes, les despeses de manutenció seran d'unes cinc pessetes diàries.

PALESTRA subvencionarà un nombre determinat de places essent preferits els socis i llurs famílies, i els membres d'entitats adherides a la seva Obra Social (orfeons, entitats sardanistes i excursionistes, etc.)

La subvenció consistirà en la meitat de les despeses de manutenció i l'inscripció franca.

Essent limitat el nombre de places subvencionades, seran atorgades per rigorós torn d'inscripció.

La inscripció serà closa el dia 5 d'Agost.

PER DETALLS I INSCRIPCIONS — PALESTRA — Cosp. 12, pis 1.er lletra I. De 1 a 3/4 de 2 i de 7 a 9

Acaba de sortir el volum V de les Obres Completes de

Jacint Verdaguer

Canigó-Montserrat

Preu del volum en rústega, 5 ptes.
" " " " tela, 7 "

DIPOSIT I VENDA:

Llibreria Catalònia

Plaça de Catalunya, 17 - Barcelona

Aquest número ha passat per la censura governativa

BORSA DE BARCELONA

VALORS A TERME

Borsí matí: Nords, 107'70; Alacants, 101'70; Andalusos, 45, 44; Transversal, 51'75; Tramvies, 118, 118'50, 117'75; Plates, 44'75; Colonial, 108; Banc de Catalunya, 114'50, 114'25; Algües, 212'85, 212'65; Aeri Montserrat, 65'50, 65, 66, 65'25; Petrolis, 10'15; 10'10; Filipines, 440, 439; Fords, 197, 196; Chades, 659.

Borsa tarda: Nords, 107'35, 107'50, 107'65; Alacants, 101'60, 101'45, 101'60; Andalusos, 43'50, 51, 42'50; Tramvies, 121, 120, 120'50; Transversal, 51'75, 51'25; Aeri Montserrat, 63, 63'75, 62'50; Docks, 24'75; Plates, 44'65, 44'75; Banc de Catalunya, 114, 114'25, 118'75; Colonial, 108, 107'65, 107'75; Filipines, 437, 438, 436, 437;

Borsí vespre: Nords, 107'50, 107'60; Andalusos, 41'80; Banc de Catalunya, 114'25; Aeri Montserrat, 64'50; Filipines, 435; Fords, 195.

COMPTAT: Valors encara no compresos en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction 1927.	101'00
Obligacions Creu	101'50
Obligs Stat Gral Hules	97'50
Empréstit Costa Rica.	149'00
Obligacions Cobalins	86'25
C.e Gral del Llevant preferents.	80'50
C. General del Sugo Ord.	169'50

MANCOMUNITAT, DIPUTACIÓ I AJUNTAMENTS			
Mancomunitat 1914.	80'00*		
" 1920	75'50*		
Obligac. Prov. 4%	69'75		
C. C. Comunal.	84'75		
Diputacions velles	84'75		
Ajunt. Badalona	72'50		
Ajunt. Barc. sanitari.	78'50*		
" 1906 B.	78'25		
" 1906 C.	75'00*		
" 1907 D.	74'25*		
" 1910 D	74'00*		
" 1912 B.	75'25*		
" 1912 E.	71'50*		
" 1912 F.	71'50		
" 1913 B.	75'35		
" 1916 B.	75'00*		
" 1917 B.	75'25		
" 1918 B.	75'50		
" 1919 B.	75'50		
" 1920 B.	75'25*		
" 1921 6%	98'25		
" 1922 6% Exp	100'75		
" 1925 5%	79'75		
Eixample 1907.	95'50*		
" 1913.	90'50*		
" 1907.	94'25		
Bons Reforma	79'75		
Ajunt. València 6%	84'00		
" Sevilla Exp			
" Màlaga	101'00		
DIVERSOS			
Port Barcna 1905	97'00*		
" " 1913	97'00*		
Mollins.	109'50*		
Sevilla.	95'00*		
Gijon Musel	68'00*		
Marroc 5%	91'00*		
Banc Hipotecari 5%	101'25*		
" " 6%	112'75*		
Caixa d'Emissions	88'00		
C. C. Local 6%	99'75		
C. C. Local 5 1/2	90'65		
C. C. Local interp.	95'00		
Cèdules Argentines	3'97		

DEUTES DE L'ESTAT			
Interior 4%	A.	72'40	
" "	B.	72'40	
" "	C.	72'40	
" "	D.	72'30	
" "	E.	72'15*	
" "	F.	72'15*	
" "	G H	71'50*	
Exterior 4%	A.		
" "	B.	85'00	
" "	C.	84'65	
" "	D.	83'70	
" "	E.	83'65	
" "	F.	82'75*	
" "	G H	87'00	
Amor. 1920 5%	A		
" " "	B.	92'25	
" " "	C.	92'25	
" " "	D	92'15	
" " "	E	92'50*	
" " "	F	92'50*	
Amor. 1927 5%	A	99.90	
" " "	B	86'40	
" " "	C	86'40	
" " "	D	86'90*	
" " "	E	86'25*	
(amb impostos)			
Amor. 1928 5%	A	101'00	
" " "	B	100'60*	
" " "	C	100'50	
" " "	D	100'50	
" " "	E	100'50*	
Amor. 1927 5%	A	100'70	
" " "	B	100'60	
" " "	C	100'60	
" " "	D	100'70*	
" " "	E	101'60*	
" " "	F	101'50*	
Deute Ferroviari		100'00	
(sense impostos)			
OBLIGS. FERROCARRILS			
Nord 1.a hip 3%		72'65	
" 2.a " "		71'65	
" 3.a " "		72'00*	
Nord 4.a Sèrie		71'75*	

Nord 5.a hip. 3%	71'25
Pamplona	71'66
Prioritat	74'85
Lleida a Reus	74'15
Asturies 1.a	71'00
" 2.a	70'75*
" 3.a	71'50*
Segovia 3%	69'25*
Almansa 4%	81'25*
" Adherits	70'90*
Sant Joan 3%	72'25*
Alsasua 6 1/2 %	91'00
Osca 4%	83'00
Nord 6%	104'25
Valencianes 5 1/2	101'00*
Alar-Santander	95'00
Alacant 1.a 3 %	69'50
" 2.a 3%	96'25*
" 3.a 3%	83'75
M. S. A. A 5%	
" B 4 1/2%	
" C 4%	73'75
" D 4%	84'00
" E 4 1/2%	94'65*
" F 5%	102'50
" G 6%	100'65
" H	103'50
" L	65'25
Francès 2 1/4%	52'15
" 2 1/4%	
Directes 2 1/4%	100'25*
Badajoz 5%	46'00*
Orense primitiva	69'75*
" prioritat 3%	50'75
Andalusos 1.a fusió 3%	32'50
" 1.a variable	50'25
" 2.a fusió 3%	31'00
" 2.a variable	37'50
" 1917	71'50*
" B 1 1/2 %	97'50*
Andalusos 6%	38'25*
Groc fix	24'00*
" variable	36'50*
Gris fix	24'00*
" variable	67'50*
Secundària 4 %	83'00
Manresa Berga 5 %	101'00*
Narrió a Barna 6%	

Fer. Catalunya 5%	
" " 6%	90'00*
F. C. Catalans vells	
" " nous	
Tànger a Fès 6 %	101'25
Cremallera 6 %	99'25
Gran Metro 6 %	94'50*
Transversal 6 %	
OBLIGS. INDUSTRIALS	
C. de Tramvies 6%	61'50
" " 5%	
Tram. B. P. O 4%	79'50*
" " 5%	94'00*
" S. Andreu 4%	78'50*
C. E. El. 1913 5%	95'00*
" " " 1920 5%	101'00
Unió Elèctrica 6%	102'25
Aigües Barna 6%	96'00*
" " D 6%	103'65*
" València 6%	100'25*
Catalana Gas i El.:	
E 4 1/2%	88'00
F 4 1/2%	88'00*
D 6%	103'15*
Energia 5%	95'25
" 6%	101'00
" Bons 6%	102'00*
Gas. Mol. 6%	98'00*
d. P. F. Bons 5%	101'00*
H. A. Elec. 6%	104'75*
H. A. El. Bons 5%	115'00*
Transatlántica 4%	30'50
" 6% 1920 P.	99'65
" 6% 1922 D	101'15
" 5 1/2% esp.	93'50
" 5 1/2% cns	93'50
Cooperativa Fl. El.	97'25*
E. Cons. Naval 6%	100'50*
" " Bons 6%	101'00*
U. Naval Llevant	100'15
" 5% Bons	88'00*
Asland 7%	110'50*
" 6%	108'50*
Fulleres Esp. 6%	98'50*

F. d'Obras 6 1/2 %	93'00*
" " 5%	90'00*
" " 1925	100'50*
Cons. i Previs. 5%	99'75*
Producte Ceretà 6%	100'00*
Colonia Güell 6%	101'50
Polassa Sueria 7%	109'50*
Regants Esq. 5%	92'75*
" Llevant 6%	100'75*
" Bons 6%	102'35*
" S. O 6%	99'50*
Teneria Mod. 7%	93'00*
Alts F. d'And 6%	100'00*
Sueres Esp. 6%	100'00*
U. Salinera Esp.	102'50*
ACCIONS	
Banc d'Espanya	524'00*
Banc de Catalunya	113'00
Canal Urgel	49 00*
Petrolis	
Catalana G.	124'00
" E.	136'00*
" F. pt. 6%	102'15
C. Transatlántica O	60'00*
" " P	65'00*
Espanya Industrial.	255'00
Hispano Suissa	164'00*
Fulleres	117'00
Indust. Agrícoles	307'00
M. T. Marítima	93'50
Transmediterrània	220'00
Telefònica 7 % P	110'00
Fun. Montjuic O	90'00
" " Fdr	[illegible]
T. Barna S. A. Ord	106'50
T. Barna S.A. P 7%	108'00
T. Barna S.A. P 6%	99'00*
	99'00

NOTA.—El canvis assenyalats amb un asterisc (*) son canvis anteriors.

ANVI DE L'OR	
Alfons	165'00
Isabel	165'00
Unces i 1/2 unces	165'00
Petites	166'00
Francs	166'00
Lliures	42'00
Dòlars	8'30
Quilo 1e Dàlia	90'00
Quilo de plati	12'000

DIVISES — Borsa de Barcelona	
Francs	
Suissos	175'15
Belgues or	126'10
Lires	47'25
Lliures	43'56
Dòlars	9'00
Peso argentí	3'20
Marca	2'15 1/2

BORSA PARIS — Tanca Desprès		
Londres	122836	12383
Nova York	2542	25412
Bèlgica	35875	35875
Espanya	28275	28225
Itàlia	13315	13315
Suissa	494	49425
Dinamarca		
Holanda	102375	102375
Noruega		
Suècia		
Praga		
Romania	1515	
Hongria		
Viena		
Alemanya		60750

Borsa Londres	
Nova York	48721
Holanda	120069
França	12383
Bèlgica	348075
Itàlia	9320
Alemanya	2038
Suissa	250225
Espanya	4386
Dinamarca	181625
Suècia	181035
Noruega	181663
Lisboa	10824
Praga	16425
Austria	244400
Argentina	4080
Rio Janeiro	608
Montevideo	475
Xile	3996
Buenos Aires	

DADES FACILITADES PER LA CASA JOAQUIM SITGES PADROSA

ARTICLE MERCAT	MESOS	TANQUES Procedent	TANQUES D'avui	Alça	Baixa
Café Nova York	Setembre	6.45	6.37		8
	Desembre	6.33	6.78		5
	Gener	6.76	6.71		5
Sucre Nova York	Setembre	1.19	1.15		4
	Desembre	1.22	1.23		5
	Gener	1.24	1.26		5
Sucre Londres	Agost	8.0	8.1 1/2	1 1/2	
Blat Xicago	Setembre	89	91 5/8	2 5/8	
	Desembre	94 1/2	97 3/8	2 7/8	
	Març	98 7/8	102	3 1/8	
Morres Xicago	Setembre	89 3/4	93 1/2	3 3/4	
	Desembre	87 1/4	89 7/8	2 5/8	
	Març	91 1/8	93	1 7/8	
Blat Liverpool	Octubre	7.1 5/8	7.3 3/4	2 1/8	
	Desembre	7.3 7/8	7.4 7/8	1	
		7.3 7/8	7.5 5/8	1	
Maolin-Londres		48.11.3	48.15.3	7.0	
		48.11.3	48.16.3	5.0	
		49.13.9	49.18.9	5.0	
		50.20.9	50.25.9	5.0	
		49.00.0	49.05.0	5.0	
		49.01.0	49.06.0	5.0	
		48.12.0	48.17.0	5.0	

MERCAT DE LLOTJA

CEREALS

BLATS

Aragó i Navarra nou	45	—
Castella superior	46	46 1/2
Castella corrent		
Castella empedrat		
Manxa		
Extremadura corrent		
Extremadura etcètera		
Bandes i Ribera nou	46	46 1/2
Urgell	47	47 1/2

(Preus en pessetes els 100 quilos, sense sac, damunt vagó origen)

MORESC, ORDI I CIVADA

Moresc Plata Nou		6 60
Moresc Plata vell	55	5 50
Moresc Danubi	45	46
Ordi Castella i Manxa		
Ordi Urgell i Ribera	34	34 1/2
Civada Extremadura	34 1/2	35
Civada Manxa		
Escaiola	112	115

ARROS

Sueca Calasparra	120	125
Bomba	105	110
Selecte	65	65
Manxa	61	62
Senillon O.	60	61
Trencat	44	45
Farina d'arròs	44	46

LLEGUMS

Llentles s. procedència	100	125
Fèvet extremenyes		
Fèves mallorquines	50	51
Fèvet Extremadura		
Fèvet extremenyes	49	51
Vicia corrent	45	46 1/2
Vicia Alacant superior	49	50
Vicia		
Vicia	41	41 1/2
Vicia	40	41
Vicia	39	40

MONGETES

Gallegues	65	70
Asturies	93	95
Castella blanca Barco	130	132
Castella corrent	110	120
Mallorca	103	105
Prat noves	105	110
Urgell i Segarra	98	100
València s. classe	95	100

CIGRONS

Sec.	187	200
Blanes ar. all 44/46	128	140
Blanes ar. all 48/50	120	125
Blanes ar. all 50/54	122	124
Blanes ar. all 58/60	100	102
Blanes ar. all 60/65	82	83
Grelons	76	80
Mesclats s. tamany	100	125

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt vagó Barcelona)

FARINES

Força	90	95
Extra local	65	70
Corrent local	62	66
Extra blanca Castella	65	70
Blanca corrent Castella	62	66
Baixa	48	50

(Preus en pessetes els 100 quilos damunt vagó Barcelona)

DESPULLES

Número 0	85	88
Número 0	92	94
Segunda	22 1/2	23
Terceres	17 1/2	18
Quartes	16 1/2	17

(Preus en pessetes els de 65 quilos, damunt vagó Barcelona)

Manyó (primer)	17 1/2	18
Segunda	17	17 1/2
Rosa	14	14 1/2

(Preus en fals la quartera de 70 litres sense sac, damunt vagó Barcelona)

ALTRES GENERES

GARROFES

Xipre		
Negra Vinaroç	33 1/2	34
Negra Castelló	33 1/2	34
Negra Masifera	32 1/2	33
Hola	30 1/2	31
Eivissa	26	27
Mallorca	26	27

(Preus en rals els 42 quilos, sense sac, damunt vagó Barcelona)

Polpa remolatxa estr.	44	45
Polpa remolatxa pela	28	28 1/2
Turró de coco	30	30
Farina de llinosa	28	29

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt vagó Barcelona)

Alfals vell	7 1/2	8
Alfals nou	6 1/2	7
Paia trigell	3	3 1/2
Paia curta	4	4 1/2
Fulla d'olivera		
Trepitella		

(Preus en pessetes els 40 quilos, damunt vagó Barcelona)

OFERTES DIRECTES DE PROCEDENCIA

Ordi Navarra		
Kirpa nous		85
Titus i pulves		
Vecce Málaga Nov. S. C.		
Fèvetes pela nova	45	46
Fèvetes pela nova	45	46
Ordi Urgell i Ribera		
Civada Manxa		
Civada Extremadura	36 1/2	37

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt vagó origen)

ARRIBADES

Per Mar: S. A. Vagons: 40 de blat; 2 de farina; 1 d'ordi.

Per Nord: Vagons: 22 de blat; 13 de farina; 2 de civada; 1 d'ordi; 1 d'alf.

CENTRE COTONER DE BARCELONA

LIVERPOOL	Disp.	G.	M.	M.	J.	G.	S.
Tanca anterior							
Obertura		6.97	7.05	7.10	7.16	6.89	6.92
Segon telegrama	7.44	6.96	7.04	7.10		6.88	
Tanca		6.95	7.03	7.10	7.15	6.88	6.92
Alça	22	14	13	14	14	14	14
Baixa							

NOVA YORK	Disp.	G.	M.	M.	J.	G.	S.
Tanca anterior	13.10	13.43	13.38	13.50		13.18	13.09
Obertura		13.26	13.30	13.43		13.10	13.07
Segon telegrama		Nom.	13.18	Nom.		13.03	Nom.
Tanca	13.05	13.12	13.09	13.24		13.08	13.10
Alça							
Baixa	25	31	29	26		27	29

NOVA ORLEANS	Disp.	G.	M.		J.	G.	S.
Tanca anterior	13.73	13.19	13.35	13.51		13.04	13.18
Segon telegrama							
Obertura		Nom.	Nom.			13.03	13.04
Tanca	13.48	13.06	13.12	13.28		13.70	13.08
Alça							
Baixa	23	23	23	23		24	26

SEMPTS (Liverpool)	Upland Nov.	Upland Gener	Sakellar Nov.	Sakellar Gener
Tanca anterior				
Obertura				
Segon telegrama				
Tanca	6.00	6.20	11.13	11.24
Alça	2	1		
Baixa				

	Alexandria	Tanques del dia			DISPONIBLE EN PLAÇA
Ashmouni	G	O	D	B	Good Middling (Estandard Universal)
					Ferrat 1/64 — Orleans 163 — Any 163
Sakellar	22.65	22.53	22.55		(Base tanca anterior) Impost del Comité: 5'20 ptes.

Arrib. als ports EU. des de dia: 6.000 — Ontra: 1.000 B/s. l'any en
Arrib. als ports EU. des 1r d'Agost: 47.000 " " "
Venda a Liverpool: 2.000 " " 4.000
Transferència: 4.57

CAMISERIA
Noguès
Carrer Jaume I, 16
CORBATERIA

Obertura avui, dimecres, a les 6 de la tarda

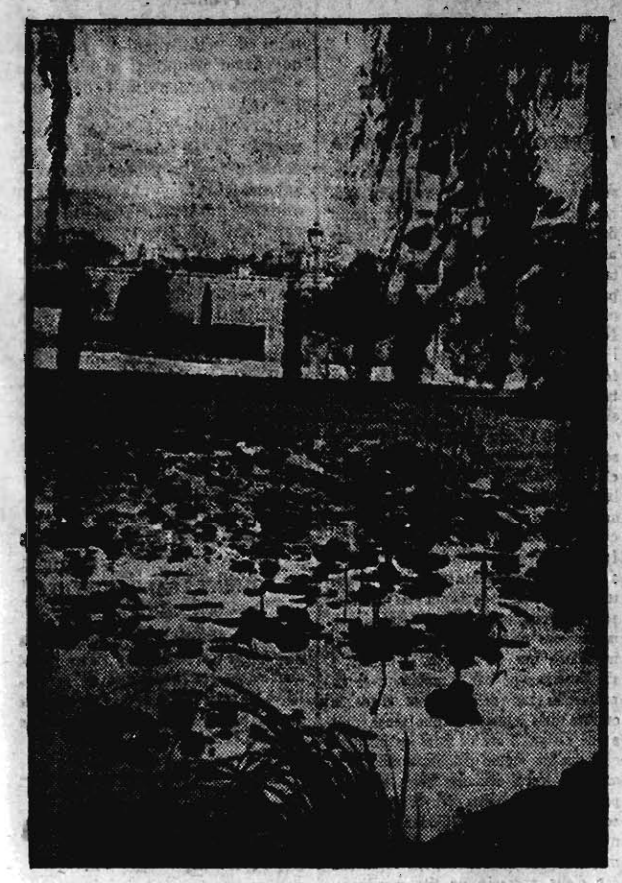

Els jardins de la Diagonal

Bloc del transeünt

Un monàrquic de darrera hora, el pintoresc Josep Pla, pregunta, des de La Veu de Catalunya, *qué vol dir ésser federal. Tot just deu fer quatre anys que un monàrquic tan o més fervorós que el senyor. Pla, el diputat Luca de Tena, preguntava el mateix des de l'A B C. El senyor Tena deia que no arribava ni a capir la idea federal. El novell correligionari de* La Veu *tanmateix ni ho arriba a capir. Això que, segons tinc entès, és de l'Empordà. Possiblement que els components del "Grupo Alfonso" tampoc ho saben. Tant el fervor diàstic pot arribar a ofuscar ments tan poderoses, ja siguin pedants, com la del* clown *que té a càrrec seu els intermedis a la plana central de l'òrgan del regionalisme alfonsí.*

* * *

LA JOVENTUT ESPORTIVA I L'ESTADI

Es inconcebible el que ens han fet amb l'Estadi de Montjuïc a la joventut esportiva catalana.

¿No hauria valgut més que en lloc de posar a disposició d'una empresa privada la pista de l'Estadi perquè l'explotessin a la seva manera, pagant-ho amb una quantitat irrisòria, haver-se posat d'acord l'Ajuntament amb tots els clubs (en especial l'atletisme) i haguessin proporcionat a la nostra joventut esportiva la pista per entrenar-se? Tothom sap que és de molta necessitat una pista per a tots els clubs de l'atletisme, principalment perquè han d'entrenar-se en camps de futbol, on mal la terra pot estar ben acondicionada com a la pista de cendra.

Crec un deure no mancar a la manifestació de protesta que tota la joventut catalana farà avui, de set a vuit de la tarda, a la plaça de Sant Jaume, per tal de demostrar a l'Ajuntament que els esportius catalans no accepten ni toleren un atropellament així.

El moviment marítim

VAIXELLS ENTRATS

Vapor noruec "San Miguel", amb càrrega general, d'Oslo.

Vapor espanyol "Príncipe Alfonso", amb càrrega general i 101 passatgers, de Palma.

Vapor espanyol "Jaime B.", amb sal, de Càdiz.

Vapor espanyol "Maria Mercedes", amb càrrega general i 9 passatgers, de Palma.

Vapor espanyol "Mina Corrio", amb carbó, de Gijón.

VAIXELLS DESPATXATS

Vapor espanyol "Príncipe Alfonso", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Maria Mercedes", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Monte Toro", amb càrrega general, cap a Eivissa.

Vapor noruec "San Miguel", amb càrrega general, cap a

Vapor suec "Gottfred", en llast, cap a Crotone.

Vapor alemany "Palermo", amb càrrega general, cap a Tarragona.

Vapor americà "Xemont", amb càrrega general, cap a Palamós.

Vapor espanyol "Aizkori Mendi", amb càrrega general, cap a Bilbao.

ELS AMICS DE
LA PUBLICITAT
RETENEN OURGAMENT ELS NOMS DE LES CASES QUE HI ANUNCIEN

NOTICIARI

LA PUBLICITAT
PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

	Ptes.
Barcelona, plus	6'50
Península Ibèrica, trimestre	7'50
Amèrica, llatins, "	9'50
Altres països "	25'—

SERVEI METEOROLOGIC DE CATALUNYA

Situació general atmosfèrica d'Europa a les set del dia 5 d'agost de 1930.

Tot el nord d'Europa es troba sotmès a la influència de dos centres de pertorbació atmosfèrica situats a Escandinàvia i a l'entrada del canal de la Mànega. El primer s'allunya cap a la mar Bàltica, però el segon tendeix a internar-se a Europa per les costes de França.

El mal temps corresponent a ambdues depressions s'estén des del nord d'Espanya fins a Noruega, i dominen vents forts i plou aïlladament a França Suïssa i a la mar del Nord.

Estat del temps a Catalunya a les vuit:

A la conca de Tremp i a la vall inferior del Segre i provincia de Tarragona, el cel està assereenat o amb molt pocs núvols. En canvi, per la resta del país domina cel nuvolós.

Ha plogut al Pallars i a la Vall d'Aran amb precipitacions de 10 litres per metre quadrat a l'Estangento, 6 a Capdella i 5 a la Bonaigua.

Les temperatures màximes d'ahir tingueren lloc a Girona i al Baix Segre i les mínimes d'avui al Pallars i a la Vall d'Aran.

Així com KATONIA és l'ídol que adoren les tribus del nord de Finlàndia, els GELATS KATONIA s'han convertit en l'ídol dels paladars fins i delicats, per la seva puresa i perfecta elaboració

UNA MAGNIFICA EXCURSIO DE VIATGES BLAUS A NIÇA

Viatges Blaus es pot enorgullir de moltes coses referents al turisme marítim de la nostra terra. Però, pel damunt de tot, pot dir que ha aconseguit fer falsa aquella dita que els catalans vivíem d'esquena a la mar.

Fa tres anys tan sols que es va emprendre la feina d'iniciar el poble al turisme per mar, i avui hauríem de comptar per milers si haguéssim de precisar les persones que han assistit a les seves excursions.

Sobretot aquest estiu, sigui per l'encert que han tingut assenyalant nous llocs de desembarcament, sigui perquè la gent s'ha adonat que pujar en un vaixell no comporta cap risc i, pel contrari, li proporciona un esplai inassolit fins ara, l'entusiasme per la mar ha augmentat considerablement.

N'és una prova indubtable les múltiples societats que han sollicitat l'organització de Viatges Blaus, per projectar conjuntament una excursió marítima. Anotem: el Foment de la Sardana, de Barcelona; l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona; Centres excursionistes; Ateneu Empordanès, etc.

Ara mateix ha estat l'Orfeó Terrassa el que s'ha posat d'acord amb Viatges Blaus per a organitzar una excursió a la Cote d'Azur, desembarcant a Nica.

Aquest serà el viatge més important que ha estat fet fins ara i promet esdevenir un èxit de públic.

Val a dir que una excursió com aquesta, que durarà quatre dies (del 14 al 17 d'agost), oferta en les condicions que són assenyalades, és un cas excepcional que cal no deixar perdre. El cost total del viatge, compresa la manutenció completa al vaixell, de tots quatre dies, puja tan sols 110 pessetes.

Per als qui no els interessi menjar al vaixell, l'import del trasllat val 70 pessetes.

El vaixell que tindrà cura de l'excursió, serà la magnífica motonau "Príncipe Alfonso".

A Viatges Blaus, Rbla. del Centre, 37, informaran de tot el que faci referència a aquest viatge.

EXCURSIO EN AUTOCAR A TOSSA PER AL DIA 10 D'AGOST

La Unió Excursionista prega a totes les persones inscrites a aquesta excursió que se serveixin passar a recollir al seu estatge social, carrer Ciutat, núm. 5, primer, primera, el tiquet corresponent, ço que podran efectuar fins divendres vinent, dia 8, de vuit a nou de la vetlla.

Així mateix adverteix a tots els que vulguin assistir-hi i que no estiguin inscrits encara, que ho facin al més aviat possible, ja que són poques les places lliures.

HOTEL RANZINI. Cotxet amb xampany, 7 ptes. (sense propina). Especialitat en banquets.

OBJECTES TROBATS ALS COTXES DE L'ENTITAT "TAXIS BARCELONA" DURANT EL MES DE JULIOL DE 1930

37 ventalls, 10 paquets, 5 parells de guants, 4 capells de senyor, 3 guants sols, 2 claus, 2 lents, 6 portamonedes de senyora, 2 vels, 1 mocador, 1 paraigües de senyor, 1 paraigües de senyora, 1 moneder de senyor, 1 cinturó, 1 sostenedors, 1 vestit de bany, 1 capell de senyora, una guia, una ampolla, una maleta, una boquilla, 1 porta claus.

Mentre estava comptant el diner de la recaptació del dia Eduard Rossell a la seva botiga del carrer de Viladomat, hi entrà Antoni Garcia López, qui tractà d'apoderar-se'n.

El dit subjecte fou detingut i ingressà als calabossos del Jutjat. A més està reclamat per un altre delicte de robatori pel Jutjat de l'Audiència.

Mentre estava al vater de casa seva del carrer de Borrell durant la nit, Ricard Sicilia, sentí plors dins de l'habitació on dormia el seu fill de vuit anys.

Hi acudí tot seguit i trobà la seva esposa Dolors Font, de 35 anys, que tenia amb una mà agafat el coll del noi i a l'altra un trinxant dels que s'usen per a la carn, amb el propòsit de degollar el fill.

Pogué desarmar-la i demanà auxili, puix que la Dolors s'havia armat novament d'un gavinet, i volia matar el pare i el fill.

Hi acudí l'autoritat i els veïns que van detenir la Dolors, la qual ingressà als calabossos del Jutjat.

Segons declaració del marit, la seva esposa estigué reclosa fins fa pocs dies, a l'Institut Frenopàtic per dues vegades, i en sortí quan se la va creure curada.

La parricida es negà a declarar i tan sols reia, no contestant les preguntes que se li feien.

JOIES VERITABLE ODABIO per a comprar a bon preu aneu a la Joieria Magriñà, Tallers, 41

Per haver caigut en una obra on treballava al carrer de Viladomat, número 137, fou portat al dispensari de la demarcació l'obrer Didac Marco Diaz, de 28 anys.

Resultà amb contusions i erosions a les regions dorsal i occipital, que foren qualificades de pronòstic reservat.

Del balcó, d'una de les cases senyalades amb els números 2 i 4 del carrer de Barbarà, caigué o fou llançada una planxa que tocà a Pacià Balaguer, de 30 anys, el qual produí lesions de pronòstic greu al cap.

Fou assistit a la casa de socors de l'esmentat carrer.

Les gestions practicades per la policia per a esbrinar d'on caigué la planxa, no donaren resultat.

Ramon Barbones va càure, casualment, al moll de la Pau.

Les conseqüències de l'accident foren de gravetat, segons dictamen de la casa de socors del carrer de Barbarà, on fou assistit.

Una parella de seguretat sospità ahir d'un individu que portava un faiscll de robes, i en adonar-se'n el suposat delinquent llençà el farsell a terra i fugí corrent.

L'aconseguiren els de l'ordre al carrer de l'Estrella i el portaren a la Comisaria, a la qual acudí poc després Joan Montusí i demostrà que el farsell que llençà l'esmentat individu, que s'anomena Josep Jovara Carmona, contenia l'americana que li havia estat sostreta en un cinema i en la qual portava les 3.300 pessetes que se li ocuparen.

El detingut fou conduit al jutjat de guàrdia.

Ahir foren detingudes tres persones, dues dones i un home, que es presentaren a cobrar dècims de la loteria premiada en el darrer sorteig.

L'administració del carrer de Sant Pau tenia coneixement que a un venedor ambulant coc, li havien estat sostretes uns dècims, i ho pagaren els seus portadors.

Però com que davant del jutge posaren justificats que els havien comprat al carrer a venedors ambulants, foren posats en llibertat. Segurament el propi autor de la sostracció vengué els dècims als transeünts.

Tapioques i Purés
FIGUERES
són els millors del món

Joan Casademont, de 23 anys, es llançà a la piscina d'un establiment de banys de la Barceloneta, amb tan mala sort que es fracturà la columna vertebral.

Les persones que es donaren compte de la desgràcia acudiren tot seguit en auxili seu i el varen treure de l'aigua i el traslladaren al dispensari corresponent, on es qualificà de greu el seu estat.

Desconfieu de qui us digui que els gelats són perjudicials. Quan són
GELATS KATONIA
són un plaer i un aliment sà i complet. Es venen per tots els Colmados, Bars i Cafès

VIATGES BLAUS A TOSSA

L'excursió de diumenge a Tossa, que realitzarà Viatges Blaus en la motonau "Príncipe Alfonso", promet ésser un gran esdeveniment. Per altra banda, l'homenatge al doctor Melé, que hi han organitzat els centres excursionistes, serà indubtablement un èxit.

Per donar una idea de com serà la festa, copiem a continuació part del programa:

A les set del matí, sortida del vaixell del moll d'Espanya. Durant la travessia, una cobla executarà diversos sardanes.

Inútil dir que, mentrestant, el turista anirà admirant els superbs paisatges de la Costa Brava, que anirà descobrint i que realment són una meravella.

A tres quarts de deu, arribada a Tossa; de seguida, la comissió organitzadora de l'homenatge al doctor Melé anirà a descobrir una làpida al lloc on visqué i morí aquest insigne patrici.

Després, els excursionistes podran recórrer la vila vella de Tossa, de construcció romana, els vestigis de la qual encara formen una població.

A la tarda, gran festa de sardanes i ballets populars, per l'Esbart Català de Dansaires.

I a tres quarts de set, tornada. S'arribarà a Barcelona a dos quarts de deu de la nit.

BANQUETS I FESTES
Restaurant del Parc

Ahir a la tarda va ésser portat a l'Hospital Clínic Vicents Tomàs i Silvestre, d'onze anys, el qual presentava ferides greus, a conseqüència d'haver caigut d'una bicicleta, al carrer de Viladomat.

A la Via Laietana va ésser detingut Antoni Ruiz, que tractà de robar un moneder que portava Margarida Pujol, on hi duia dues mil pessetes que havia cobrat d'un Banc.

La vida social

SINDICAT DEL RAM DE LA METALLURGIA
(Secció de Serrallers en Obres)

Per haver quedat constituïda la Secció de Serrallers en Obres, hom prega a tots els treballadors de la dita Secció que passin, tots els dies, de sis a vuit de la tarda, pel nostre local social, Ferlandina, 20 principal, per tal d'informar-los d'un afer que els interessa.

Secció de Llauners

Es convoca a tots els treballadors llauners i similars de la barriada de Sant Andreu a la reunió que tindrà lloc demà, dijous, a les set de la tarda, al local de l'Avenç Republicà Democràtic, carrer de Sant Andreu, per tal de tractar d'afers d'interès per a tots.

CONSTITUCIÓ D'UN COMITÈ

Sota la presidència del vice-delegat especial del Treball, doctor Gallard, es reuní ahir a la tarda el ple del Comitè paritari del paper, cartó i canxó, per tal de donar possessió als nous directius nomenats darrerament pel Govern.

Assistiren a l'acte la major part dels vocals obrers i patrons de l'esmentat Comitè, davant els quals el doctor Gallard féu la presentació del president, doctor Guillem de Benavent; vice-president, senyor Enric Tubau, i secretari, senyor Tomàs Garcia.

El doctor Benavent agraí breument els elogis que li havia dedicat el doctor Gallard i prometé de seguir laborant per la bona harmonia dels factors que intervenen en la producció.

SINDICAT DEL RAM D'ELABORAR FUSTA I ANEXOS DE BARCELONA I EL SEU RADI

La Junta fa avinent a tots els treballadors del ram que poden passar a inscriure's i a formular reclamacions tots els dies feiners, de sis a vuit de la tarda i de deu a dotze del matí els diumenges i dies festius, per les secretaries provisionals establertes a les diverses barriades de la capital. A Barcelona, carrer del Roser, 33 i 35; a Gràcia, Salmeron, 211; al Poble Nou, carrer de Pujades, cooperativa "La Económica"; a Sans, Galileu, 1.

REUNIÓ DELS OBRERS DEL RAM DEL SUCRE

Hom convoca tots els associats de la Germandat d'Obrers del Ram del Sucre i Caixa de Vellesa i Invalidesa, conjuntament, a la reunió general extraordinària que tindrà lloc demà, dijous, a les nou, de primera convocatòria, i a dos quarts de deu, de segona, al local de la Federació de Societats de Socorsos Mutus de Catalunya, Baix de Sant Pere, 16, pral.

Per tractar-se de la total reforma dels nostres reglaments i donada la seva importància, hom recomana la puntual assistència a la dita reunió.

EL CONFLICTE DE LA CASA RIVA I CATÀ

Ahir al matí augmentà en nou el nombre d'obrers que han reprès el treball a la fàbrica dels senyors Riva i Catà, indústria que, com és sabut, ha romàs tancada alguns dies per diferències entre els patrons i els obrers per qüestions de treball.

ELS SOCIS DEL CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ I DE LA INDUSTRIA

Els que en passades circumstàncies es donaren de baixa de la dita entitat, esperant una ocasió oportuna per fer valer els drets que continuen creient que no han perdut, preguen que tots els que tinguin interès en la qüestió facin conèixer la seva adhesió i comuniquin tot allò que pugui facilitar la reivindicació que es proposen.

ELS QUE CONSUMEIXEN BONS GENERES
ELS QUE BUSQUEN GANGUES
ELS MES INTELLIGENTS
Per a tots de una gran ocasió aprofitar les actuals rebaixes de
EL BARATO
Mai no s'han vist quantitats tan grandioses d'articles superiors a preus tan rebaixats

EDREDONS	COBRE-TAULES	PORTIÈRES
ric domàs seda artificial, plens del millor miraguano matrimoni 22'50 ptes.	tapís reps extra superior, colors de novetat 130/130 cm., 6'50 150/150 cm., 8'50 170/170 cm., 10'75	domàs bicolor talla de 112 × 300 cm. a 9'75 ptes.

Interesseu-vos per veure l'anuncí de EL BARATO
Cada dia noves ocasions

Govern civil

L'INSPECTOR PROVINCIAL DE SANITAT

En ús de llicència ha sortit cap a La Corunya, Santiago i altres poblacions del nord d'Espanya, el doctor Anicet Bercial, inspector provincial de Sanitat.

El substituirà durant la seva absència el sota-delegat de Medicina, doctor Rafel Piatero Diosdado, adscrit als serveis d'aquesta Inspecció per la Direcció General de Sanitat.

UNA COMISSIO DE MAS-RAMPINYO

Acompanyada del marquès de Casa Pinzón, ha visitat el governador una comissió de Mas-Rampinyo per tal de protestar que la Companyia dels Carrils del Nord hagi tancat un pas a nivell i amb aquest motiu els veïns es vegin obligats a fer una volta d'un quilòmetre.

ELS EX-GUARDES DE L'EXPOSICIO

Una comissió d'ex-guardes de l'Exposició ha estat al despatx del governador a pregar-li que intercedeixi prop de l'Ajuntament per tal que per ocupar les vacances que hi hagi siguin ells els preferits.

Exposicions d'Art

SALA PARES
Exposicions d'estiu
AURELI TOLOSA Pintura
JOAN FUSTER "
ENCARNACIO GOMEZ "
Fins al 15 del corrent

GALERIES LAIETANES
CORTS CATALANES 619
Exposició permanent de pintura antiga i moderna
Objectes d'art, tapisses, joies, etc.

ESTUDI ARENYES
Corts Catalanes, 779
Exposició permanent i venda d'antiguitats i objectes d'art
Pintura antiga i moderna

LA PINACOTECA
PASSEIG DE GRACIA, 96
Pintura catalana moderna
CASES, GALWEY, CARLES, PASQUAL, HUMBERT, LLAVANERAS
Gravats, mobles d'art, etc.

MARIA ESCLASANS
PIETAT, 10 (darrere la Catedral)
Compra-venda de
ANTIGUITATS I OBJECTES D'ART

SALA BUSQUETS
PASSEIG DE GRACIA, 96
Mobles i objectes d'art
Pintura catalana i exposició extraordinària de vidres bufats de Murano

SALA BARCINO
V. GARCIA SIMON
Rambla de Catalunya, 49
Marcs, mobles d'art
Gravats i pintures
Exposició permanent

En Gregori Cartañà Arbona
ha mort a Sant Antoni de Vilamajor
confortat amb els Auxilis Espirituals
a l'edat de 56 anys
(A. C. S.)
Els qui el ploren: mare, germanes Benigna i Elvira, nebots Oleguer, Antoni, Carme, Gregori, Rosa i Jordi, parents tots i les cases "GREGORIO CARTAÑA" i "BOIRA Y COMPAÑIA, S. L.", en participar a llurs amics i coneguts tan dolorosa pèrdua els preguen que tinguin a bé de tenir-lo present en llurs oracions i que se serveixin assistir a l'acte del seu enterrament, que tindrà lloc avui, dimecres, dia 6, a dos quarts de sis de la tarda, des del seu domicili, Martí Molina, 42 (Sagrera), a la tinència parroquial i des d'allí a la seva darrera estada, Cementiri de Sant Andreu, pel qual favor els quedaran sumament agraïts.
NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

C.G.A.
Companyia General d'Autòmnibus de Barcelona, S. A.

Aquesta Companyia té l'honor de posar a coneixement del públic que avui, dimecres, dia 6, a les 16'30, coincidint amb la Festa Major de Sant Just Desvern, s'inaugurarà la línia d'extra-radi: Plaça de Catalunya - Pedralbes - Esplugues - Sant Just Desvern, la qual, enllaçant amb la de Plaça de Catalunya a Pedralbes, formarà un sol servei directe de la Plaça de Catalunya a Sant Just (distintiu S. J.)

Regiran per a la totalitat de la línia les següents

TARIFES

Plaça de Catalunya	a Aving. d'Alfons XIII - A. Pedralbes	0'40 Ptes.
" "	a Pedralbes	0'50 "
Aving. d'Alfons XIII - Balmes	a Pedralbes	0'35 "
Pedralbes	a Esplugues	0'45 "
"	a Sant Just Desvern (carretera)	0'25 "
"	a Sant Just Desvern (Rambla Modolell)	0'30 "
Plaça de Catalunya	a Esplugues	0'65 "
" "	a Sant Just Desvern (carretera)	0'75 "
" "	a Sant Just Desvern (Rambla Modolell)	0'80 "
Aving. d'Alfons XIII - Balmes	a Esplugues	0'50 "
" " "	a Sant Just Desvern (carretera)	0'60 "
" " "	a Sant Just Desvern (Rambla Modolell)	0'65 "

O VICEVERSA

Final de línia a Barcelona: Plaça de Catalunya, centonada a la Ronda de Sant Pere (davant la casa Vicente Ferrer). A Sant Just: Rambla de Modolell, encreuament amb Marquès de Moniatrol.

Els dies 7, 8 i 9 del corrent, amb motiu de l'esmentada Festa Major de Sant Just, hi haurà servei extraordinari.

Barcelona, 4 d'agost de 1930. LA GERENCIA

LA POLITICA

ACCIÓ CATALANA

OFICINES D'ACCIO CATALANA PER A LA RECTIFICACIO DEL CENS ELECTORAL

Continuen essent repartits els advertiments als ciutadans amb dret de vot que acuden a les Oficines d'Acció Catalana i que no figuren a les llistes provisionals del cens electoral. Recomanem als nostres comunicants la major diligència en la resposta, perquè de la promptitud amb què puguem reunir els documents i certificacions que ens calen depèn principalment l'èxit de les nostres gestions.

Convé que els nostres amics tinguin present, en contestar les circulars de les Oficines d'Acció Catalana, les següents recomanacions:

1.er — Que és molt convenient, en tots els casos, que els nostres comunicants ens trametin la cèdula de 1929, inclús si no ens poden facilitar els altres documents que demanem.

2.on — Que totes les respostes han d'anar acompanyades del nom i cognom, edat, professió i domicili del ciutadà que es vol fer inscriure. Tots els comunicants que ja ens han contestat i que han oblidat aquesta extrema són pregats d'enviar-nos-els.

3.er — Que no hi ha muntat a les Oficines un servei per atendre verbalment els nostres comunicants. Les nostres circulars proveuen tots els casos possibles, i totes les respostes han d'donar tramesos PER ESCRIT PRECISAMENT. Sempre que calgui despatxar un cas personalment, els nostres comunicants seran advertits en el moment oportú.

Els ciutadans relacionats a continuació són pregats de passar per Acció Catalana, on tenen a llur disposició unes comunicacions relatives al Cens electoral que els han estat tramesos als domicilis expressats, i que, probablement per deficiències d'inscripció, o de còpia, o de repartiment, no han arribat a destinació:

Antoni Alcoverro Falcó,	Floridablanca, 76, pral., 2.
Albert Altamira Romeu,	Sant Gabriel, 7, 2.
Albert Altamira Romeu,	Sant Rafel, 7, 2.
Francesc Andrés Blanch,	Carretera Bordeta, 1, 2.
Rafel Bagudà Blanch,	Corretger, 4, 1.
Enric Baixeres Sòria,	Milà i Fontanals, 9, 2, 1.
Enric Bausà Rabassa,	Sans, 60, 2.
Jaume Benet Campabadal,	Diputació (?), entresol, B.
Angel C.ses Homs,	Font Sant Miquel, 1, 2.
Salvador Coll Clavell,	Entença, 98.
Francesc Gibert Riera,	Provença, 108, 4, 2.
Domènec Gil Costuella,	Peligro, 47, pral., 1.
Josep Griful Espada,	Consell de Cent, 198, 1, 1.
Hermeland Martínez Abat,	Villarroel, 28, 3, 2.
Lluís Martínez Bargé,	Sant Jeroni, 12, 3.
Crispí Martínez Millan,	Menéndez Pelayo, 176.
Alvar Moral Fonoll,	Baix Sant Pere, 21, 1, 1.
Xavier Pacareu Bosch,	Còdols, 14, 1, 1.
Juli Pedemonte Amigot,	Diagonal (?).
Frederic Pons Mas,	Tamarit, 197, 4, 3.
Hermenegild Pons Vicents,	Villarroel, 28, 3, 2.
Tomàs Ponsoda Torrido,	Salmeron, 162.
Miquel Francisco Querol,	Travessera, 17-19, 2, 2.
Joaquim Salabert Rossell,	Bonavista, 16, 2, 1.
Ramon Sangrà Llunelles,	Moles, 30, 4, 1.
Ignasi Viladevall Salvador,	Consell de Cent, 250, 1, 2.

MANUEL CARRASCO I FORMIGUERA A VILASSAR DE MAR

Organitzada per Unió Ciutadana de Vilassar de Mar donà abans-d'ahir, a les deu del vespre, una conferència al Cinema Arenes En Manuel Carrasco i Formiguera.

Féu la presentació del conferenciant En Josep M. Plana, el qual relatà detalladament les penalitats sofertes per Carrasco i Formiguera durant la Dictadura passada.

Carrasco i Formiguera va fer una magnífica exposició del concepte de Pàtria i dels d eDemocràcia i República, aquest com a lògica conseqüència de l'anterior, i absolutament necessaris tots dos per a arribar a la realitat que tots anhelem per a la nostra pàtria.

Fou interromput en diferents ocasions pels aplaudiments, i al final el públic, a peu dret, li va tributar una formidable ovació.

UNA VISITA DE JOSEP SUNYOL AL CENTRE REPUBLICA D'IGUALADA

Diumenge cap al tard, i corresponent a la invitació que li havia estat feta pels elements republicans d'Igualada, visità el Centre Republicà d'aquella ciutat el nostre amic Josep Sunyol i Garriga, el qual fou rebut amb profundes demostracions d'afecte, no sols pels elements d'esquerra igualadens, sinó també de comissions arribades de diversos indrets del districte.

Amb el seu habitual "charme", En Sunyol es congratulà ràpidament les simpaties generals, que es transformaren en sorolloses ovacions en adreçar-les la paraula des de la tribuna del Centre Republicà.

Hom aprofità l'estada a Igualada per a fer una visita a l'Ateneu Igualadí, obra que mereix lloances unànimes de tots els que tenen ocasió de veure-la de prop.

Amb En Sunyol feia també el viatge En Pompeu Fabra, que en ésser reconegut pels igualadins escoltà afectuoses demostracions de la simpatia que tots els catalans senten per ell.

Ventura Gassol a Barcelona

Ahir al matí va arribar de Figueres Ventura Gassol, alliberat.

A l'estació l'esperaven un centenar d'amics.

L'actitud del catalanisme republicà

ACCIÓ REPUBLICANA DONARA EL SEU CONCURS A TOT EL QUE SIGUI EN BÉ DE LA REPÚBLICA I L'AUTONOMIA

Sota aquest epígraf diu "La Nau" d'ahir vespre:

"Davant la interpretació equivocada que algú dóna a l'actitud d'Acció Republicana de Catalunya, n'hi ha prou de reproduir la nota oficial que no fa gaire publicà el nostre partit, i que diu així:

"Acció Republicana de Catalunya està disposada a donar el seu concurs a tota acció concreta per la República i per l'autonomia federativa, sempre que consideri oportuna, viable i ben dirigida l'esmentada acció.

No creu procedent, tanmateix, entrar dins la Unió Republicana que es constitueix ara, ni, per tant, signar el pacte proposat.

Així i tot, desitja mantenir amb la dita Unió Republicana les més cordials relacions."

Els mossos de l'Esquadra

PER LA TRANSFORMACIÓ DEL COS DE MOSSOS D'ESQUADRA

El president de la Diputació, En Joan Maluquer i Viladot, ha rebut la següent comunicació:

"Ayuntamiento de Badalona.

Enterada la Comisión Municipal Permanente de mi presidencia accidental del acuerdo tomado por esa Excma. Diputación de solicitar autorización del Gobierno para transformar el Cuerpo de Mozos de las Escuadras en un Cuerpo de Guardería rural y ofrecer los servicios del mismo a los Ayuntamientos de la provincia mediante contratos especiales, acordó por unanimidad en sesión pública ordinaria celebrada el día 21 de julio corriente, expresar a V. E. su satisfacción por el expresado acuerdo, al que se adhiere, y manifestarle que llegado el caso, este Ayuntamiento estará dispuesto a entrar en negociaciones con esa Excma. Corporación para contratar dichos servicios especiales de guardería rural. Lo que me complazco en poner en conocimiento de V. E. rogándole se sirva avisar a esta Alcaldía el momento oportuno de poder llevar a la práctica tan interesante proyecto. — Dios guarde a V. E. muchos años. — Badalona, 30 de julio de 1930. — El Alcalde presidente accidental, Pedro Galvez."

En el mateix sentit s'ha rebut igualment comunicació de l'Alcaldia de Sant Feliu Sasserra i de la Pobla de Lillet i de Castelldatx.

Vària

EL SUMARI SOBRE UNA CARICATURA DE "MIRADOR"

Ahir el director de "Mirador", En Manuel Brunet, va continuar prestant declaració davant el jutge militar, coronel Verd, amb motiu del sumari obert a propòsit d'una caricatura sobre els Mossos de l'Esquadra.

CLAUSURA D'UNA ENTITAT

El governador ha clausurat el Centre Catalanista Republicà d'Horta i Santa Eulàlia, on se celebrà un míting el dissabte passat.

La clausura es deu a l'informe del delegat que hi assistí.

UNA ENTITAT REOBERTA A LLINAR...

En rebre ahir a la tarda el governador civil els representants de la premsa, els digué que havia accedit a la petició que li havia fet una comissió de republicans de Navàs, per a la celebració de diversos actes, amb motiu de la inauguració de la Fraternitat Cultural Republicana de Navàs, entitat que va a substituir el Centre Cultural, clausurat setmanes endarrera per l'autoritat governativa.

...I UNA DE CLAUSURADA A HORTA

Pel governador civil ha estat decretada la clausura del Centre Republicà Catalanista d'Horta, per haver celebrat un acte públic sense comptar prèviament amb l'autorització de l'autoritat governativa.

PER L'ALLIBERAMENT DE JOAQUIM MAURIN I DAVID REY

Els senyors Ulled, Rodríguez Soriano i del Cerro, de la Junta del Sindicat Professional de Periodistes, visitaren el governador per tal d'intercedir prop del general Despujol per la llibertat de Joaquim Maurín i David Rey.

PER LA LLIBERTAT DE DAVID REY

L'alcalde de Sabadell ha fet gestions per tal d'aconseguir la llibertat de Daniel Rebull (David Rey), detingut governatiu.

ACTE AJORNAT

Per causes alienes a la voluntat de la Junta del Centre Republicà Català del districte cinquè, ha estat ajornat l'acte inaugural que s'havia de celebrar avui, a les deu del vespre, amb un ionx.

Quan les causes que han determinat la suspensió hagin desaparegut, s'avisarà oportunament la data i serviran els mateixos tiquets que s'han expendit.

Articles

UNA LLIÇÓ PROFITOSA

Amb aquest títol el nostre col·lega "La Rambla de Catalunya" publica el següent article de Josep Sunyol:

"Pel que es veu, es vol dir que aquell període tristament famós de la primera dictadura serveixi únicament per a fer reeixir, com a sistema de govern, aquells procediments "a la antigua usanza", els quals — ho asseguren almenys — foren la causa immediata de l'adveniment de l'avui difunts "salvador de España". Mancats d'un sentit de la realitat, es pretén ara que la lliçó rebuda — lliçó llarga i dolorosíssima — no hagi estat profitosa per al poble.

Els mateixos homes a Madrid; els mateixos noms per a formar Govern; els mateixos candidats per a anar al Parlament; els mateixos procediments perquè hi puguin arribar; els mateixos càcics als districtes rurals... Tot igual, com si res no hagués passat.

¡Imagineu-vos com deuen anar de malament les coses quan a malgrat del fracàs sorollós, incontrovertible, dels uns i dels altres, no es canvien — perquè no es pot — ni els homes ni llurs procediments de Govern!

El nostre optimisme res no el pot destruir. Tenim una fe incontrolable en la immediata i segura reacció del poble. En el contacte amb la realitat el que ens fa estar tan esperançats. Ahir matí, tenint anar més lluny, ens fou possible de recollir nous materials amb els quals poder afermar encara més aquesta confiança en un esdevenidor còmodes.

Gentilment invitats per uns amics d'Agramunt, vàm passar unes hores inoblidables d'agradable convivència amb les democràtiques i catalanistes joventuts de les comarques lleidatanes, i vàm poder constatar — no cal dir amb quin goig — la mascle indignació d'aquell jovent, vergé de manifestacions politiques, en explicar-nos les recents tàctiques fàstics de sempre. Nomenaments de jutges; canvis de secretaris d'Ajuntament, promotores, etcètera... I tot per preparar el cèlebre llaçaguitz d'uns candidats que el poble no volgut per les seves idiosincràsies, que llegim d'dades "brutalmente sinceras", esdevingudes ratificades. Amb els pensys closos, els nostres amics de les comarques lleidatanes ens deien fins on estaven disposats a arribar per a fer foc nou.

I és així, recordant aquestes converses i constatant les nobles vibracions joveniveles, com estem convencuts, fermament convençuts, que els càcics lets pels professionals de la política fallaran.

Encara que no vulguin, han estat estèrils. El fracassat experiment els costarà molt car. Haurà afeblit el que ja estava anèmic i haurà enfortit, en canvi, la sobirana voluntat del poble."

A FAVOR DEL RETRAIMENT

D'un article de Robert Castrovido a "El Diluvio" d'ahir:

"Un correligionario de los nuevos, el señor don Miguel Maura, ha ido a Barcelona para sumarse al justificado y debido homenaje a don Gonzalo Reparaz, también correligionario y, además, compañero, y de los ilustres por sus méritos y no por ripioso adjetivo.

Y en Barcelona ha dicho sobre elecciones el señor Maura:

—Perpetradas, amañadas, falsificadas, condimentadas con el sabroso embuchado, a la antigua usanza, debíamos los republicanos y los llamados constitucionalistas y los que han recostado al país y al poder moderador unas elecciones bárbaramente sinceras, retraernos.

Siempre, desde que discutía en la juventud Federal de las últimas décadas del siglo pasado, he sido enemigo del retraimiento. Y lo sigo siendo; es lo que me hace preferir el socialismo al sindicalismo y la Unión General de Trabajadores a la Confederación General del Trabajo; la abstención del sufragio por sistema se me antoja un criterio absurdo muy fatal para las ideas revolucionarias y muy favorable para la endemia del caciquismo y la epidemia de las dictaduras.

Pero si el retraimiento sistemático es un funesto error táctico, la lucha sistemática en toda ocasión y en todas las condiciones puede llegar a ser también error táctico de consecuencias funestas.

Mi antipatía al retraimiento, considerado sinfonía de la revolución por los revolucionarios progresistas, muy siglo pasado, no me impide reflexionar sobre el consejo de don Miguel Maura.

El actual Gobierno entiende por volver a la normalidad el robustecer la monarquía. A eso vino y eso hace. Para su fin las elecciones verificadas al régimen antiguo le parecen eficaz como una inyección reconstituyente o unos meses de vida de playa.

Las futuras Cortes serán ordinarias, muy ordinarias, y, según el conde de Romanones, de imposible inscripción como hijas legítimas en el registro civil.

Todo el que tenga oídos y oiga sabrá de candidatos encasillados.

De elecciones escandalosas ha hablado en el Ayuntamiento de Madrid el señor Ossorio y Gallardo."

. . . . . .

"¿Y la conservación de la previa censura para la Prensa? Sin libertad de Prensa y derecho de reunión es imposible la propaganda electoral.

Ahora ha vuelto el Gobierno a levantar la veda, a autorizar la celebración de actos políticos en locales públicos. Pero no nos satisface esa tolerancia: queremos el derecho de reunión.

Otro síntoma de lo que serán esas elecciones generales es el no ir precedidas de la renovación legal, es decir, por sufragio universal, de Ayuntamientos y Diputaciones provinciales.

¿Vamos los republicanos y afines a meternos en el desfiladero electoral, y en la ratonera de las Cortes?

Una mayoría monárquica prolongará la consustancialidad de la monarquía y la vida del régimen. Se protestará, se aducirán testimonios de falsedad y pruebas de corrupción. Lo de siempre. A las Cortes irá una minoría numerosa. ¿A qué? A repetir lo que se ha dicho en la Academia de Jurisprudencia y en el Ateneo de Madrid.

El retraimiento asfixiaría a los que se quedaran solos, como hirió mortalmente a los federales de 1873 el retraimiento de los monárquicos. Pondría en este caso a prueba la sinceridad de los llamados constitucionalistas.

Y demostraría en todos los republicanos verdadera y no palabrera aversión al viejo régimen. Es más denigrante la aceptación de sus viejas prácticas, entre las cuales es esencial la corrupción electoral, que la sumisión a la dictadura."

UN ARTICLE DE LLUIS DE ZULUETA

"He aquí un pequeño libro que nadie amará..."

Se equivoca usted, amigo Pedro Corominas, al abrir con esas palabras el Prólogo de su última obra. Yo amo ese libro. Muchos lectores lo amarán, lo mismo ahí, en Cataluña, que aquí, en Castilla, porque ese libro, visión de Castilla por un hombre de Cataluña, está, a su vez, escrito con amor.

"Ahí te quedarás en la soledad cantando a la Luna, pequeño libro mío..."

Insisto en que yerra usted. Esas páginas que redactó hace muchos años y que ahora publica por primera vez, no son ya para usted más que un recuerdo, melancólico acaso, como el perfume de unas flores marchitas. Siguió usted su camino, avanzó en la vida, y ellas se quedaron atrás. Pero también ellas, a su modo, han vivido. El espíritu que en ellas late hizo también su camino. Y yo creo que este libro de un corazón catalán, radicalmente catalán, que, peregrinando por Castilla —"Por Castilla adentro" se titula el volumen— la mira con interés, con emoción y con cariño, tiene hoy la máxima actualidad.

No lo repudie usted, amigo Corominas. Ni se pregunte si todavía conserva usted la misma actitud sentimental de antaño. Esta Castilla, cuyos grises encinares, bajo las cumbres nevadas de sus sierras, sirvieron de fondo a los diálogos que usted entablaba con Giner o con Unamuno, y a aquellos otros más dulces coloquios que después han iluminado su vida entera..., esta Castilla es siempre la misma y usted será siempre el mismo para ella. Y ahora es, cabalmente, cuando pueden ser más oportunas, más eficaces, más decisivas, las recíprocas palabras de comprensión y de cordialidad entre Castilla y Cataluña para asentar sobre la diversidad fecunda, la verdadera unidad orgánica.

"Habent sua fata"... Si los libros, efectivamente, tienen sus hados, raro y feliz ha sido el sino de éste. Escrito, en su parte central, hace doce o trece años; puesto hace siete en manos de un editor sin que llegara a salir a luz; aparece ahora —después de aquel banquete de la concordia ofrecido por los escritores de lengua catalana a los de lengua castellana—, en estos momentos de profunda crisis política que invitan a todos a colaborar, con amplia libertad, pero con espíritu coincidente, en la renovación del Estado.

Pedro Corominas, nacionalista catalán, le ofrenda a la región central de España lo que, para él, constituye el más precioso hallazgo: un nacionalismo castellano.

La guerra de las Comunidades de Castilla tuvo, a su juicio, un sentido eminentemente nacionalista.

Fundamenta esta afirmación en un estudio concienzudo de los documentos históricos. La unidad política creada por los Reyes Católicos era una "unidad orgánica" dentro de la cual los diversos Estados mantenían sus respectivos caracteres, sus leyes y sus libertades. Pero esa unidad orgánica degeneró luego en una uniformidad de tipo absolutista, iniciada ya bajo el imperio de Carlos V. Si la aceptaron fácilmente las provincias del Sur, que, recién rescatada a los musulmanes, carecían de la tradición de gobiernos cristianos autonómos la repudiaban, en cambio, los Estados del Norte de la Península, y Castilla en primer término, cuyas nobles ciudades, Avila, Segovia, Salamanca, encarnando al sentir de la tierra, se alzaron contra la política del César.

En el cadalso de Padilla, Bravo y Maldonado cayó, decapitado también, el nacionalismo castellano.

Tesis sugerente. Tesis documentada. Tesis, a mi ver, excesiva. Porque los comuneros no se levantaron en nombre de las libertades de Castilla, contra un Estado español. Se rebelaron más bien, en nombre de las libertades de Castilla y de España, contra un Estado extranjero. Protestaban de la intrusión de flamencos y tudescos; de que el emperador se ausentase de la Península; de que los dineros hispánicos fuesen exportados a otros reinos...

Sin embargo, tesis excesiva no es lo mismo que tesis errónea. Me inclino a pensar que en la interpretación histórica de Pedro Corominas palpita un fondo de verdad.

La guerra de las Comunidades fué, en parte, la protesta de la vida local frente al centralismo oficial. Fué la voz de la tierra, la voz del pueblo, frente al arbitrio absorbente del Estado.

* * *

"¿No os ha llamado la atención, a los que habéis viajado por las ciudades viejas de Castilla, esa extraña contradicción entre la fortaleza de la vida individual y la degeneración manifiesta del Estado?"

"La casa del gobierno es sucia..., prosigue Corominas, describiéndonos la paralización soñolienta de la administración oficial. Frente a eso, el pueblo con sus sólidas virtudes; gente seria y digna; honradez familiar, maternidad fecunda, juventud austera, firmes resortes morales. "Las casas de las rameras no se ven, como en otras partes, más concurridas que los templos de Dios".

Tiene razón Corominas. Lo espontáneo, la primera materia, es excelente; lo elaborado, la estructura política, es lo defectuoso. El pueblo es fuerte; lo endeble es, hoy, el Estado. Un pueblo sano; un Estado enfermo.

La reconstitución de España ha de partir, por lo tanto, de un renacimiento de la vida local, comarcal, regional. Es la confianza en lo "provincial" — opuesto a lo "provinciano" — que tiene José Ortega y Gasset. Todos los grandes españoles de nuestro tiempo, derechas o izquierdas, Menéndez Pelayo como Costa, Maura como Azcárate, fueron, en este sentido, un poco "comuneros", heredando el espíritu de aquellos antiguos caudillos de las villas castellanas.

Pero añadamos que este resurgir de la vida local habrá de servir después para restaurar sobre bases más libres, varias y amplias la vida total del Estado. Lo instintivo y natural: la Tierra, tiene que cristalizar en lo racional y moral: el Derecho. El pueblo ha de crear su Estado. Un Estado nutrido de la auténtica savia popular, y, a la vez, un pueblo educado políticamente para la organización estatal.

Entonces, esa gente noble y recia que el admirable autor catalán contemplaba en las históricas ciudades de Castilla, no aparecería en contraste con las tristes oficinas del Estado, ni abrigaría ella aquel tradicional recelo hacia ese Estado, porque en el Estado se sentirían todos partícipes, y el Estado podría designarse con aquel plural entrañable con que se le invoca al comienzo de una de las modernas Constituciones de la Europa Central: "Nosotros".

Informació universitària

LA REFORMA UNIVERSITARIA

Davant la reforma de la segona ensenyança, calia suposar que hom hauria intentat modificar-la en el sentit de suprimir tot allò que els sistemes anteriors contenien d'arbitrari i portar-hi noves orientacions pròpies d'un país que es preocupa, quan menys una mica, dels problemes de la instrucció. No sembla pas, però, que sigui així, i cal que hom es prepari a contemplar com pren estat legal un nou pla d'estudis, no tan absurd com els anteriors, sinó molt més encara.

Un dels punts més arbitraris que sembla que contindrà el nou pla serà el d'autoritzar a institucions particulars el lliurament de títols amb valor acadèmica, o almenys el de donar-los certes garanties, com per exemple formar part dels tribunals d'exàmens a elements provinents d'aquestes institucions. Deixant de banda els interessos que puguin lligar l'Estat amb institucions no essencialment culturals, interessos que no haurien d'existir, i si existeixen no han d'immiscuir-se en problemes tan delicats com el de la cultura dels ciutadans que tenen dret a què estigui lliure de totes les influències que no siguin d'aquesta mena, cal anar de dret a demanar quina garantia poden oferir aquests senyors — o no senyors — que es dediquen a l'ensenyament no per vocació, sinó com un mitjà de fer un bon negoci, i gairebé cap d'ells posseeix un títol acadèmic, o quan menys autorització corresponent d'una suficiència reconeguda per cap autoritat acadèmica.

Sabem bé prou que el mal pitjor que pateix un estudiant en ingressar a una Facultat, si és que no prové directament de l'Institut, on ha anat emmotllant-se més o menys profitosament a les disciplines universitàries — d'estudis, no de sancions — és el desplaçament en què es troba respecte a la tasca que inicia, i el professor no deixa de reconèixer-li aquest defecte. I és que per entrar ben preparat, o quan menys mitjanament, a la Universitat, no tan sols no és necessari posseir uns antecedents de bon comportament durant el Batxillerat, sinó que fins i tot són perniciosos. Estudieu un nombre determinat de casos d'aquests i us convencereu que la majoria o sofreixen un canvi radical perillós, o bé es troben fora de la seva esfera i renuncien.

L'Institut és qui ha de reconèixer la capacitat de l'estudiant i formar-lo. No pertany a cap institució privada, confessional o no, el fer-ho pel senzill motiu que juga amb uns interessos particulars que res tenen a veure amb la cultura i menys encara amb la civilització.

Un nou pla d'estudis ben orientat hauria de començar per estructurar un Batxillerat únic, que tingués per única missió la formació d'una cultura sòlida i extensa en l'alumne, deixant de banda quina orientació prendrà el dia de demà. ¿No és deplorable el fet que avui vegeu una sèrie d'homes científics — no és general — que es desentenen de tots els problemes cívics i ignoren el que succeeix al món de les lletres? I, altrament, ¿no passa el mateix que molts homes de lletres no posseeixen la més petita noció del per què de l'existència de la ràdio, de la qual en gaudeixen ells a casa seva? Això cal evitar-ho; és un guany notable el que hom trobarà en adquirir ja de jove un bagatge de coneixements en tots els rams, i si no ha començat els estudis a la Facultat abans, que no li sàpiga greu. No s'exposarà a ésser un solemne ignorant amb un títol professional emmarcat al millor lloc de casa.

Tampoc hauria de negligir la nova reforma la qüestió del professorat. Avui aquest és incompetent, no serveix; tampoc, però, podem demanar alguna cosa millor amb el que se li paga. Un altre punt seria el de facilitar els estudis als alumnes de casa necessitades, i suposem que una vegada més quedarà al marge de la qüestió.

Cal, però, insistir per a evitar, en el seu de l'ensenyança privada, que alguna vegada hom també anomena col·legiada. L'ensenyament tan sols pot ésser oficial o lliure; el posar grans intermedis és facilitar l'existència d'elements parasitaris. L'estudiant que no hagi assistit a les aules oficials durant el curs, provingui o no d'un col·legi, ha de sofrir un examen o exàmens, on demostri la seva suficiència, i davant d'un tribunal totalment compost per professors d'Institut, no mixtos d'Institut i col·legi.

Pel que fa a la reforma dels estudis de Facultats, hauria de sortir de la deliberació d'un Congrés de professors — també cal aquesta condició a la segona ensenyança — en el qual es discutissin extensament tots els problemes plantejats avui dia i els no menys importants que es plantejaran a no trigar gaire.

Abans que tot, però, és necessari lluitar per impedir el monopoli de la segona ensenyança, i menys encara en mans desautoritzades i incompetents com serien els col·legis, la major part d'ells confessionals. Si ens hi fixéssim una mica, ens esparveraria pensar que al segle vint es pot confondre la cultura amb interessos que ja haurien d'estar liquidats de temps.

D. BONET

Municipi

La Junta d'Urbanització i Casernes passa, com és lògic, a l'Ajuntament.

L'alcalde senyor Martínez Domingo ha pres possessió de la presidència de la Junta Mixta d'Urbanització i Casernes.

Les sessions se celebraran a l'Ajuntament.

Exposició d'un plan sobre el límit del Port Franc.

Es exposat al públic, pel termini de vint dies, el projecte de carrer proposat al plan que s'exposa com a límit del Port Franc.

Es considera suficient l'amplària de 40 metres, i la de construir-se la secció transversal del carrer sense passeigs o andanes laterals, ja que el carrer límit del Port Franc serà carrer de tràfec pesat i intens, suprimint, a la vegada, els quatre rengles d'arbres proposada a l'objecte de facilitar la difusió de la llum dels fanals públics, establint buladers longitudinals que divideixin el tràfec, sense perjudici, però, del què procedeixi quan s'aprovi el projecte d'urbanització de l'esmentada zona, avui, en estudi.

Los Sardanes

FOMENT SARDANISTIC ANDREUENC

Aquesta entitat ha organitzat una ballada de sardanes que tindrà lloc avui, dimecres, a les deu de la vetlla, a la sala d'estiu del seu estatge social (Sant Andreu, 145), a càrrec de la cobla Catalònia.

Cultura

ASSOCIACIO PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

Segons noves arribades de París, ha quedat novament constituïda la delegació de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Ha estat elegida la següent Junta de Govern:

President, Feliu Ferrer i Mestres; tresorer, Pere Guilanyà; secretari, Jaume Gascon; vocals, J. Vidiella, Joan Font i Pau Planes.

La Banda Municipal a Gràcia

La Banda Municipal donarà un concert simfònic popular a la plaça de Rius i Taulet (Gràcia), demà, dijous, dia 7 del corrent, a les 22'15. El programa a executar és el següent:

I

Saint-Saens, "Dejanire" (selecció; Bach, "Aria" de la tercera suite; Català, "La processó de Sant Bartomeu", sardana; Wagner, "Els mestres cantaires" (obertura).

II

Albéniz-Lamote de Grignon, "Rapsòdia espanyola"; Morera, "La Santa Espina" (sardana); Giménez, "El baile de Luis Alonso" (intermedi); Borodine, danses de "El príncep Igor".

El despatx de passaports

A la "Jefatura" de Policia ha estat facilitada la nota següent:

"La Jefatura de Policia hace constar que, arreglado ya el nuevo local destinado a expedición de pasaportes, el público encontrará en dicha sección las facilidades que, desde luego, reconoce le son debidas, y sin que para lograrlas necesita cada ciudadano otra garantía que la de su personal presentación, con la documentación debida."

ARTICLES DE GOMA per a bany
Gorres
Sabatilles
Cinturons
Flors
i animals flotadors
Immens assortit

Casa PAPIOL
58, PELAYO, 58 - T. 16074

LA CIÈNCIA PRACTICA

La producció del fred a casa

Segons l'home va estimar-se més senyor de la naturalesa, més capaç d'acomodar els agents naturals exteriors a les exigències de la seva sensibilitat. Avui volu més que cap altmitat de la creació, nada que els estimula, tremet instantàniament la paraula a la imatge a distàncies fabuloses i de moltes hores llunyi podria determinar cataclismes si alguna vegada volgués demostrar fins on ha arribat la seva potència destructora. Però al costat d'això, simultàniament amb aquestes conquistes que constitueixen l'èpica de la ciència, cal posar-hi totes aquelles altres, aparentment més modestes, que no tenen altra fi si no fer-li més agradable la intimitat en què es mou ordinàriament. Del conjunt de defenses, amables rectificacions de les lleis naturals, obtingudes per la mecànica, la física i la química, en diem confort i un dels ideals del confort és obtenir una temperatura que en qualsevol moment s'adapti a les exigències del nostre cos.

L'ajustament del calor i del fred a la nostra conveniència, és segurament el problema capital del confort. Si a l'hivern ens preocupem de mantenir-nos en una atmosfera tèbia i constant, a l'estiu tot el nostre esforç s'aplica a refrescar en la proporció que calgui l'ardència que l'estació encén al voltant nostre; per això em sembla oportú, en aquests dies de calor i d'enervament, parlar de les facilitats de què l'home civilitzat d'avui disposa per procurar-se la quantitat de fred que farà confortable la seva llar i l'ajudarà a defensar-se econòmicament i higiènicament de l'acció nociva i inconfortable de la calor excessiva.

Es evident que l'únic que pot atemperar els efectes de la calor és el fred; àdhuc per combatre l'excés de temperatura en les crisis febrils, la medicina recorre a aquest sistema tan senzill. Contra calor, fred; contra fred, escalfor. D'aquests dos fenòmens naturals, però, l'un diríem que és positiu, l'altre, negatiu; l'un es produeix per excés, l'altre per diferència. El calor és resultat d'un moviment o d'una combustió signin de l'ordre que sigui; el fred, en canvi, és un fenomen negatiu perquè no es pot definir d'altra manera sinó dient que allò que és fred és que no és calent; és a dir, que el fred és l'absència de calor. En un mot: el calor és senyal de vida, el fred és senyal de mort.

Perquè el calor és resultat d'un moviment o d'una combustió ha estat més fàcil produir-la, tota vegada que el descobriment de fer foc és antiquíssim. En canvi, la producció del fred per indústria humana és comparativament modernísima. Abans s'aprofitava i es conservava el gel natural, la substància més refrigerant que es coneixia, però no se'n sabia produir ni es coneixia la manera d'obtenir artificialment uns efectes equivalents al del fred produït pel descens de la temperatura per causes naturals ingovernables. Avui aquest problema està totalment resolt i podem proporcionar-nos fred a domicili sense necessitat de recórrer al gel.

El fred pot fer a casa. Aquesta possibilitat augmenta considerablement el confort i l'economia, perquè els aparells (neveres) destinats a conservar aliments i a d'altres efectes refrigerants, produeixen un fred humit, impliquen una despesa de gel que pot ésser considerable, i la temperatura obtinguda per aquest procediment no permet preservar els aliments posant-los en l'estat de glaçats. Per això s'han aplicat modernament les màquines frigorífiques a l'economia domèstica en forma de minúscules fàbriques de gel que s'instal·len dintre les neveres i produeixen el fred necessari, sense cap intervenció del gel elaborat prèviament. El fred obtingut així, és igual que el gas o l'electricitat que obtindríem instal·lant a domicili un gasogen o una central elèctrica, sense intervenció d'una entitat productora que ens canalitza aquests agents tèrmics a casa. L'ús del gel, és l'equivalent a l'ús del gas o de l'electricitat de les Companyies que proporcionen llum i força; el gel és el fred produït i canalitzat per al consum; la producció del fred a domicili, no la del gel, significa l'alliberament del consumidor de les entitats productores. En una paraula, posar en marxa un aparell domèstic de produir fred representa el mateix que encendre una cuina econòmica. La màquina és la cuina; els ingredients són el carbó: la cuina escalfa, cou, estilitza i evapora; la màquina frigorífica refresca, preserva, gela i solidifica.

* * *

Totes les màquines de produir fred estan fundades en el canvi d'estat d'un líquid que es fa gas i torna després a l'estat líquid primitiu. Aquest canvi es fa sempre a expenses del calor exterior; això vol dir que en consumir-se el calor extern que volta el canvi, la temperatura ha de baixar i refrigerar-se naturalment. Igual que en el cas de la gulna que xuma aire no escalfaria, el fred també s'obté a costes de l'escalfor que hi ha en l'aire.

Els líquids més usats per a produir fred són l'anhídrid sulfurós, que bull a uns 12° sota zero, el clorur de metil que en evaporar-se produeix un descens de temperatura de 23° sota zero i l'amoníac anhidre que entra en ebullició als 40° sota zero. Aquestes temperatures estan referides al termòmetre centígrau i corresponen a la pressió atmosfèrica.

Els canvis d'estat d'aquests líquids es realitzen dins de recipients hermètics i es repeteixen indefinidament, de manera que sempre serveixi la mateixa substància; cal, doncs, que la màquina no tingui cap escletxa i que estableixi un sistema de circulació de la matèria refrigerant.

Tenint en compte aquests principis, totes les màquines de produir fred poden agruparse en dues grans famílies, *màquines de compressió* i *màquines d'absorció*.

Màquines de compressió. — Aquestes màquines utilitzen generalment el gas sulfurós, és a dir, l'anhídrid sulfurós, o també el clorur de metil perquè aquests dos gasos no tenen pressions massa elevades a les temperatures ordinàries, i així no cal adoptar un mecanisme de compressió excessiva i per tant perillosa; demés, quan els dos gasos esmentats és liquiden tenen la curiosa propietat d'ésser lubricants. Aquestes màquines estan, doncs, untades automàticament, en aquelles peces que es troben en contacte amb les substàncies esmentades.

El funcionament d'un d'aquests aparells pot veure's claríament en la figura adjunta. Un petit motor elèctric A, mou per mitjà de la corretja B una bomba compressora D provista d'un volant C, que va comprimint el gas sulfurós o el clorur de metil gasós cap al tub E i l'envia als tubs en espiral F on es liquida per efecte de la compressió, calent ja líquid, pel tub I, dins del recipient H, que forma la base del mateix compressor. Mentre el gas es comprimeix i liquida en les espirals F, el motor elèctric A contribueix a què el fenomen es produeixi més de pressa perquè mou un ventilador de paletes que refresca els tubs espirals; d'aquesta manera es guanyen algunes calories en benefici del rendiment.

A la vegada el compressor aspira per la vàlvula Z el gas liquidat de E, fent-lo pujar pel tub M i l'envia a l'evaporador T, compost d'un recipient horitzontal cap de l'evaporador i d'una sèrie de tubs refrigerants U pels quals circula el líquid aspirat. Gràcies a la succió contínua del compressor, el líquid entra en evaporació ràpida a l'evaporador T, i com que perquè un líquid passi a l'estat gasós necessita calor i en aquest cas no la hi donem, la pren de l'exterior i aleshores es produeix un fred intensíssim corresponent al punt d'ebullició del líquid, que és de 12° pel gàs sulfurós o de 23° pel clorur de metil, com abans ja hem dit. Així es continua el cicle de compressió i expansió, ja que el gàs evaporat passa llavors pel tub G i torna al compressor, que l'envia altra vegada als serpentins FF, es liquida novament i va dipositant-se dins del recipient H.

Aquests fenòmens es succeïrien indefinidament mentre funcionés el compressor i per tant la temperatura de l'aparell aniria descendint fins a equilibrar-se amb la irradiació del fred produït, cosa que produiria una baixa de temperatura molt forta, efecte que no cal si només es tracta de la conservació dels aliments. Cal, per tant, que per estalviar força elèctrica, quan la temperatura sigui suficientment baixa, el motor cessi de funcionar i es torni a engegar així que el calor ambient torni a elevar la temperatura del lloc on està situat l'aparell; per això existeix el dispositiu automàtic de l'esquerra de la figura, el qual en arribar la temperatura a un grau determinat i voluntari, obre el circuit del motor i el detura. El dispositiu consisteix en una espècie de manxa metàl·lica O, com la que tenen els baròmetres aneroides, que està en comunicació amb el compressor pel tub N, segons pot veure's en la figura. Suposem que el motor està parat i que els contactes P-R de la línia elèctrica S estan separats. El líquid de l'evaporador T es va gasificant poc a poc, absorbint calories de l'exterior, i fa muntar progressivament la pressió de la part gasosa que es troba per sobre del líquid: quan arribi a ésser suficient, per un excés de calor de dilatar la manxa metàl·lica O i una gota de mercuri que es troba sobre el contacte inferior, impel·lit per la manxa, toca el contacte superior, tanca el circuit i el motor es posa en marxa. Llavors el compressor aspira el gàs i la pressió baixa en l'evaporador; la manxa es contrau i, quan l'aspiració ha suficient, l'interruptor es torna un cantit invers del cas anterior i obre el circuits i es llení el motor. Periòdicament, segons la intensitat de l'evaporació, el motor va doschint-se i posant-se en marxa i així successivament. Sobre d'aquest aparell hi ha una molla Q que regula la tensió de l'interruptor, i per tant, la temperatura que produirà; aquesta molla, que es tensa per mitjà d'un cargol, porta al cap d'aquest unes indicacions del grau que es podrà aconseguir en funció de la tensió de la molla. El fred que hi ha en el lloc V, reduït pels tubs refrigerants de l'evaporador, és suficient per a congelar l'aigua en poca estona, i obtenir-ne petits blocs de gel en unes cubetes disposades a l'efecte.

Es veu, doncs, que aquestes màquines de produir fred són en realitat molt senzilles i no estan subjectes a avaries en llur funcionament. L'aplicació de la producció del fred a l'economia domèstica constitueix una de les més banyades aplicacions de la ciència moderna i proporciona la manera de conservar els aliments sempre frescos, sigui el que sigui el grau de temperatura de l'ambient exterior.

En l'article vinent tractarem de l'altre sistema de màquines productores de fred, o sigui de les màquines d'absorció, també aplicades a les neveres de les cases particulars.

ENRIC CALVET

La Música

Una artista catalana triomfa a Berlín

A la llista de noms dels artistes musicals consagrats a l'estranger —Pau Casals, Costa, Vinyes, Pujol, Caçador, etc.—cal adjuntar-n'hi un altre: el de Margarida Chala, concertista de piano.

Aquesta jove artista ja inicià els seus triomfs fa algun temps a la Sala Pleyel de París. A Berlín, on resideix actualment, si bé ha donat pocs concerts públics, han estat suficients perquè el públic i la crítica—exigents com en cap més lloc—li reconeguessin una dota extraordinària tant tècnicament com emotivament. Hom ha fet remarcar el domini mestrivol que posseeix de la mecànica del piano que el coronà amb l'expressivitat de sentiment que imprimeix a les obres que executa. Fer a ella ja no té secrets cap partitura; cal sentir-la, però, en Bach, Beethoven, Mozart, Liszt, per a fer-se càrrec del seu veritable valor i amb la netedat i expressivitat com els interpreta.

No descuida, però, la música ibèrica: Granados, Albéniz, Falla, Garreta i d'altres són inclosos en els seus recitals. A càrrec d'ella anà el recital per a piano del festival de música ibèrica que es donà per ràdio a Berlín, i hem de tenir en compte que per aquestes emissores hi desfilen els artistes més eminents, no com succeeix, desgraciadament, a Barcelona.

Un dels darrers èxits fou el concert que donà al Lessing Hauss amb motiu d'una festa que s'hi celebrava. Actuà acompanyada d'un altre artista català, el violinista Ricard Mates, el qual resideix habitualment a Londres i que també ha estat apreciat com una notabilitat pels amants de la música d'aquella capital.

En aquesta festa hi assistí el públic més selecte en l'art musical, com també tota la crítica berlinesa. Els comentaris no pogueren ésser més favorables i unànimes; la premsa tingué per a ella els mateixos elogis que per als artistes totalment consagrats, i el nom d'una nova eminent concertista de piano catalana l'adjuntaven a la llista dels seus compatriotes.

Margarida Chala, però, no ha prodigat l'exhibir-se públicament, i això cal lamentar-ho, encara que se'ns diu que la vinent temporada té ja algunes contractes per a Berlín mateix I hem d'esperar-ho joiosos perquè acabarem de donar-li el renom que es mereix.

Ara tornarà a Barcelona per esperar els dies que de nou haurà de presentar-se davant d'aquest públic. A la tornada, l'empeny, però, el desig de sojornar, ma'grat sigui breument, a casa nostra, on s'hi recobren noves forces i s'esvaeix per un temps la melangia que produeix l'enyoraméntt.

D. BONET

Berlín, juliol 930.

Un soldat ferit a La Molina

Amb el tren correu de Sant Joan de les Abadesses arribà un soldat d'Artilleria de Montanya, ferit en les pràctiques que s'efectuen a La Molina.

Ingressà a l'Hospital militar.

Els telèfons de
LA PUBLICITAT
són els següents:
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
14014
TALLERS D'IMPRENTA
19603

LES LLETRES

"La mort d'Ivan Ilitx", de Lleó Tolstoi, traducció de F. Payarols

(BIBLIOTECA A TOT VENT)

per Domènec Guansé

Romain Rolland, en la seva "Vida de Tolstoi", recorda l'enorme impressió que la lectura d'aquesta obra féu en ésser publicada en francès entre la gent benestant de la provincia que sembla indiferent a l'art. "I és que l'obra — remarca Romain Rolland— posa en escena amb una veritat torbadora un d'aquests homes mitjans, funcionaris conscienciosos, buits de religió, d'ideal i gairebé de pensament, que s'absorbeixen en llurs funcions, en llur vida maquinal fins a l'hora de la mort".

L'obra és escrita en 1884, en la plenitud de la seva crisi religiosa, social i artística. Després d'haver-se preguntat en els seus llibres: "¿Què hem de fer?" Després d'haver escrit amb el seu "Què és l'art?", la seva condemna violenta, sarcàstica de l'art modern, les seves condemnes de Shakespeare i de Beethoven. Després d'haver proclamat que l'art ha d'ésser fonamentalment religiós, d'haver proclamat que la seva missió és la de "realitzar el regne de Déu—és a dir de l'Amor—damunt la terra".

Dos camins s'obren davant Tolstoi per realitzar aquest ideal. Romain Rolland els concreta admirablement en la seva obra: "l'un treballant en la unió dels homes per l'amor; l'altre, lliurant combat al món enemic de l'amor".

"La mort d'Ivan Ilitx" respon plenament a aquesta segona tècnica. Es, com "La Sonata a Kreutzer", que escriurà després, una crítica despietada de la societat burgesa, i, sobretot del matrimoni burgès, del matrimoni sense amor i sense una compenetració veritable. "Ivan Ilitx es casa —és Tolstoi qui parla—per dues raons de conveniència: en primer lloc, perquè li plaia guanyar-se una muller com aquella; després, perquè era una cosa que la gent, considerada tradicionalment com a distingida, mira com a ben feta."

I tot és igualment banal, igualment mesquí, igualment grotesc en la vida d'aquest home, en les seves ambicions, en les seves vanitats, en les seves satisfaccions d'amor propi, en les seves baralles amb la muller, de la qual se sentirà cada dia més separat. L'anunci de la mort, però, li farà presentir la buidor de tota la seva vida, li farà trobar odiosa la pròpia muller amb la seva hipocresia; li farà trobar execrable tot aquell ambient de simulacions i d'excuses que el volten. I és que en realitat l'obra vol ésser un revulsiu contra la mentida, contra la manca d'amor, i fins d'humanitat i de caritat cristiana, que l'ull feroige de Tolstoi descobreix en aquesta societat burgesa, de la qual fa una pintura que arriba per la mateixa crueses de la veritat al còmic; a un còmic, però, aspre, amarg, sense un possible somriure.

El drama intern d'Ivan en lluita contra la mort és intens i punyent, ple de veritat psicològica. No arriba, però, a produir la sensació esborronadora de "La Sonata a Kreutzer"; però en certa manera el sòlc que deixà en la consciència és més profund. La "Sonata", per la mateixa ferestega inhumanitat de la seva tesi, us permet de reaccionar-hi en contra; teniu la sensació que us troben davant d'un cas excèpcional; d'una llaga que la malaltia pruja de l'autor en forgar-hi produint la gangrena mortal. La sensació que dóna de la d'un cert desequilibri. En "La mort d'Ivan Ilitx", la impressió, en canvi, és la de trobar-vos cara a cara amb la veritat, més despietada, però res més que amb la veritat.

El volum de completat per dues altres narracions: "Amo i criat" i "Tres morts". "Amo i criat", escrita uns deu anys després de "La mort d'Ivan Ilitx", és una narració realista, d'un gran interès dramàtic. De moment sembla que ens trobem amb una obra de la primera època de Tolstoi, sense les immediates angoixes i preocupacions morals. Som, sobretot, fora d'aquella atmosfera terrible de "La Sonata" i de "La mort d'Ivan Ilitx". L'artista que sembla que ha recuperat els seus drets. Vers el final, però, ens trobem un Tolstoi ple d'humanitarisme, pla de pietat. Els ideals morals no s'han esvaït. Comencen d'amorenar-se. Així, en aquest amo i en aquest criat perduts en el batzanc desoladorament nevat; en aquest amo que intenta d'abandonar de primer el criat per salvar-se ell tot sol; que, sobtadament apiadat després, sacrifica joiosament el seu egoisme, la seva vida per salvar-lo, la crítica li endevina com un preludi de la sublim inspiració cristiana de "Resurrecció".

"Tres morts" és, en canvi, una obra positivament de la primera època. Escrita abans que "Guerra i Pàu", pot qualificar-se gairebé encara entre les seves obres de joventut. Les preocupacions morals no hi són, però, de tot absents. Potser això podria ésser un punt de partida per demostrar que entre el Tolstoi d'abans i de després de la seva crisi religiosa, no hi ha precisament un abisme tan infranquejable com sembla. Però evidentment, això ens portaria massa lluny.

"Tres morts" és, artísticament, una obra sense gaire unitat. Els caràcters, malgrat del seu realisme i la fermesa d'alguns trets, no fan més que esbossar-se. No perd, però, mai el seu interès dramàtic. En la mort del vell cotxer, de la senyora rica i del reure del bosc hi ha l'autèntica i corprenedora grandesa que ha fet de Tolstoi aquest gran pintor de la mort universalment admirat.

La traducció de les tres narracions és feta directament del rus, com correspon a una literatura que ha entrat en la major edat, i que ha pogut alliberar-se de tutors. Francesc Pallarols, que ja ens havia traduït "Pares i Fills", de Turguénev, és un dels intellectuals catalans als quals es deu aquest alliberament. Cal regraciar-lo per això i encoratjar-lo a seguir la seva tasca. En conjunt, la seva traducció és fresca i lliçudent. Té simplicitat i noblesa. Algunes vegades, potser per una excessiva fidelitat més a la lletra que a l'esperit, hi ha algunes assonàncies que endureixen la frase. Hi ha també algun que altre castellanisme que seria ben fàcilment evitable. I, finalment, una certa abundància de "quelcom", mot que al fèu fortuna uns quants anys enrera, avui sembla que els nostres prosistes més elegants i àgils es complauen a bandejar.

LA PREMSA CATALANA

Joaquim M. Bartrina és recordat, en un excellent extraordinari, per "Foment", de Reus, i Narcís Oller en un altre remarcable extraordinari de "Acció Comarcal", de Valls

La lectura de la premsa catalana de comarques és, cada cop més, del més alt interès. De la Catalunya estricta, de Mallorques o de València, els fulls periòdics escrits en català — no pas els altres tristos i agònics — són d'una gran significació espiritual.

El núm. 14 (2.ª època) de *Foment*, de Reus, setmanari catalanista republicà (2 d'agost 1930) ve dedicat a Joaquim M. Bartrina. Conté una dedicatòria a doble columna en la qual *Foment* diu:

"Fins ara el record d'En Bartrina s'ha mantingut viu en la consciència dels reusenes, i esporàdicament s'ha exterioritzat en homenatges de més o menys relleu, gràcies als contemporanis del poeta. En l'esdevenidor han d'ésser els joves els que hauran de conquerir el deure patriòtic de conservar el vèrtiol dels predecessors notables. Es amb la doble finalitat d'honorar als morts i d'esperonar als vius que Foment commemora el cinquantenari del traspàs del malaguanyat Joaquim M. Bartrina (26 abril 1880-4 agost 1930).

Segueixen articles sobre *L'ofdenis de Bartrina*, per F. Cabells i Florenti; *Impressions*, per signat; *El poeta ben nostre*, per Josep Baldrich; versos a la memòria de Bartrina, per J. Pérez-Solanas (*A la memòria de Josep M. Bartrina*), J. Bardà-Ferran (*El monument a Bartrina*) i diversos poemes en català i en castellà que Josep M. Bartrina, altra un article seu sobre el francès antic i el català modern publicat després de la seva mort a *El Bou del Centre de Lectura*, de Reus (en el qual estableix una curiosa llista de mots que Bartrina creia comuns entre el català modern i el francès antic i que en rigor no són més que occitanismes que es troben en els textos francesos d'escriptors meridionals — les famoses gasconades de Montaigne.

Conté també l'article necrològic que Valentí Almirall dedicà a Bartrina al *Diari Català* l'endemà de la mort del poeta de Reus i del qual ens plau de reproduir alguns paràgrafs:

"EN JOAQUIM M. BARTRINA

Al gener nostre il fato
non donò che il morire!

Leopardi

En Bartrina ha mort! A dos quarts de quatre de la matinada d'ahir va extingir-se aquella intel·ligència poderosa, va deixar de glatir aquell cor que tant sentia, va apagar-se per sempre aquella mirada que tant deia! *Al gener nostro il fato non donò che il morire*, hauria dit ell, si en l'acte d'abandonar la vida hagués estat en el pla de les seves facultats, repetint els versos del seu poeta predilecte que ens serveixen de lema.

Qui és en la nostra terra que no coneixia En Bartrina? Qui no l'admirava? Qui no el volia? Qui no havia mesat hores i més hores escoltant aquells pensaments tan simpàtics com originals que improvisava en les seves converses? Qui no s'havia extasiat contemplant aquell noi que era tot un home, o, millor, aquell home que semblava un noi? Qui no té travades en la memòria alguna d'aquelles notes on tractava ciència, o algunes d'aquelles lucubracions científiques plenes de poesia? Qui no li havia posat afecte tals veient la seva figura simpàtica i expressiva, reflex fidel dels seus sentiments i idees? Qui, finalment, veiant-lo decandir-se i anul·lar-se per graus en els darrers mesos de la seva existència, no havia imprecat la natura per no haver posat un ceo robust a les ordres d'aquella intel·ligència poderosa, harmonitzada amb una imaginació exuberant i dominada per un cor que mai volgué rendir-se a l'evidència trista que aquella intel·ligència li feia constatar?

L'home que faltava a En Bartrina era realment un cos d'atleta. Tot el vigor de les seves facultats s'estavellava en la debilitat dels seus membres. Per això li era tan simpàtic Leopardi; per això els seus cants estan impregnats de la trista malenconia del poeta italià; per això s'ha extingit la seva vida física quan la moral tot just començava. Ha mort a trenta anys, quan entrava a la vida.

En Bartrina no té cap història. Va néixer a Reus, l'any 1850, d'una família tan modesta com apreciada, i va fer el que fan tots els nois a la nostra terra: després d'anar a estudi de primeres lletres, va començar la segona ensenyança, però no va acabar-la. La seva imaginació divagadora no podia subjectar-se a les estretes mires dels nostres establiments oficials, i durant molts anys va ésser tingut com un jove vulgar en la nostra terra dels títols i els diplomes. Com podia saber res un noi que ni tan sols era batxiller? Per això la seva família va voler que fos alguna cosa i... va indicar-li que prengués un títol. Això succeïa al mes de juny, i li faltaven *sis assignatures* per a tenir el batxillerat. Llavors hi havia llibertat d'estudis, i sentint la súplica de la seva família va voler complaure-la i li va prometre, amb el somrís als llavis, que en els pròxims exàmens es faria batxiller. En octubre va ésser batxiller amb les millors notes, i aquest és l'únic títol que va obtenir en la seva vida.

. . . . . .

Les seves obres no són pas la síntesi de la seva personalitat. La vida d'En Bartrina va ésser una febre continuada, i no tenia materialment temps d'escriure el que concebia. Amb tal motiu se l'havia de sentir quan pujava a la càtedra d'algun ateneu i s'explaiava al seu afilor. A l'Ateneu Barcelonès va començar una sèrie de conferències sobre *América abans de Colom*, i quan havia interessat tot el públic, que no estava acostumat a sentir tanta brillantor i tanta solidesa agermanades, una junta de savis de cartó que llavors pretenia monopolitzar el moviment científic de Barcelona, va tapar-li la boca per complaure els elements que l'haurien cremat si haguessin pogut. Però si no va poder explaiar-se a l'Ateneu Barcelonès, va venir a l'Ateneu Lliure, del qual fou un dels fundadors, i en la seva càtedra va poder presentar-se tal com era. Bastava anunciar una conferència d'En Bartrina per a omplir de gom a gom la sala; i ningú haurà oblidat encara la seva *presentació* del fonògraf d'Edison i del condensador constant, les seves conferències sobre els *Viatges de Stanley a l'Àfrica*, sobre les *Supervivències de la Història*, etc. Volent el seu èxit, els mateixos savis de l'Ateneu degueren penedir-se de la seva obra, i, avergonyits, van deixar un lloc que no sabien ocupar.

En aquelles conferències si que apareixia comletíssima la personalitat d'En Bartrina. Mai no s'havia donat compte que sabés parlar en públic, i, no obstant, els seus discursos eren més atractivols que els de molts que tenen gran fama d'oradors.

Però si les conferències i discursos sintetitzen la personalitat d'En Bartrina més que les seves obres, res el donava a conèixer en tota la seva vàlua com la seva vida íntima. Recorco encara les estones delitoses que havíem passat escoltant-lo explicar entre quatre amics "Les aventures pòstumes de Don Juan Tenorio", o posant en el seu punt el bon sentit popular en medicina o astronomia per mitjà dels refranys i adagis. Mai no se m'esborraran de la memòria aquelles escenes, mig serioses, mig grotesques, a què donava lloc quan, acostant-se-li algun d'aquells savis de cartó a què ha al·ludit abans, tractava amb ell algun assumpte sobre el qual el savi s'havia ocupat tota la vida i el deixava amb un pam de nas, donant-li de seguida solucions que mai havia ni pogut sospitar. Sempre tindré present aquella erudició inversemblant que el mateix ponderava el vigor del teatre grec que l'aparelament del drama romàntic; que desentranyava els conceptes més obscurs de Petrarca i endevinava la intenció profunda de les bufonades de Rabelais; que coneixia els poemes sagrats de l'Asia i els escrits ascètics revolucionaris dels Pares de l'Església, i que tot ho posava en el seu veritable punt, sense deixar-se influ-ir ni per la tradició ni pel convencionalisme. Allí hi havia el veritable Bartrina, allí es veia en aquell jove barb, una veritable glòria catalana, molt més sòlida que moltes altres que fan molt soroll.

I encara més que en tot això es veia el seu valer en la vida intima. Jo, que em glorio de conèixer-la, puc assegurar-ho. Aquella falta d'ambició; aquella rectitud mai no desmentida de concepte; aquella candidesa quasi infantil en judicar els homes, els fets, pel cor i no pel cap; aquella delicadesa de sentiments en amagar les passions pròpies, fan per nosaltres la seva pèrdua irreparable. L'amor i l'amistat omplien la seva existència. L'amistat, l'afecte a la seva família, no els amagava, però els sentia i no tenia per què amagar-los. De l'amor, no en parlava quasi mai, per tal que era el seu secret que sols revelava en la confiança més íntima. No sabem si tingué més consolació aquell detall importantíssim de la seva vida; però, sigui com vulgui, respectant els seus desigs, pel que a mi respecta, amb ell passarà a la tomba.

Tal era En Bartrina. Avui ha mort. Una llàgrima, doncs, que ens surt del cor, sobre la seva tomba, i la seguretat que mai no serà oblidat, és l'únic que podem dir els seus amics en aquests moments supremes.—*Valentí Almirall.*"

Per la seva banda *Acció Comercial* de Valls, ha dedicat un suplement extraordinari a Narcís Oller: Conté: *Narcís Oller*, per Ferran Cases; *El meu tribut*, per Carles Cardó; *El novel·lista*, per M. de Montolius; *Narcís Oller, home de comerç*, per A. Bulard i Rialp; *El monument a Narcís Oller*, per F. Blasi Vallespinosa; *Narcís Oller, novel·lista i gentleman*, per Boi; *Davant la mort de Narcís Oller*, per Josep M. Mandoli; *La testa d'En Narcís Oller*, per Vicenç de Moragues; *L'innovador*, per I. Cases; *El meu Narcís Oller*, per Joroni de Moragues; *L'homenatge nacional*, per Albert Sanc; *L'homenatge perpetu*, per Pere Mialet; *Narcís Oller*, per Joan Olord; *A honorem del patriot*, per P. Català; *Infant i novel·lista*, per P. Batalla; *Notes biogràfiques*; *La mort del patriot*.

Un número del tot remarcable i de qual ens plaurà de resumir algun dels articles que conté.

Informació catalana

* *La revista* Imatges... *segueix el seu èxit creixent. En el número 9, corresponent a aquesta setmana publica un escollit sumari:*

Ventura Gassol a Catalunya, *reportatge de la seva estada a la presó de Figueres*; Les trinxeres de l'or. Com es defensen les grans banques dels lladres científics; Els capvespres de l'Escullera; Bolívia, el bell país de la regió dels Andes; D'Hollywood estant. Les estrelles de la platja (*doble plana central*); Ara fa setze anys —la gran guerra; L'estiueig dels aficionats esportius: els boxadors Flix, Giralnès, Ros; El servei de correus a Barcelona; Serà disbló el cos de Mossos d'Esquadra; París... (*crònica de la moda*); Barcelona-Formentor-Barcelona en 24 hores (*reportatge gràfic de Gaspar*); El campament de Palestra al Pirineu; No ha estat possible d'evitar la Reina dels Banys de Barcelona; Novella; Bric a Brac; Actualitats, *etc., etc.*

CHASSAIGNE FRERES
Pianos - Autopianos - Gramòfons
Discos - Rotllos - GRANOLA, 69

* *Us interessa... la publicació d'una Biblioteca d'Estudis Socials i Polítics? Desligen llegir, escrupolosament traduïdes, les obres cabdals que tracten aquestes qüestions, al costat d'aquelles altres que representaren la contribució a nostre poble a l'obra universal de millorament social i de justícia? Adquiriu, si us plau, tots els títols de la nostra col·lecció, no pas tan sols aquell que més s'avenen amb les vostres preferències. Els nostres preus especials calculats per Ateneus, Societats Agrupacions en general, us ho permetran en condicions econòmiques excepcionalment favorables. Una biblioteca especialitzada té forçosament un públic restringit. Fiu possible, comprant tots els seus volums, que surtin el que vòs desitgeu. I feu-nos saber quins són aquests que desitgeu per tal de complaure-us en la mesura de les nostres possibilitats.*

Les Edicions de l'Arc de Barà, Ro d'Olano, 20. Barcelona.

* Espurnes...

per Enric Martí i Cid. Recull d'articles d'aquest autor en un gentil volum imprès a Gràfica Catalana.

TEULA, CAIRONET, RAJOLES
i ceràmica en general per a edificacions,
a la casa
COSME TODÀ
Fàbrica: Hospitalet-Magatzem: Ferlandina, 71
BARCELONA

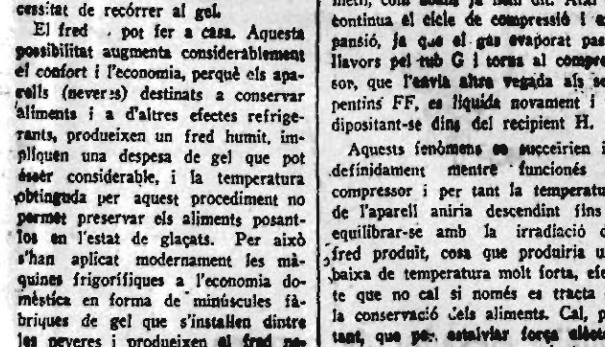

EL DRET FORAL CATALÀ

Una nota del ministre de Justícia

Madrid, 5. — El ministre de Gràcia i Justícia ha rebut al migdia els periodistes, els quals han preguntat sobre la nota que publica un periòdic d'aquest matí, relacionada amb el Dret Foral de Catalunya, Apèndix al Codi civil.

Els senyor Estrada els ha dit que, en efecte, la notícia ha sorgit al propòsit que tenia de fer unes declaracions relacionades amb un assumpte tan important.

Amb aquest motiu, el ministre ha lliurat als informadors la següent nota:

"En la carta que dirigí a los presidentes de las Diputaciones catalanas expresaba el decidido propósito de procurar la publicación del Apéndice del Código civil, correspondiente al Derecho Foral de Cataluña, y creo que la mejor forma de agradecer la benévola acogida que al mismo ha dispensado la mayor parte de la opinión catalana y los inmerecidos elogios que con el motivo me ha dirigido la prensa de aquella región, es persistir en el mismo hasta convertirlo en realidad.

He leído con atención los diversos trabajos publicados con el motivo en la prensa por distinguidos jurisconsultos sobre la obra del señor Durán y Bas, sin negar la bondad de algunos trabajos posteriores y aún la conveniencia de que sean tenidos en cuenta, como seguramente habrán de hacerlo los ilustres miembros de la Comisión General de Codificación, es lo cierto que el trámite legal para la aplicación del Apéndice puede decirse quedó interrumpido a partir del proyecto redactado por el ilustre catedrático cumpliendo el encargo que se le confirió a virtud de lo dispuesto en la Real Orden de 2 de febrero de 1880, ya que los informes solicitados con posterioridad a la publicación del Código, y recordados por Real Decreto de 15 de octubre de 1889, no han sido todavía evacuados, y aunque, según mis noticias, la Comisión designada para la redacción del Apéndice, que preside el ilustre jurisconsulto y presidente de la Diputación de Barcelona, señor Maluquer, se proponía hacerlo en pocos días, a cuyo efecto, y como consecuencia de la carta por mí dirigida a los presidentes de las Diputaciones, celebró algunas reuniones, es lo cierto que, sin duda por la dificultad de reunirse, dada la época del año en que nos hallamos, todavía no lo ha remitido, por lo que, y de no hacerlo en breve plazo, decidido a seguir el camino emprendido, enviaré dicho proyecto a la Comisión prescindiendo de tan valiosa colaboración, ya que una vez oída la Comisión de Codificación habrá de recabarse, cumpliendo lo dispuesto en la base séptima de la Ley de 1888, informes de las Diputaciones y de los Colegios de Abogados de aquella región.

A los que mantienen determinadas tendencias extremistas, yo sólo he de decirles que si sinceramente desean llegar a la sistematización del Derecho peculiar de Cataluña y poner término al actual estado de confusión, no deben olvidar la enseñanza de la historia de nuestra Codificación durante el siglo XIX, a la que no pudo llegarse no obstante los trabajos a ella encaminados, algunos tan valiosos como el proyecto de 1881.

Yo no me propongo otra finalidad que la de procurar pronta solución a un problema jurídico en bien de España y de Cataluña, recabando para ello, y agradeciendo por anticipado, el concurso de cuantos, con buena voluntad, quieran contribuir a dicho fin."

Les reines de la bellesa d'Europa

Vigo, 5. — A bord del paquebot "Cayaba" han sortit, a primera hora de la tarda, cap al Brasil, les reines de la bellesa dels països europeus, que van a prendre part al torneig internacional de bellesa que s'ha de celebrar a Río de Janeiro.

Entre elles va Elena Pla, valenciana, de divuit anys, acompanyada del seu pare.

Di L'Havre han vingut a bord del "Cayaba" les altres reines estrangeres, menys la de Dinamarca, a la qual el seu promès no ha deixat de cap de les mariners que s'embarqués a L'Havre.

Les reines estrangeres han desembarcat i han estat passejant-se per la ciutat fins que s'aturava pels carrers per no poder passar.

Fa calor a Sevilla

Sevilla, 5. — El termómetre ha marcat durant el dia d'ahir, a [illegible] graus de la sombra.

L'IMPOST D'UTILITATS

Comentaris de l'"Heraldo"

Madrid, 5. — "Heraldo de Madrid" publica les opinions d'alguns polítics sobre la petició elevada al Govern per tal que deixi en suspens l'impost d'utilitats fins que el discuteixin les Corts.

L'ex-ministre senyor Ordóñez diu que està allunyat de la política.

En ésser preguntat si l'impost d'utilitats als obrers està bé o malament establert, contestà:

—Jo crec que tots els ciutadans han de tributar d'acord amb les seves possibilitats.

El comte de Bugallal ha contestat en termes semblants, per bé que creu que hauria d'estudiar-se una mica per tal de rescabalar els obrers d'aquest impost i no minvar-los els jornals.

El senyor Daniel Riu digué:

—Jo crec que no pot gravar-se el rendiment del treball. Crec que la renda, que tol llir utilitat, produeix una cosa que no ha d'ésser considerada com a renda: un salari que, de més, només permet mal viure.

Afegí el senyor Riu que sobre aquest assumpte ha estat convidat a donar una conferència i que l'explanarà aviat.

"La Voz"

Madrid, 5. — "La Voz", referint-se a l'impost sobre els salaris, diu:

"Según parece, el actual Gobierno prepara unos presupuestos y los implantará de real órden, porque cree que las Cortes ordinarias futuras no tendrán tiempo para discutirlos y aprobarlos con oportunidad suficiente para su vigencia legal. Pues bién: es esta la ocasión propicia para que el señor Argüelles borre del haber de la Hacienda esa partida, que puede ser reemplazada con otra más meditada y de acorde con la justicia. Y no pedimos sólo al ministro que derogue el decreto dictatorial de enero de 1928, solicitamos, igualmente, el que haga desaparecer el gravamen análogo que pesa sobre los sueldos de los empleados modestos, muchos de los cuales, como nadie ignora, cobran menos que un obrero manual.

Que hay déficit. Sí, ya lo sabemos; pero sabemos también que se pueden hacer economías entrando a rajatabla en lo supérfluo, y sabemos también que la contribución en los países más adelantados es progresiva y que los hacendistas a la moderna huyen de imponer tributos directos al pobre. Y es de suponer que indirectamente paga más de lo que puede y debe."

Els conflictes del treball

Bilbao, 5. — El governador ha manifestat que per avaries en un dels alts forns de Bilbao, han quedat en atur forçós quatre-cents obrers.

Una comissió d'aquests l'ha visitat per tal d'exposar-li la situació.

Bilbao, 5. — Sembla que en la reunió d'ahir, els tipògrafs que tenien anunciada la vaga per al dia 7, varen votar en contra de l'atur.

Aquest sols afectava a sis dels vuit diaris que es publiquen a Bilbao, puix "El Noticiero" i "El Pueblo Vasco" treballen amb personal no associat.

El temps

Madrid, 5. — La sèrie de borrasques de les Illes Britàniques passa cap a la Bàltica. Augmenta la depressió al golf de Gènova. La depressió del nord d'Africa s'ha desplaçat cap a Orient.

Les pressions altes es troben sobretot a l'Atlàntic nord.

A Espanya el temps és bo, un xic ennuvolat a la meitat septentrional. Bufa el ponent a l'Estret de Gibraltar.

La temperatura màxima a Espanya ha estat de 36 graus a Còrdova i la mínima de 9 a Salamanca. A Madrid la màxima ha estat de 29 i la mínima de 16.

Avís als agricultors.—Bon temps, no molt calorós.

Avís als navegants.—A la Cantàbrica, petita maror i ponent a l'Estret de Gibraltar.

Temps probable a tot Espanya.—Bon temps, amb vents moderats de l'oest i nord. Contingut ara el ponent a l'Estret de Gibraltar. Balears, vents del sud-oest. Protectorat del Marroc, bon temps, calorós.

Els desordres de Sant Sebastià

Sant Sebastià, 5. — Ha estat condonada la penyora de mil pessetes que fou imposada al Circol Mercantil per la manifestació que provocà desordres el dia 27 de maig darrer.

LA PUBLICITAT
Carrer Bisbard, 11-13

LES PRÒXIMES ELECCIONS

El període de rectificació del censo

Madrid, 5. — Al ministeri del Treball han facilitat una nota manifestant que les llistes electorals provisionals han de quedar llestes per les "Jefaturas" provincials d'Estadística el dia 15 de l'actual. El dia 16, a tardar, de trametre a les Juntes Municipals del Censo, i hauran d'ésser exposades al públic des del dia 20 al 30 de setembre inclòsos.

Durant aquest termini hauràn totes les reclamacions que es faci.

Si per deixadesa del presumit elector no curés de comprovar les llistes provisionals, la responsabilitat serà exclusivament seva, puix que passat el termini legal no podrà fer cap reclamació.

El Govern confia en que tots els electors contribuiran a la tasca depuradora del censo, convencut que les eleccions generals s'efectuaràn en data ja pròxima, i no podrà, per tant, estar supeditada la formació de les llistes electorals a les conveniències particulars de l'estiueig o altres motius, per respectables que siguin.

Els socialistes

Madrid, 5. — S'ha reunit el Comité Executiu del partit socialista. Entre altres coses, el partit ha d'examinar la conveniència d'unir-se amb els republicans durant les eleccions.

Es té la impressió que s'acordarà que el partit no pot accedir a la unió amb els republicans mentre no hi hagi una veritable unió entre ells.

Madrid, 5. — El Comité Executiu del partit socialista, després d'estudiar curosament el projecte d'alliança amb els republicans, ha decidit per unanimitat atenir-se a l'acord adoptat al darrer Congrés del partit, segons el qual mentre no hi hagi una concreció de les finalitats que es proposen no pot haver cap alliança amb ningú.

Així, doncs, abans d'arribar al pacte, considera el partit socialista que primer cal que els republicans es posin d'acord, i que un cop ho hagin fet tornin a plantejar l'alliança, sense deixar d'indicar si és per anar a eleccions, per un moviment revolucionari, etcètera.

La Borsa de Madrid

Madrid, 5. — La feixuguesa i les poques operacions, són les notes dominants a la sessió de Borsa d'avui.

Els valors públics, irregulars, per bé que, en general, predomina la lluïxedat.

La moneda estrangera, ferma i amb una lleugera puja.

El Consell d'Administració de la Campsa

Madrid, 5. — Ha marxat a Sant Sebastià el sots-secretari d'Hisenda, per tal d'assistir a la reunió del Consell d'Administració de la C.A.M.P.S.A.

Tornarà immediatament a Madrid.

Els autotaxis madrilenys

Madrid, 5. — Avui ha rebut als periodistes l'alcalde de Madrid. Els repòrters li han preguntat què hi havia respecte els rumors que circulen respecte una vaga de taxis, en protesta d'un acord de l'Ajuntament sobre les tarifes dels mateixos.

L'alcalde ha confirmat aquest propòsit, i ha afegit que es procurarà que no en surtin lesionats els interessos de ningú.

Estic estudiant la qüestió — ha continuat — i cerco una fórmula, per bé que em trobo amb algunes dificultats.

La mà de Sorolla

València, 5. — Al Saló de Sessions de l'Ajuntament ha tingut lloc l'acte de lliurar la mà emmotllada en argent del pintor Joaquim Sorolla, donada per la Casa de València, de Barcelona.

El fill del pintor ha telegrafiat per dir que per trobar-se malalt no podia assistir-hi. L'alcalde l'ha representat.

Han pronunciat breus paraules d'emoció de l'ilustre pintor, l'alcalde, el senyor Josep Benlliure i d'altres i s'ha acordat demanar al Govern la Medalla del Treball per al pintor mort, com homenatge póstum a la seva gran obra.

La direcció de la presó de Barcelona

Madrid, 5. — El ministre de Gràcia i Justícia ha signat una R. O. per la qual es destina al Reformatori d'Ocaña el director electe de la Presó Cel·lular de Barcelona.

Per a cobrir aquest càrrec ha estat nomenat el senyor Nicolau Navas Amat, cap superior de Presons.

Els accidents ferroviaris

Màlaga, 5. — A l'estació de Cortes de la Frontera, quan s'estaven fent maniobres per a enganxar una nova màquina al tren mixt, no ha funcionat prou els frens i s'ha produït una forta topada de la qual ha resultat ferida de consideració la viatgera Anna Sánchez i 11 viatgers més amb lesions lleus.

ACTUALITAT POLÍTICA

Manifestacions del cap del Govern

Madrid, 5. — A tres quarts de nou del vespre ha sortit cap a Santander, amb el vaixell d'Obres Públiques, el president del Consell, acompanyat del seu ajudant i secretari, tinent coronel senyor Delgado, i del seu taquígrafi, senyor Castillo.

Han anat a l'estació a acomiadar-lo els ministres de Gràcia i Justícia, Foment i Governació; els sots-secretaris de la Presidència i Gràcia i Justícia, l'alcalde, governador civil, directors generals de Comunicacions, Seguretat, Mines, Obres Públiques i molts amics particulars, així com els seus germans, senyors Alexandre, Luis i Ricard.

El ministre de Gràcia i Justícia l'acompanyarà fins a San Rafael.

El general Berenguer ha conversat breument a l'estació amb els periodistes i els ha manifestat que porta una petita combinació de comandaments militars com a conseqüència dels darrers atzensos, entre ells un general de divisió, que es'l nomenarà governador militar de Valladolid, i altres nomenaments de generals de brigada.

Ha tornat a dir que probablement, gairebé segur, se celebrarà Consell de ministres la setmana entrant, per bé que encara no s'ha determinat el dia.

Tampoc no sé — ha afegit — fins a quan estaré a Santander, i pel que fa al meu viatge a Sant Sebastià, depèn de la data que fixi el rei, car haic d'anar-hi quatre dies després d'ell.

Un periodista li ha dit:

—I tot seguit ens trobem al mes d'octubre. Aleshores sí que ens donareu notícies.

—Qui sap — ha contestat el comte de Xauen —. Pot donar-se el cas d'ésser vosaltres els que me les donareu a mi. Si algún cop em veieu amb la cara llarga, mireu de treure el que em passa.

—Les notícies — li ha dit un altre periodista — començaran amb el període electoral, car aleshores vindran els mitings, conferències i altres actes de propaganda política.

—Sí; és natural que aleshores estigui la cosa molt moguda. Els que els agradin aquestes situacions de molt moviment polític podran estar contents.

EL CAP DELS FEIXISTES ESPANYOLS

L'estil triplement universitari del senyor Albiñana

Madrid, 5. — "La Nación" diu:

La misma imparcialidad con que ayer acogimos las cuartillas de don Rafael Sánchez Guerra e iguales motivos, nos inducen a insertar el telefonema que nos dirije el doctor Albiñana, aunque, al hacerlo, repetimos cuán sinceramente nos contraría el tono en que se desarrollan estas polémicas.

El telefonema, textual, cuya publicación se nos pide, dice así:

"Señor director de "La Nación". Madrid. Informado telefónicamente escrito publicado por un sujeto llamado Rafael Sánchez Guerra, ruégole haga público mi decidido propósito de no mantener polémicas con gentes de insolvencia intelectual, incompatible con mi triple jerarquía universitaria. Salúdole. — Doctor Albiñana."

DISPOSICIONS DIVERSES

Madrid, 5. — La "Gaceta" d'avui publica un Decret-llei fixant la participació de l'Estat en les obres per a la conducció d'aigües potables a l'arsenal de Cartagena, ciutats de Cartagena, Múrcia, Alacant i totes les que estan mancomunades en la dita obra.

L'Estat contribuirà amb una aportació de vint milions de pessetes mitjançant un crèdit anual d'un milió en els pressupostos de Marina i Foment.

A canvi d'això, al ministeri de Marina tindrà dret a perpetuitat del cabdal d'aigua potable que convingui a les necessitats de l'arsenal i a un milió de kilowats de força elèctrica.

LA VIDA OFICIAL

Madrid, 5. — Ha tornat a Madrid, procedent de Palència, el ministre de Foment.

A primeres hores de la tarda, ha anat al seu despatx i ha conferenciat amb el sots-secretari de la Presidència.

Madrid, 5. — Ahir passada tornà a Madrid el sots-secretari d'Estat.

Aquest migdia ha anat al ministeri de l'Exèrcit, on ha conferenciat amb el cap del Govern.

Madrid, 5. — El senyor Tormo, restablert de la seva indisposició, ha assistit avui al seu despatx oficial.

Madrid, 5. — El general Berenguer ha rebut els ministres de Foment, Governació i Instrucció Pública i el sots-secretari d'Estat.

Després ha despatxat amb el general Kindelán i amb els generals cape de les sections del Ministeri de l'Exèrcit.

L'AFER SERRAN

La reconstrucció del sumari

Madrid, 5. — El Jutjat que entén en la reconstrucció del sumari Serrán ha accedit a la demanda del senyor Piñiés, defensor de l'oficial de Secretaria senyor Mollner, d'un nou examen de perits del calaix on estigué el sumari robat.

En aquesta diligència han assistit els primers perits que havien informat.

Sembla que tots, excepció feta d'un, han coincidit en que el calaix fou obert amb clau i que després es feren els senyals que simulaven violència. No han determinat l'instrument de que es valgueren per fer aquestes senyals al calaix. Els perits emetran llur informe al Jutjat per escrit.

S'assegura que la policia continua treballant per trobar una pista i qui sap si aviat podrà encarrilar les seves gestions vers una nova pista, en la qual mots creuran veure una base segura per a l'aclariment dels fets.

Així que acabin les vacances es reunirà la Sala del Govern de l'Audiència per tal de tractar de la vigilància que s'ha d'establir al Palau de Jutjats i le ssecretaries. Hi haurà vigilància a l'exterior i a l'exterior, aquesta a càrrec d'un petit destacament de la Guàrdia civil, igual que es fa al Palau de Justícia, al Jutjat de guàrdia, a la Direcció del Deute i a altres centres.

Es inexacte que el comte de Santa Engràcia s'hagi encarregat de la defensa de l'oficial habilitat de la secretaria senyor Sanmartín. El defensarà el lletrat senyor Pérez Ubeda, el qual ha signat ja l'expedient en el qual es demana la reforma de l'auto de processament que es dictà contra l'esmentat oficial.

INCENDIS INTENCIONAT

Una dona morta i diverses ferides

Melilla, 5. — En una barraca propera a la caserna del regiment de Melilla, s'ha declarat un incendi. Els soldats i alguns vianants han esbotzat la porta i han tret amb cremades i símptomes d'asfixia, Francesc Segòvia, la seva muller Antònia Fernández i els fills del matrimoni, Josep, Encarna, 6 i Francesc.

Sembla que l'incendi és obra de persones enemistades amb aquesta família.

Tots han resultat amb cremades greus.

Encarnació ha mort, i la mare està molt greu.

ELS CAPS POLÍTICS

Els senyors Alba i Cambó

Madrid, 5. — Un diari diu que segons li comuniquen de París, avui el senyor Alba surt cap a l'Alta Savoia on residirà un mes.

També el dia diari creu que el senyor Cambó que es troba novegant en el seu iot, està ara en aigües de Trieste, i que pel setembre es dirigirà a Londres on després d'escoltar l'opinió del mateix que l'assistirà darrerament, es quan decidirà la seva nova entrada en la política.

El comte de Bugallal

Madrid, 5. — El comte de Bugallal ha marxat d'estiueig.

Visitarà primerament San Juan de Luz, amb la seva família i després anirà al nord d'Espanya i finalment a Galícia.

Balneari "Vichy Català"
Caldes de Malavella (tocant l'estació del ferrocarril)
TEMPORADA DEL 15 DE MAIG AL 31 D'OCTUBRE
Aigües termals, bicarbonatades, alcalines, litiques, clorurades, sòdiques
Malalties de l'aparell digestiu - Fetge - Artritisme en les seves múltiples manifestacions - Diabetis - Glucosúria - Consolidació de fractures
Establiment voltat de pares frondosos. - Habitacions amb aigua corrent, grans, còmodes i ventilades. - Menjadors i café espai dos. Salons per a festes. - Capella. - Camps de tennis i altres esports. - Garatge. - Centre d'excursions per a la Costa Brava, Montseny, etc. - Autos de lloguer. - Telèfon.
Administració: Rambla de les Flors, 18. — Barcelona

GENIO LA PUBLICITAT, APRENDAREM-

GALETES BIRBA
S'imposen per la seva qualitat i per la seva perfecta elaboració

L'EXAHUSTEUR

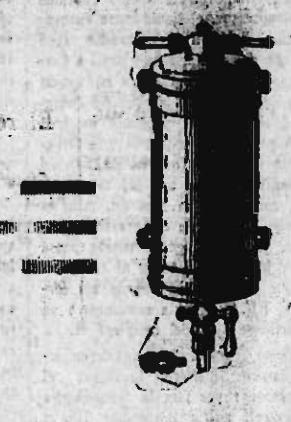

Es el millor elevador de benzina que és coneix, i mitjançant el seu ús tindreu sempre la seguretat que el vostre motor estarà sempre alimentat amb una regularitat extraordinària

Es fabrica en tres tamanys diferents que permeten que és pugui adaptar sobre qualsevol cotxe

Demaneu detalls i referències sense compromis als representants exclusius

SOCIETAT GENERAL D'APLICACIONS INDUSTRIALS
RAMBLA DE CATALUNYA, 45
TELEFON NUM. 12201

ESTRANGER

LA VAGA FRANCO-BELGA

Agressions a la frontera

Roubaix, 5. — Els diaris donen compte de diversos incidents ocorreguts ahir a la frontera franco-belga relacionats amb l'actual conflicte obrer. Molts aguistes esperaren a la carretera el pas de diversos camions que transportaven obrers que viuen a Bèlgica però treballen a les fàbriques franceses i que actualment s'han negat a seguir el moviment vaguista. Els vaguistes feren parar els camions i apallissaren la major part dels seus ocupants, entre els quals havia diverses dones.

Molts habitants del poble de Menin es presentaren davant el lloc fronterer belga on hi ha la Duana i atacaren diversos gendarmes amb pedres i ampolles perquè protegien els esquirols. El cap de la guàrdia donà un toc d'atenció, i en veure que els gendarmes es disposaven a disparar llurs carrabines els revoltats es retiraren d'aquells llocs i així es pogueren dirigir a llurs domicilis els obrers que havien estat objecte de l'agressió. — Fabra.

Més vaguistes

Lille, 5. — Els vaguistes belgues impediren els seus compatriotes a passar la frontera a fi de treballar a Roubaix i Toureing. El nombre de vaguistes ha augmentat avui en tres mil.—abra.

Hi ha 23.700 obrers parats

Lille, 5. — La xifra total de vaguistes puja a 23.700 contra 21.996, xifra registrada ahir.—Fabra.

Més incidents a la frontera

Lille, 5. — A conseqüència dels incidents que es registraren dilluns al matí, la major part dels obrers belgues que cada dia vénen en autòmnibus al Tourgoing, avui no s'han presentat al treball.

El total d'obrers en vaga era aquest matí de 22.150, repartits en 150 fàbriques. D'aquestes, 17 tenen els treballs completament paralitzats.

Trenta sis establiments han accedit a concedir les reivindicacions que demana el personal.

Avui s'han produït nous incidents a la frontera belga, sobre el territori de Mouseren.

Diversos autòmnibus que portaven obrers a França s'han vist obligats a primera hora a tornar a llurs punts de partida.

A Lille la paralització en el ram de la metallúrgia és gairebé absoluta.

Tanmateix, aquest matí 2.500 obrers han reprès el treball.—Fabra.

ELS ARMAMENTS NAVALS

Un nou contratorpediner italià

Roma, 5. — Als astillers de Riva Trigoso fou botat ahir a l'aigua el contratorpediner "Brescia".—Fabra.

LA SITUACIO A XINA

A Xangsa

Xangai, 5. — Els vermells, que segueixen ocupant Xangsa, dispararen ahir contra el canoner nord-americà "Palos", ancorat prop d'aquella població. El "Palos" contestà al foc amb algunes canonade que reduïren al silenci els agressors. Resultà ferit un mariner nord-americà.

Els canoners italians i japonesos que es troben prop de Xangsa foren tirotejats igualment.—Fabra.

Forces nacionalistes a Tsingtao

Xangai, 5. — Han desembarcat a Tsing-Tao 20.000 soldats nacionalistes. Són esperats 50.000 més, destinats a atacar Tsi-Nan-Fu.—Fabra.

Els comunistes han tornat a Xangsa

Nanquin, 5. — Notícies de font autoritzada asseguren que els comunistes s'han apoderat novament de Xangsa.—Fabra.

LA GUERRA

En memòria dels soldats britànics morts a França

Londres, 5. — Ahir foren inaugurats a França quatre monuments dedicats als soldats anglesos morts durant la guerra. Amb aquests actes es va celebrar el XVI aniversari de la declaració de guerra entre Alemanya i Anglaterra.

Els monuments estan erigits als cementiris de Loos, Vis en Artois, Pozieres i Louveral, i contenen els noms de 52.275 soldats britànics, les tombes dels quals ja són conegudes. — Fabra.

Els accidents ferroviaris

Londres, 5. — En una col·lisió entre dos trens d'excursionistes, prop de l'estació de Preston, resultaren ferits prop d'un centenar de persones, per bé que cap d'elles ho est de gravetat. — Fabra.

El senyor Yoshisawa ha substituït el baró Adatxi en el Consell de la S. de N. en representació del govern japonès

Ha estat botat un nou contratorpiller italià

Els comunistes xinesos han tornat a entrar a Xangsa

Cinc bandits mexicans, capturats per la força pública, han estat executats immediatament, i llurs cadàvers han estat exposats

En un incendi, en unes filatures marselleses, han mort tres obrers

A Sukkur (India) han resultat cinc morts i noranta-cinc ferits de les baralles entre hindús i musumans. La força pública ha tret les metralladores al carrer

La vaga franco-belga ha motivat diversos desordres i agressions a la frontera. Hi ha 23.000 parats

L'autogir de La Cierva ha tornat a passar la Mànega

Ha estat descobert un complot a Cuba, en el qual hi ha complicats xinesos i espanyols

L'AERONAUTICA

Com fou apariada l'avaria del "R-100"

Montreal, 5. — La premsa publica detalls sobre l'avaria del dirigible "R.-100" i sobre l'heroisme de deu homes de la tripulació, que la repararen en pleu vol. Gràcies a l'acrobàcia fantàstica d'aquests deu homes, el dirigible anglès escapà a un desastre.

Quan el dirigible ja volava per damunt del Canadà, el vent arrencà la coberta d'una de les ales, avaria que calia reparar immediatament. Els motors es pararen, i deu homes de la tripulació feren una penosa ascensió per a avariar els desperfectes. L'operació durà des de les quatre de la tarda fins a la una de la matinada, i es realitzà en mig d'una gran tempestat, que portava el dirigible com una joguina. En 16 segons va enfairar-se de 460 a 1.200 metres.

Reparada l'avaria i dominat el dirigible, pogué acabar feliçment el viatge. — Fabra.

La Cierva torna a passar la Mànega

Londres, 5. — L'enginyer espanyol senyor La Cierva ha sortit aquest matí, a les 7'06, de l'aeròdrom de Lymphe, pilotant el seu auto-gir en vol cap a París.

Es la segona vegada que emprèn la travessia del canal de la Mànega amb un aparell d'aquesta mena.—Fabra.

Berck, 5 (Pas de Calais). — L'aviador La Cierva, que havia sortit aquest matí de l'aeròdrom de Limphe cap a Saint Englebert i París, ha aterrat a les 8'20, després de travessar el canal i a conseqüència d'una avaria al motor. A les 10'20 ha begut el vol en direcció vers París.—Fabra.

Abbeville (Somme), 5. — L'auto-gir La Cierva ha fet escala en aquesta població a les 11'05.—Fabra.

Kingsford Smith, operat

Amsterdam, 5. — El famós aviador australià Kingsford Smith fou operat ahir d'una apendicitis en una clínica de Middleburg (Holanda). Per aquesta causa el famós aviador es veu obligat a ajornar la sortida per al seu raid Anglaterra-Austràlia, on se sap que vol contraure matrimoni. — Fabra.

Un raid japonès

Le Bourget, 5. — El japonès Azuma, que intenta el raid París-Toquio per grans etapes, ha sortit a les 10'15 cap a Berlín, final de la primera etapa. — Fabra.

UN DISCURS DE BALDWIN

Els liberals ofesos

Londres, 5. — Els diaris liberals comenten molt duramente un discurs pronunciat pel senyor Baldwin amb motiu de complir els seus 63 anys.

El senyor Baldwin parlà en termes de poca consideració per al partit liberal, suposant-lo pròxim a desaparèixer o a veure molt dissimulada la seva influència política.

Igualment el senyor Baldwin pronostica la pròxima caiguda del Govern laborista i anuncià que en les properes eleccions la lluita es plantejaria entre el partit conservador i el partit laborista. — Fabra.

EL TRIBUNAL DE LA HAIA

La qüestió de Dantzig

La Haia, 5. — Davant el Tribunal de Justícia Internacional i referintse a la qüestió de la Ciutat Lliure de Dantzig i a l'organització internacional del treball, el senyor Albert Thomas ha finit la seva exposició en la qual ha sentat precisions respecte la incompatibilitat que existeix entre l'Estatut de la ciutat de Dantzig i el de l'organització Internacional del Treball, senyalant a l'ensemps la paradòxica situació que representaria el fet que Dantzig, col·locada sota el règim de la Societat de Nacions, sigui una institució que dependeixi d'aquesta darrera.

Seguidament ha indicat les condicions sota les quals els naturals de Dantzig podrien col·laborar en la conclusió i en l'execució de convenis internacionals. — Fabra.

L'eixut a Nord-Amèrica

Nova York, 5. — L'eixut que devasta actualment gran part dels Estats Units és el més gran conegut fins ara.

El proveiment de llet es troba amenaçat.

Els colons s'esforcen a fer front al greu perill que representa l'escassetat de grans.

El Govern es mostra molt inquiet per l'actual situació.

El president de la República, senyor Hoover, ha celebrat una llarga entrevista amb el secretari d'Agricultura.

Les pèrdues sofertes en les collites de blat durant el mes de juliol passat s'evaluen en uns 400 milions de decalitres, i es calculen les pèrdues totals en uns 500 milions de dòlars.

La situació és agreujada per la manca d'aigua, que causa gran consternació a tot arreu. — Fabra.

MacDonadl a Oberammergau

Londres, 5. — Diuen d'Oberammergau que el president del Consell, senyor MacDonald, ha arribat avui.

El senyor MacDonald pensa continuar demà el seu viatge ca pa Lossiemouth, on passarà la resta de les seves vacances. — Fabra.

LA SOCIETAT DE LES NACIONS

El representant japonès al Consell

Ginebra, 5. — El govern japonès ha designat el senyor Yoshisawa, ambaixador a París, com a representant al Consell de la Societat de Nacions, en substitució del baró Adatci.—Fabra.

El delegat d'Haití

Ginebra, 5. — El senyor Dante Bellegarda ha estat designat delegat permanent d'Haití, prop de la Societat de Nacions.—Fabra.

LES BARALLES DE L'INDIA

Cinc morts i noranta-cinc ferits

Hyderabad (India anglesa), 5. Segons diuen de Sukkur, diumenge al vespre ocorregueren algunes topades entre hindús i musulmans, de les quals resultaren cinc morts i noranta-cinc ferits. Algunes tendes dels hindús foren saquejades pels musulmans.

Els desordres no acabaren fins que intervingué la policia. — Fabra.

Precaucions a Sukkur

Karatxi, 5. — Els edificis públics i els carrers principals de Sukkur estan guardats per tropes amb metralladores. Dues companyies estan en camí per tal de reforçar la guarnició. La situació és molt seriosa. — Fabra.

L'INCENDI D'UN CINEMA AL BRASIL

Més infants que moren

Nova York, 5. — Quatre dels nens que resultaren ferits en l'incendi d'un cinematògraf a Sao Paolo han mort avui.

Sis més estan gravíssims. — Fabra.

UN COMPLOT A CUBA

Hi ha complicats xinesos i espanyols

Havana, 5. — Set persones sospitoses d'estar tramant un complot contra el Govern han estat detingudes.

Entre els detinguts hi ha diversos estrangers, especialment xinesos i espanyols, els quals seran deportats.

La policia dia que ha descobert una certa quantitat de fascicles comunistes i algunes cartes procedents de Moscou. — Fabra.

CINEMA

NOTES OFICIOSES

PELLICULES SONORES EN TRENS RAPIDS

En el luxós tren exprés de la línia Xicago-North estern, que corre entre Xicago i Milwaukee a una velocitat mitja de 75 milles per hora, es va exhibir per primera vegada una pellicula sonora completa davant de selecta concurrència formada de directors de ferrocarrils, enginyers ràdio-elèctrics, membres de la Premsa, etc., amb el tren corrent a tota velocitat. La representació oficial de la casa RCA Photophone, fabricants de l'equip utilitzat, fou encomanada al senyor A. R. Johnson, de Xicago, i la pellicula exhibida va ésser la titulada "Second Wife", de la Ràdio, interpretada per Lila Lee i Conrad Nagel.

Foren tan excellents els resultats de la prova que l'empresa ferroviària decidí d'ordenar la instal·lació immediata de sis equips en els carros-palaus dels seus trens que corren entre Omaha, Denver i Minneapolis.

ROBERTA TRIOMFA ALS 18 ANYS

A la formosa jove artista Roberta Robinson li ha tocat la bona sort d'ha ver escollit per a formar part del repartiment de la cinta Radio "Half Shot at Sunrise" (Mig afusellat a la matinada), que s'està filmant als Estudis R. K. O. sota l'hàbil direcció del senyor Sloane. Roberta posseeix grans atractius naturals i una magnífica veu de mezzo-soprano, la qual cosa el posarà a prova en aquesta pellicula.

La resta del repartiment consisteix de Dorothy Lee, Hugh Trevor, Ned Sparks, June Clyde, Edna May Oliver, George MacFarland i Leni Stengel. Aquesta darrera és la perillosa sirena europea que es fa entendre en 24 idiomes i dialectes: 5 de paraula, 7 amb l'ajut de les parpelles i 12 per mitjà de les seves espatlles. Aquesta és la primera vegada que Leni representarà en pellicules de l'empresa R. K. O.

CONTRACTE DE PROPOSICIONS COLOSSALS

L'empresa R. K. O., productora de les pellicules Ràdio, anuncia haver contractat l'exhibició del seu programa complet 1930-31, de 34 pellicules especials, al circuit propietat de Warner Brothers, consistent de prop de mil teatres localitzats a les principals ciutats dels EE. UU. d'Amèrica.

* * *

Prenent com a tema l'obertura de l'òpera de Wagner "Tannhauser", el doctor Huc Riesenfeld i William Cameron Menzies, s'estan preparant per a produir la quarta de les pellicules d'un rotlle per als Artistes Associats.

Els assaigs s'efectuen amb dos repartiments diferents de cantants.

Encara que no és usual tenir dos repartiments en perspectiva i fer-los ensenyar la pellicula, el doctor Riesenfeld explica que només d'aquesta manera és possible per a ell seleccionar els artistes les condicions vocals i jerarquia dramàtica dels quals els faci dignes de figurar a la pellicula.

Aquest mètode d'eliminació és copiat del teatre.

Animat per l'èxit obtingut amb les seves anteriors pellicules curtes "Obertura 1812" i "Vampiresses célebres" i "Fantasia irlandesa", els productors volen fer d'"Impresions de l'Obertura de Tannhauser" una obra musical el més elevada possible dintre de les limitacions que imposa una pellicula d'un rotlle.

En aquesta, com en les anteriors, s'utilitzaran els serveis d'O. O. Dull com a director de les escenes dramàtiques.

* * *

L'antic i el modern! Heus ací les exclamacions dels que presenciaren la partida al Desert Mojave de la troupe de Mary Pickford.

En efecte, la vanguàrdia la formen els carros dels primers colonitzadors, i a retaguàrdia és formada per autocars Pullman.

Al mig porten dos canons antics.

Aquesta pintoresca caravana té per objecte d'anar a ple desert per a impressionar els exteriors de la pròxima pellicula de Mary Pickford per als Artistes Associats, titulada "Tuya para siempre", on entre altres escenes s'ha d'impressionar l'emocionant batalla de RedCanyon quasi al marge del desert.

La impressió de l'Oest s'obté només durant el dia. Cada nit els individus de la troupe, coberts de pols, i cansats de selles de muntar, se'n van en auto fins al principal poble més pròxim a la locació, la ciutat de Mojave, on prenen una dutxa, el dinar i dormen en llençols nets.

Un vast aparell portàtil registrarà la batalla entre una partida de lladres de bestiar i un petit grup integrat per Miss Pickford, Kenneth MacKenna i Don Alvarado, que defensa el seu "ranchc" amb el valor de la desesperació.

Aquestes escenes Western seran les més realistes que s'han portat a la pantalla, i per tal d'obtenir aquest resultat el supervisor Benjamín Glazer i el director Marshal Neilan han posat en escena un gran ramat de bestiar.

Els lladres són un grup especial d'actors de caràcter, i formen la partida més pintoresca de pillets de la pantalla.

La producció "Tuya para siempre" fou adaptada del teatre per Benjamín Glazer. La impressió està mig acabada.

Les primeres escenes de la romàntica fugida de Miss Pickford i MacKenna estan ja filmades, i només falten les del ball inaugural del president Cleveland a la Casa Blanca, per a la qual hom construeix una reproducció exacta de la sala de ball del Capitoli.

— "El capità de la guardia", producció Universal que primitivament es titulava "La Marsellesa", ha estat estrenada amb gran èxit al Roxy de Nova York. Es tracta d'una gran pellicula, basada en un episodi de la revolució francesa. Hom diu que és la pellicula més sensacional produïda fins ara.

— El "Morning Telegraph", periòdic de Nova York, diu, amb motiu de l'estrena de la superproducció Universal "Sin novedad en el frente":

"Desitjaria emprar tots els superlatius que s'han dit del llibre i aplicarlos al film, perquè tot el que s'ha dit del llibre es pot dir de la pellicula "Sin novedad en el frente" és la perfecció absoluta en tots els aspectes. Representa dues hores d'emoció. Tots els artistes estan a la major altura. Es la millor pellicula que s'ha fet fins ara."

— "El rey del jazz", la formidable producció Universal per a la temporada vinent, està tot ella impressionada en tecnicolor. El director de la part musical ha estat Paul Whiteman, el célebre músic de jazz, i, finalment, en aquesta producció prenen part totes les figures de la Universal.

La batalla de la llengua

Senyor redactor de la secció "Les Lletres":

El senyor Alfred Gallard és un pèssim traductor. La indulgent recensió que els nostres crítics literaris fan dels llibres que surten traduïts al català, ha permès que el públic no fos advertit, per exemple, que la traducció de la important novella de Frank Tiess, "Dona raptada", era, quant a l'estil, potser la pitjor de les traduccions aparegudes en la nostra llengua, de molts anys ençà. La ignorància de l'estil adequat al llatge per part del traductor de "Dona raptada", N'Alfred Gallard fa que aquesta novel·la sigui, en català, illegible per a un lector de mitjana cultura. Darrerament, la traducció de "Tifó", de Conrad, feta pel mateix Alfred Gallard, planteja altra vegada el problema de la penúria de traductors competents i la immoralitat que representa el donar com a traduccions directes la versió d'una traducció en una segona llengua que no cal dir que no és l'original.

En un país com el nostre, en el qual el francès és com una segona llengua entre la gent afectada per la lectura, recórrer en les traduccions al català d'obres escrites en llengües no llatines, a traduccions aparegudes ja al francès, (sovint adaptacions al gust del lector francès), és tanmateix ben exposat.

Però no és solament en les traduccions on hom desconeix l'estil deficient d'alguns escriptors. Heus-vos ací del mateix Alfred Gallard, el primer paràgraf d'un article sobre "La nostra joventut", aparegut al diari català "La Veu de Catalunya":

"Al meu entendre "LA RAO" del tracàs de les diverses temptatives d'estructurar una esquerra catalanista "ES DEUEN"..."

Aquesta falta elemental de concordança, aquesta desconeixença de les lleis fonamentals de l'estil és, podríem dir, la característica d'algunes de les traduccions que ens serveixen algunes cases editorials, d'altra part benemèrites, que tenen la feblesa d'encarregar tasques tan delicades a literats insolvents.

¿No s'arribarà mai, a Catalunya, a obtenir que només escriguí qui sap sabiu?

JOAN BTA. CASELLES

DARRERA HORA DE BARCELONA

CAIGUDA

Ahir al vespre, a la Diagonal, Juli Olmós, de 26 anys, va caure de la moto que muntava i es va produir erosions i contusions a la cara i braços, de pronòstic reservat. Fou assistit al dispensari del carrer de Sepúlveda.

SOLER i TORRA Germans
BANQUERS
Rambla dels Estudis, 11 i 13, i Bon-Succés, 1 i 3

Negociem els cupons venciment 1.er agost vinent

CAMBRA CUIRASSADA per a guardar valors, documents, joies i altres objectes de valor -:- CAIXES DE LLOGUER Compartiments des de 22 pessetes anuals Pct visitar-se tots els dies feiners de 9 a 1 i de 2/4 de 4 a 6

les publicacions

són impresos a la
tipografia occitània
mallorca, 410 - barcelona - telèfon 60081

COMPANYIA TRANSATLANTICA

Serveis del mes d'agost de 1930

LINIA DE LA CANTABRICA A CUBA-MEXIC

El vapor ALFONSO XIII sortirà de Bilbao i Santander el 16 d'agost, de Gijón el 17 i de Coruña el 18, cap a l'Havana i Veracruz. A la tornada farà escala a Nova York.

Pròxima sortida l'11 de setembre.

LINIA DE LA MEDITERRANIA AL BRASIL-PLATA

El vapor INFANTA ISABEL DE BORBON sortirà de Barcelona el 5 d'agost, d'Almeria i Málaga el 6 i de Càdiz el 8, cap a Santa Cruz de Tenerife, Rio de Janeiro, Montevideo i Buenos Aires.

Pròxima sortida el 5 de setembre.

LINIA DE LA MEDITERRANIA A NOVA YORK - CUBA

El vapor BUENOS AIRES sortirà de Barcelona i Tarragona el 2 d'agost, de València el 3, d'Alacant el 4, de Màlaga el 5, de Càdiz el 7 i de Vigo el 9, cap a Nova York i Havana.

Pròxima sortida el 26 de setembre.

LINIA DE LA MEDITERRANIA A CUBA-NOVA YORK

El vapor ANTONIO LOPEZ sortirà de Barcelona i Tarragona el 17 d'agost, de València el 18, d'Alacant el 19, de Màlaga el 20 i de Càdiz el 22, cap a Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Santiago de Cuba, Havana i Nova York.

El vapor JUAN SEBASTIAN ELCANO sortirà de Barcelona i Tarragona el 31 d'agost, de València i d'Alacant el 2 de setembre, de Màlaga el 3 i de Càdiz el 5, cap a Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Plata, Santiago de Cuba, Havana i Nova York.

Pròxima sortida el 8 d'octubre.

LINIA DE LA MEDITERRANIA A PUERTO RICO, VENEZUELA I COLOMBIA

El vapor MARQUES DE COMILLAS sortirà de Barcelona el 14 d'agost, de València el 15, de Màlaga el 16 i de Càdiz el 18, cap a Las Palmas, San Juan de Puerto Rico, La Guayra, Puertò Cabello, Curaçao, Puerto Colombia i Cristóbal. A la tornada farà escala a Santo Domingo.

Pròxima sortida el 9 de setembre.

LINIA A FERNANDO POO

El vapor LEGAZPI sortirà de Barcelona el 15 d'agost, de València el 16, d'Alacant el 17 i de Càdiz el 20, cap a Arrecife, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Rio de Oro, Monrovia i Santa Isabel (Fernando Póo).

Pròxima sortida el 15 de setembre.

Servei tipus Grand Hotel. — T. S. F. — Radiotelefonia. — Capella. — Orquestra, &.

Les comoditats i tracte que gaudeix el passatge es mantenen a l'altura tradicional de la Companyia.

També té establerta aquesta Companyia una xarxa de serveis combinats per els principals ports del món servits per línies regulars.

Per a informes a les Oficines de la Companyia: PLAÇA DE MEDINACELI, 5.—BARCELONA i al seu Consignatari, A. RIPOL, Via Laietana, 5 baixos.

Una audàcia de la construcció

El seu autor: arquitecte català

Hi haurà qui trobarà que potser és exagerat dir-ne audàcia. Avui la tècnica resol simplement tantes coses, que quan hom empra aquest qualificatiu d'"audàcia" ja cal que porti les esperdenyes ben lligades.

Imagineu una casa de vuit pisos. Imagineu-la de ciment armat. Imagineu, encara, que el vostre automòbil us porta davant de la seva porta i en lloc d'aturar-s'hi es fica portalada endins i comença a pujar i a pujar fins que us deixa al pis de dalt de tot, que ja només manca que us obri la porta del terrat.

Aquesta és la casa que ha bastit al carrer d'Aribau, més amunt de la Diagonal, en els 70 metres de façana que van del número 232 al 240, l'arquitecte català Ignasi Mas.

Direu: —Així, si no tens automòbil, no val la pena d'anar-hi a viure.

Responem: —Es que encara que tingueu automòbil no us podreu donar el gust d'anar-hi a viure i que el cotxe us deixi a la porta del pis.

"Alors"? Aleshores és que es tracta de l'edifici nou de la Societat Anònima David, que ja no cap en el que avui ocupa i ha despès tres milions de pessetes a fer-se fer aquest gran garatge que el senyor Mas li va a deixar llest dintre d'un parell de mesos.

Es un edifici que no té parió a Europa i molt possiblement a Amèrica i tot, però no ho afirmem perquè no n'estem segurs. Ha estat ideat tenint en compte, naturalment, les necessitats d'una casa de la importància de la David, S. A., amb una capacitat per a guardar 1.500 cotxes.

L'entrada pel carrer d'Aribau, ben oberta com cal, té el seu gran hall i de seguida pren la rampa capaç per a dos cotxes ben descansats, que s'enfila fins al pis de dalt de tot.

Carcassa de ciment armat, ben poques columnes destorbaran la maniobra dels cotxes. Hi ha les columnes indispensables a la solidesa de l'edifici i prou. La construcció es dreça, neta i pelada, en espera que arribin les hores de febre i moviment per a les quals fou bastida.

La planta baixa ha estat disposada per a exposició de cotxes. Espais lliures, oberts, esperen la presència dels grans cotxes lluents, acabats de sortir de la capsa, que despertaran cobejances als ulls dels visitants i posaran un enfilall d'illusions al cap de les noies i senyores que els acompanyin.

El primer pis ha estat disposat per a despatx de la Direcció i oficines, i la resta per a garatge dels cotxes de gran luxe, ambulàncies i serveis especials.

I pugeu rampa amunt, i en el pis segon i en el tercer i en el quart i en els que resten fins al setè, tot està a punt per a servir de garatge als cotxes que hi arribin, després d'haver prestat servei d'una banda i l'altra de la ciutat, sense repòs.

Però no és tot. Ens hem deixat un pis. El pis de dalt de tot està construït a posta per a taller de reparacions. I està ideat de manera que els cotxes que hi entrin restin dalt d'unes sòlides guies de ciment armat, també, que permetin que els que han de fer-hi reparacions hi puguin maniobrar, si cal, sota mateix, a peu dret, sense haver d'ajeure's ni haver d'adoptar posicions incòmodes.

Ignasi Mas, en idear aquesta audàcia arquitectònica, bastida a càrrec de la Societat Anònima de Construccions, que té el seu domicili al número 50 del carrer de Pelayo, ha fet una cosa no feta fins ara en cap ciutat d'Europa. Ordinàriament hom emprava com a garatge la primera quadra una mica oberta que trobava, i sempre a peu pla.

Tot un edifici de vuit pisos per a encabir-hi automòbils, i per a encabir-n'hi 1.500, no havia estat construït encara. La visió d'aquesta interessant construcció just a punt d'ésser acabada, fa venir ganes de tornar-la a veure quan marxi i tot sigui moviment i cotxes amunt i avall, els uns que entren, els altres que surten, i la gran rampa que s'enfila fins a dalt de tot, amb els David que pugen i baixen i els motors dels grans muntacàrregues en funcions.

Aquests muntacàrregues aniran instal·lats com si diguéssim a l'ull d'aquella rampa i facilitaran que els cotxes que hagin d'ésser reparats puguin ésser transportats al pis vuitè, als mateixos tallers. Quan estiguin llestos ja no els caldrà valer-se dels muntacàrregues sinó que podran plantar-se al mig del carrer, rampa avall, com aquell que s'engega per un tobogan.

Cal felicitar el senyor Ignasi Mas per haver dotat Barcelona d'un edifici com aquest, que certament ha d'honorar-la, relativament al servei que ha de prestar, i en el qual han estat resolts amb una gran discreció harmonitzada amb una gran distinció, els problemes que un edifici del caràcter d'aquest havia de plantejar.

De fora estant aquest gran garatge de la casa David, S. A., està tan ben resolt que és llastimós que no el tinguem en una de les nostres grans vies urbanes. De dins, resol tot el que havia de resoldre.

L'arquitecte Ignasi Mas pot estar enorgullit de la seva obra. Ens avancem a les felicitacions que indubtablement rebrà el dia de la inauguració d'aquest edifici de tanta audàcia i tan simplement resolt, i a les que posteriorment continuarà rebent.

Per molts anys a ell i a la casa David, S. A., que va tenir l'encert d'encomanar-li la construcció d'aquest superb edifici.

A. B.

UNA PERSPECTIVA AERIA DE LA CONSTRUCCIÓ DEL GRAN GARATGE DE VUIT PISOS DE LA DAVID, S. A.

LA FAÇANA DE L'EDIFICI EN CONSTRUCCIÓ DE LA DAVID, S. A., SEGONS PROJECTE DE N'IGNASI MAS

BRIC A BRAC D'ANTÈNES

L'APLICACIÓ DE LA CÈL·LULA FOTOELÈCTRICA EN ELS OBSERVATORIS

El general Férrié i M. Jouaust, ambdós homes de prestigi en la radiociència a França, han descobert un mètode per a determinar per mitjà de la cèl·lula fotoelèctrica el moment en què una estrella passa pel meridià. Això és de gran interès, tant per als estudis agronòmics com per a la determinació de l'hora. La instal·lació ha estat feta de manera que quan una estrella passà pel meridià, la seva claror es projecta damunt la cèl·lula fotoelèctrica, i després, per mitjà d'un joc de miralls es registra elèctricament.

UN AVIÓ SALVAT DE LA BOIRA GRÀCIES AL RADIOGONIÒMETRE

En el darrer viatge que el **Bremen** ha fet a Amèrica, ha quedat demostrada una vegada més la importància del radiogoniòmetre. Quan el vaixell es trobava a un miler de milles de la costa americana, hom va creure útil, per avançar temps encara, de trametre el correu a terra per mitjà de l'avió postal **New-York**, que va a bord del **Bremen**.

Tot i que els informes meteorològics no eren molt favorables per a una part del trajecte que calia recórrer, el pilot va estimar que podia intentar-se el vol. Però quan l'aparell havia solament cobert una part de la ruta, es va trobar de sobte dins una espesa boira. L'aviador féu tot el que pogué per trobar la terra, però no ho aconseguí a causa d'haver-se desorientat. No li restava altre camí que amarar o retrobar el **Bremen**. Si amarava, hi havia el greu perill que segurament no podria estar-se molta estona flotant. Retrobar el **Bremen** solament podia aconseguir-se per casualitat. Però l'aviador ho intentà. Va llançar una crida radiotelegràfica al transatlàntic. L'operador del **Bremen**, auxiliat del radiogoniòmetre, pogué fixar la posició de l'avió, i li va comunicar, afegint-li la posició del vaixell, que es trobava encara fora de la boira, i que tot estava preparat per al descens de l'avió.

La comunicació radiotelegràfica no va interrompre's ja des d'aquell moment. Al cap d'una hora el pilot albirava el transatlàntic, i deu minuts després l'avió prenia mar a babor del **Bremen**. El **New-York** fou hissat, i el **Bremen** prosseguí el seu viatge.

UN LLEONET PER AL LOCUTOR BERLINÈS

Alfred Braun, el conegut locutor berlinès, va dir des del micròfon, que sentia una feblesa pels lleons petits. Va donar la casualitat que el director del Parc Zoològic Hagenbeck de Berlín mateix, ho sentís, i de seguida fou donada ordre perquè fos tramès un lleonet a casa del locutor Braun. Aquest lleonet ha estat portat en automòbil a la casa de pagès que Braun té en el Wannsee, on l'animalet—batejat Rao—podrà romandre fins que tingui un any, i quan tingui aquesta edat serà reintegrat al Parc Hagenbeck, puix a Alemanya està prohibit de tenir lleons per les cases com si fossin animals domèstics.

HOM HA FET EXPERIMENTS AMB ANTENA SUBTERRÀNIA

El doctor James Harris Rogers, enginyer ràdio-electricista prou conegut, puix que diverses vegades ha fet assaigs amb antena subterrània, entén que amb els resultats que per ara ha obtingut pot preveure's que aviat desapareixeran les antenes ordinàries de les estacions emissores.

Efectivament, aquest físic ha obtingut amb una antena com l'esmentada, resultats satisfactoris a una distància de 650 quilòmetres. Sembla que també ha aconseguit d'establir comunicació telefònica i telegràfica entre Hyattiville (Maryland) i la costa del Pacífic.

L'antena subterrània que empra el doctor Rogers es compon de quatre cables de 15 metres cada un, enterrats a un metre de la superfície, dins uns tubs de 40 centímetres de claror. Els tubs es col·loquen en direcció als quatre punts cardinals. Quan es vol emetre cap al Nord, hom empra el cable que s'adreça al Nord, i així pel mateix ordre per als altres.

Els assaigs han demostrat que l'efecte del fading és molt menor que habitualment, i que es pot emetre amb menor potència sense que la intensitat de la recepció minvi.

Durant els assaigs de comunicació entre França i els Estats Units s'ha comprovat que les ondes electromagnètiques no es propaguen a raó de 300.000 quilòmetres per segon, sinó que aquesta velocitat minva en un 10 per 100. El doctor Rogers dedueix que les ondes electromagnètiques emeses per una antena subterrània no es propaguen per l'atmosfera, sinó per la crosta terrestre, ço que confirmaria la teoria que ja en l'any 1908 havia concebut.

tor Alexanderson, americà, que ha aconseguit vèncer el seu contrincant, l'alemany doctor Meissner.

També s'han originat litigis a Txecoslovàquia a propòsit de l'aplicació de les patents del sistema de reacció. La descoberta de bombetes amb reixeta protectora va reduir la importància de la patent, pel que afectava als aparells receptors, puix el moderns no necessiten bombeta detectora de reacció. La reacció se substitueix també en els aparells d'emissió

EL PARLAMENT ANGLÈS LEGISLARÀ SÒBRE ELS PARÀSITS

El director general de Comunicacions d'Anglaterra ha exposat a la Cambra dels Comuns les mesures que pensa adoptar per tal de protegir les audicions de ràdio contra les pertorbacions dels aparells elèctrics.

Aquesta mesura serà molt ben rebuda, puix que avui, al dit director no li és possible d'in-

CRIDAVA PERQUÈ SABIA QUE L'ESCOLTAVEN DE FRANÇA I D'ANGLATERRA

Fa poc temps que l'emissora Londres National va portar davant el seu micròfon el célebre actor alemany Moissi, de fama mundial per la interpretació excellent que fa de l'Hamlet. A propòsit d'aquesta reaparició hom ha recordat l'anècdota de fa tres anys, quan Moissi va comparèixer per primera vegada davant d'un micròfon.

Moissi no s'havia preocupat

li produí, com gairebé a tothom, una barreja d'emoció i de por. No és que Moissi perdés la veu, però parlava en veu baixa, com si representés el seu paper d'una manera confidencial. Gràcies a les seves excellents qualitats radiogèniques, l'emissió fou, amb tot, irreprotxable.

En un descans, el director de l'emissora va acostar-se a Moissi i li digué que l'estaven escoltant de França i d'Anglaterra. Quan l'emissió fou represa, la veu de Moissi va pujar tant de to, que hom hagué

darrerament les noces de la filla d'un acabalat agricultor i opulent navilier, la qual va demanar al seu marit, tot just acabava de donar-li el "sí", que per tal de commemorar tan solemnial diada fes present d'un receptor de ràdio a cadascun dels orbs del Comtat.

ELS DEU MANAMENTS DE L'AFICIONAT A LA RÀDIO

Heus ací els deu manaments de l'aficionat a la ràdio:

I.—Tria per a cada cas i per a cada ús la bombeta necessària.

II.—Regula les tensions anòdica i de reixeta en el seu just valor.

III.—Tracta amb cura els acumuladors, i no els descarregui mai per sota dels 3'6 volts.

IV.—Cura que les bobines no estiguin humides i asseca-les sovint.

V.—Compadeix el teu consembiant i evita-li la molèstia de la reacció.

VI.—Si vols assaborir la ràdio, no facis la papellona d'una estació a l'altra.

VII.—Empra sempre accessoris de primera qualitat.

VIII.—Tingues sempre el receptor resguardat de la humitat i de la pols.

IX.—Comprova el contactes, que són causa de molts sorolls estranys a la música.

9.—No toquis mai un aparell d'il·luminació o de calefacció amb el cap posat.

COM ES COMPROVA L'ISOLAMENT DE L'ANTENA

L'ús de la làmpara de neón proporciona un mitjà senzill i eficaç de comprovar l'isolament d'una antena.

Aquesta làmpara produeix una resplendor vermella molt visible quan per ella passa un corrent, encara que sigui fluix. Si s'uneix l'antena amb un dels pols de la làmpara, i l'altre al pol positiu de l'aparell de tensió anòdica, o de la bateria d'alta tensió, l'antena es trobarà sotmesa a tensió en relació amb la terra, puix que el pol negatiu de la tensió anòdica està ja posat amb terra, i aleshores si hi hagués la menor escapada, la làmpara produiria una resplendor molt visible.

Com pot veure's, la làmpara de neón substitueix altres aparells que per a ésser sensibles necessiten ésser molt més cars.

LA RÀDIO SUBSTITUEIX LA VERGELLA DELS SAUSES

El doctor Paul Moineau, de Dakar, acaba de demostrar que els aparells de T. S. F. poden tenir una gran importància per a la recerca de deus subterrànies.

En efecte, tot i que els geòlegs negaven l'existència d'aigua en un radi de 150 quilòmetres en torn de Dakar, l'aparell del doctor Moineau va indicar que a tres quilòmetres d'aquesta ciutat hi havia una font subterrània suficient per a proveir sobrerament tota la població.

Els sondeigs efectuats en el lloc assenyalat, demostraren que els càlculs realitzats per mitjà de l'aparell de T. S. F. del doctor Moineau eren d'una exactitud absoluta.

UN BANQUET ALS AFICIONATS FILHARMÒNICS DANESOS

El propietari d'un Hotel de Dinamarca, des del qual es donen sovint emissions musicals per ràdio, va tenir la pensada d'organitzar un concurs original com a mitjà de propaganda. Va confeccionar un programa d'obres musicals, que fou emès sense anunciar els títols de les obres, i els ràdio-oients que varen endevinar-los foren obsequiats amb un dinar en el dit Hotel.

COM ES FA LA TRIA D'UN BON CASC

Als establiments de venda de material de ràdio hi ha una gran quantitat de models de cascos a preus diferents, i és lògic suposar que cada un d'ells té qualitats o defectes que a l'aficionat se li fa difícil de conèixer.

Quan hom fa una compra, entren en joc una pila de circumstàncies, el preu del material que hom vol comprar, el consell del comerciant, els prejudicis que un porti, etc. El ha amb tot un mitjà sensillíssim de saber si el cascs té o no té la sensibilitat desitjada.

Col·locat el casc al cap, hom empresa una moneda, amb profundis de plata o de níquel, a la palma de la mà esquerra,

PHILIPS RADIO

ha obtingut, una vegada més, un ressonant triomf

Els seus receptors han demostrat, en plebiscit popular, ésser els preferits del públic, i han confirmat la fama universal que gaudeixen tots els productes

PHILIPS

Trofeu adjudicat a la marca PHILIPS en el plebiscit popular organitzat per l'important rotatiu barceloní «Las Noticias», i en el qual PHILIPS obtingué 12 406 vots contra 5.627, obtinguts per altres marques

SEGUIU EL NOSTRE CONSEL·

PHILIPS o RES

i recordeu que els productes PHILIPS

es venen a tot arreu

¿QUI ÉS L'INVENTOR DEL SISTEMA DETECTOR DE REACCIÓ?

Aquesta pregunta ha fet omplir molt paper, ha provocat innombrables discussions, i àdhuc els Tribunals que entenen en afers de patents s'han vist obligats de tant en tant a intervenir-hi i a dir-hi la seva. Als Estats Units i a Anglaterra ha resultat sempre triomfant en aquesta singular lluita el des-

d'una similar per mitjà d'un cristall de quarz.

A Europa ha caducat ja la patent de l'inventor alemany, coneguda generalment sota el nom de "Patent Meissner", mentre que la patent del doctor Lifje, a l'any 1913, de moltes maneres, en els Tribunals de diversos països continuen pendents de fallament litigis a propòsit d'aquest afer de la paternitat del sistema detector de reacció.

tervenir en contra dels propietaris dels aparells pertorbadors, i quan se li presenta una queixa d'aquesta mena només hi cap que un enginyer examini el cas i indiqui la manera de suprimir el paràsit.

En general, l'afer se soluciona modificant l'aparell, com que no hi ha cap perill d'això, ha estat molt ben rebut, l'anunci de portar a aquest afer al Parlament britànic.

del que era la ràdio ni de com es propagava la veu per mitjà de les ondes. L'Hamlet per complet al seu art, no veia en el micròfon sinó un aparell dins mica més perfecte que el telèfon. I un dia que es trobava de tournée a Munich, el director de l'emissora muniquesa va convidar a interpretar davant el micròfon una escena de Hamlet. Moissi va acceptar gairebé per compromís, sense gens de fe.

de fer-li sentir, advertint-li que hauria el to.

I després l'actor alemany explicava que si havia atzecat el to de la seva veu era perquè el poguessin sentir ben bé de França i d'Anglaterra, puix es pensava que calia fer igual que quan parla per telèfon i l'interlocutor es troba una mica allunyat.

UN BON PRESENT DE NOCES

Al Comtat anglès de Gloucestershire s'hi han celebrat

[illegible] humitejada. En [illegible] de la mateixa mà [illegible] el cable molt al [illegible]. Després, amb la mà dreta es pren l'extrem del segon cable del cap, que ha de fregar lleugerament amb la moneda.

Si el cap de sensible, es percebrà xischares al scroll amb tota claredat, puix que la moneda produeix, en combinació amb el teixit orgànic i el metall del cable subjecte entre el pèlser i l'index, un element galvànic de molt baixa tensió i d'altíssima resistència interior. Per la raó expressada, solament el cap de veritable sensibilitat transmetrà el scroll.

EL MERAVELLOS INVENT D'UN RUS

El professor rus Leon Theremin ha inventat un aparell musical que es toca amb el moviment que les mans produeixen en l'aire. No es tracta de cap receptor de ràdio. Es simplement un instrument que no té precedents, el maneig del qual es presta a una expressió completament personal, i alhora és tan fàcil que al cap de molt poques hores d'estudi qualsevol pot tocar-lo.

El célebre pianista Rodolf Gans, en escoltar per primera vegada el "Theremin", ha dit que no hi ha cap dificultat que s'interposi entre l'home i l'instrument, "ni fusta, ni acer, ni cordes, ni crins", i conseqüentment la personalitat de l'artista pot manifestar-se molt més intensament que per mitjà de qualsevol altre instrument conegut.

N'hi ha prou amb saber tarallejar, cantar o brunzinar un fragment musical per a poder tocar el "Theremin" com un músic professional. Però aquest no ha pas de prendre's com un joc, sinó que cal prendre-se'l seriosament i acercar de perfeccionar-lo.

Els que veuen i senten per primera vegada el "Theremin" queden parats davant d'una cosa que sembla sobrenatural: els scrolls melodiosos que es provoquen per mitjà de veritables passades de mans a l'alçària del pit i per damunt de una capsa de cacha. Hom rep la impressió que les mans amanyagueu les cordes invisibles d'un instrument musical meravellós; la sorpresa desapareix, però, davant l'interès que desperta la indescriptible bellesa dels sons. El primer "Theremin" construït té un sò que s'assembla al del violí o al del violoncel. El "Theremin" no té teclat, ni cordes, ni tubs d'orgue, ni cap mitjà mecànic per a produir el so, sinó únicament dues antenes, l'una en forma de barra recta vertical que produeix el so, i una altra barra horitzontal corbada com un nus, que determina el volum, o sigui la intensitat.

Quan hom acosta la mà a la barra vertical i entra en el camp elèctric que volta l'antena, les perturbacions provoquen en l'aparell vibracions d'una freqüència audible que l'altaveu transmet amplificades. El so serà tant més elevat quant menor sigui la distància entre la mà i l'antena.

En acostar l'altra mà a l'antena horitzontal i serpentejada, el so es fa gradualment més fluix, fins arribar al "pianissimo", i la mà és allunyada, el so va augmentant la seva amplitud fins a arribar a una intensitat major que la dels instruments de corda.

Leon Stokowsky, director de l'orquestra de Filadèlfia, quan va sentir el "Theremin" a l'Exposició Internacional de Ràdio de Madisson Square, digué:

"D'avui endavant una nova era s'obre a la música. El nou aparell elèctric té o tindrà la meravellosa qualitat de no presentar cap dificultat pràctica o tècnica. Prou d'exercicis diaris, tan enutjosos. Tot el treball el farà l'electricitat. L'artista s'ocuparà solament de la part musical, de l'expressió, de la mesura, de l'elevació i de la intensitat; en una paraula, de tot el que d'immaterial hi ha en la música."

Un cop closes les Exposicions...

L'Exposició Internacional de Barcelona fou closa. Ara ho ha estat la Nacional. Encara queden, però, una pila de senyors, parents o amics déir que un dia varen menar, o parents o amics dels que manen avui que hi tenen feina, i amb la feina un sou. Tanmateix, ara que les dues Exposicions comencen de tenir perspectiva, ja és hora de comentar-les. Sobretot tenint en compte que els senyors censors del Govern civil ara tenen ordre d'ocupar-se de coses més elevades que no aquelles que un dia s'entretenien a tatxar, complint ordres rebudes, de clar, a propòsit de si l'entrada de tres pesetes seria millor de pegar-la a dues; si era ridícul que hom establís la circulació en sentit únic dins el Palau Nacional, i si el marquès de Foronda es refilava els bigotis i "Joaquín" Montaner tenia un rel al cos i un automòbil a la porta.

* * *

Ha estat l'Exposició més important i de més empenta celebrada al món després de la gran guerra.

Quan els estrangers es quedaven embaixocats davant de la font màgica i contemplaven amb ulls atònits la follia lluminosa que tenia per escenari tot l'espai comprès entre la plaça d'Espanya i la cúpula del Palau Nacional, tenien la sensació que aquest era un país ric i que ens devien sobrar els diners, quan fins ens podiem permetre el luxe de llançar-los per la finestra.

—I per què heu fet això? — preguntaven finalment, amb un aire entre encuriosit i de reny amical.

Concretament, no sabíem pas què dir-los. Una Exposició se celebra per un motiu determinat, en ocasió d'una commemoració, per a fer la presentació d'una gran riquesa colonial, amb motiu d'una gran pujança econòmica. I així no hi havia cap raó d'aquest ordre. Era l'època, en canvi, en què la pesseta anava baixant a mesura que el general Primo de Rivera anava escrivint notes en les quals deia que cada dia estàvem més bons de salut monetària.

—Però ¿a què vé aquesta disbauxa econòmica? — tornava el nostre interlocutor estranger.

—Ja veurà — li hagueren de dir, finalment —. Com que nosaltres no tenim deutes de guerra, perquè no ens hi varen deixar ficar, ens hem hagut de cercar deutes de pau.

* * *

Aquesta Exposició que ara ha estat closa ha estat, però, un èxit, tot i que l'Estat va boicotejar-la tant com va voler perquè tenia interès a què la de Sevilla ens passés la mà per la cara.

Els senyors que pagant l'Estat varen anar a Amèrica a fer propaganda, tot era alabar l'Exposició Ibero-Americana, i quan algú els pregun'ava per la de Barcelona li llevaven importància i deien: —Sí, vindrà a ésser com una mena de Fira de Mostres en gran; però a Sevilla sí que hi ha jardins.

L'"A B C", el diari dels analfabets, ja dins el pla d'aquesta campanya, va arribar a escriure que a Barcelona a l'hivern ens hi petem de fred i a l'estiu ens hi torrem de tanta calor, i que en canvi Sevilla és ciutat d'estiu, que la gent no té boca sinó per alabar el clima, i els vespres de juliol i agost tothom dorm amb tres o quatre flassades de por d'agafar una pulmonia. Com que els lectors de l'"A B C" són realment analfabets, s'ho varen creure de bo de bo.

Mentrestant els senyors que sobraven els grans sous per a dirigir l'Exposició de Barcelona feien el joc del Govern i s'abstenien de fer propaganda del Certamen català per evitar que vingués gent a veure'ns. A les grans agències de turisme d'Europa no tenien cartells ni prospectes de la nostra Exposició, i quan algú els en demanava un se n'trametien un de l'Exposició de Sevilla. Tenim testimonis a Berlín.

La propaganda de l'Exposició de Barcelona la varen haver de fer gratuitament — i els en restem molt reconeguts — els estrangers que vingueren de bell antuvi, que quan arribaven al país respectiu no tenien prou boca per alabar-la i es convertiren en els nostres propagandistes.

* * *

Si durant l'Exposició tot ergn puròs d'anella i grana automòbils per a fer el fatxenda, després tot han estat "Encomiendas" i condecoracions i títols de "caballeros" de totes les ordes hagudes i per haver.

Tots els que estaven bé amb la Dictadura i es lliuraren a la persecució del rètol català dins l'Exposició, amb la mateixa fúria que es llançarien a l'aranya-satira-cabells si passava un aeròplà i llançava bitllets, només que fossin de vint-i-cinc pessetes, des d'ara tots podran anar condecorats a les processons, als grans balls de gala i a les altres festes religioses i mundanes en les quals cal treure ict el metall que hom tingui a casa i lluir-lo. N'hi ha hagut per a tothom. Fins s'han arribat a recordar d'En Carles Boïgues, l'home que ha fet venir més gent a Barcelona i l'autor del veritable pinyol de l'Exposició. Li han fet donar la "Medalla de plata del Trabajo". Han trobat que la d'or era massa, perquè al capdavall si li treu l'aigua i la llum, de la font màgica que en queda? Ha estat una llàstima que no hi hagi hagut "medalles de coure del treball", perquè encara hauria fet més bonic que n'haguéssin donat una a En Boïgues, en lloc de donar-li aquesta de plata, que indubtablement és massa petit pels seus mereixements.

* * *

Si els anals de l'Exposició parlaran de la multitud de les grans revetlles que s'hi aplegava innocent, sense recordar-se que era alcalde de Barcelona el baró de Viver, i constatarà l'embadaliment fantàstic popular davant la meravella de les cascades, parlaran també del Torneig a l'"antigua usanza", malauradament fracassat, en el qual prengueren part com a organitzadors i com a protagonistes tots els senyors i els nens dels senyors que senten l'enyor de no haver nascut en l'Edat Mitjana — a base d'haver nascut senyors feudals —, quan hi havia princeses encurullades dalt els castells emmarletats i pagesos acovardits que es deixaven dir vassalls i acceptaven de sotmetre's al dret de cuixa. El "Torneo a la antigua usanza", amb cavalls i tot, fou la "charlotada" del Certamen. Calia que a l'Exposició s'hi donés algun dia un número de riure. I hi va ésser sense que els organitzadors s'ho pensessin.

* * *

Per damunt de tots aquests anècdota tronada, Barcelona ha exhibit davant del món la seva cèdula de metròpoli, i ha adquirit la categoria que tenia dret a exigir que li fos concedida. D'ara endavant, quan es diu Barcelona, hom ja sap de què va, i àdhuc ho saben els madrilenys, que feren els primers sorpresos perquè els havien dit que Barcelona era una mena de València amb un parell de carrers més. Ha servit, sobretot, perquè els estrangers que ens visitaven s'assabentessin del fet de Catalunya, que es procura tenir tan amagat en les històries falsificades, i així han pogut tornar a llurs països completament al corrent de les característiques del fet diferencial entre Espanya i Catalunya.

* * *

—Està bèn vist que no podrem sortir de pobres — ens deia un dia un amic —. No té si és que som uns ruca que no servim per al "negoci", o si és que els prejudicis ens fermen, o si és que vàrem néixer predestinats a no sortir de la misèria.

—I doncs? — li férem.

—Sí, home—ens contestà—. Ha passat la guerra europea, que era l'època de fer fortuna en quatre dies, i no n'hem fet ni cinc. Ha passat la Dictadura, que era el temps d'embutxacar-se una bona picossada de diners només que posant-se al costat del Govern i ficant el nas en monopolis i trusts, i no n'hem fet ni cinc. Ha passat l'Exposició, en la qual els milions se n'anaven a raig fet i hi havia bones prebendes i bons sous i bons negocis, i no n'hem fet ni cinc. No sé si és que som uns ruca o si és que els prejudicis ens fan nosa i no ens deixen tenir la barra que cal. Caldrà que quan tornem a néixer procurem néixer una mica més espavilats.

* * *

Una vegada vàrem treure un financier que dela:

—Jo no envejo cap càrrec a l'Exposició, ni cap sou (feia quinze dies que s'acabava d'obrir). Només voldria una cosa: un lloc a la Comissió liquidadora que un cop es tanqui caldrà que es nomeni. Amb una vinya així ja en tindria per quedar tranquil per tot el que em pogués restar de vida; i això que tinc trenta-cinc anys, i penso viure fins per allà als setanta.

I pensar que deixarem passar aquesta Comissió liquidadora i tampoc en farem ni cinc!

* * *

Els infants que han vist l'Exposició servaran per damunt de tot el record de la font màgica i de les iluminacions espectaculars. Tot el restant s'esborrarà probablement de llur memòria. L'Exposició serà per a ells la gran fantasia d'aigua i llum. De cop, un bon dia, aquests infants feis grans, quan ja tinguin 25 ó 30 anys, tot passejant per la plaça d'Espanya, tips de "veure" la font monumental, però sense haver-la "contemplada" mai, s'hi aturaran". I astorats davant d'aquella monstruosa escrivania de pedra picada, no sabran com explicar-se que vint-i-cinc nays enrera els ciutadans de Barcelona tinguessin el gust tan pobre i tan atrotinat que haguessin passat sense protesta la construcció d'aquella baluerna en un lloc tan vistent. Caldria que hom hi fes posar un rètol, que ens excusés: "Construïda siendo director de la Exposición el marqués de Foronda y alcalde de Barcelona el barón de Viver. Pujol, fóolt".

Això sempre ens faria quedar una mica bé als que no fórem de la Unió Patriòtica.

* * *

Tothom que vagi visitar el célebre Poble Oriental de l'Exposició, en el qual podieu admirar la més autèntica dansa del ventre, ballada per una dansarina italiana que es feia passar per turca, on de podien tirar les cartes sota la invocació de la Mitja lluna, on podieu adquirir les més autèntiques pantufles musulmanes fetes al carrer de la Palla, i on podieu anar a respirar l'aire rescloscit d'aquella imitació del "Santo Sepulcro" amb una èrea lluminosa i tot, tothom trobarà que fou una gran pensada de rescabalar amb 15.000 lliures el concessionari d'aquelles barraconeс de fira tan sumptuoses i sobretot d'aquella "selva virgen" amb aquell bé de Déu de bèstiles dissecades que, encara que arnades en llur majoria, en [illegible] bons temps havien d'[illegible] estat un Pelosi, i com que [illegible] el cel i la pluja se li [illegible] per malbè, hé era qüestió que els barcelonins, que posats a regalar diners no ens quedem mai curts, li paguéssim una col·lecció nova.

Per això el marquès de Foronda, en crèdenar que es regalessin 15.000 lliures d'indemnització al concessionari del Poble Oriental perquè es pogués comprar una "selva virgen" nova, no va fer sinó interpretar fidelment el desig dels barcelonins.

Es una llàstima que aquest senyor no es decideixi a completar la seva "selva virgen" amb altres exemplars, que hi podrien fer molt bonic. Nosaltres n'hi regalàrem uns quants, si els volia dissecar, que avaloraríen la seva "selva" de debò.

* * *

Una vegada vàrem trobar un camperol que ens digué que estava avorrit de Barcelona. L'interpel·làrem. Duia un passi de l'Exposició i tenia deu duros diaris de dieta que els hi pagaven al carrer de Lleida. Com ha anat això?

Resultava que al seu poble, al cor de l'Alt Aragó, la parròquia era propietària d'un missal molt important. Un missal que valia una picossada de milers de duros. En varen tenir coneixement els que cercaven material per al Palau Nacional, i ja tenim el missal cap a Barcelona.

Mentre aquest missal era aquí, i per tal de vigilar-lo — això és un dir, naturalment —, el poble tenia dret a tenir un vilatà a Barcelona, amb cinquanta pessetes diàries de dietes. De primer va venir l'alcalde a passar quinze dies a Barcelona. Després va venir el rector i s'hi va passar tres setmanes. Després va tornar a venir l'alcalde. Després va tornar a venir el rector...

Però la gent del poble es va assabentar de la causa d'aquestes anades i vingudes, i sobretot d'aquestes estades, i de les cinquanta pessetes diàries que cobraven els vigilants, quan a la fonda on posaven no gastaven més enllà de set pessetes diàries, i va acordar reunir-se en assemblea per a adoptar acords.

I el poble es va reunir, i va acordar trametre a Barcelona, a vigilar el missal i cobrar les cinquanta pessetes diàries un camperol benestant, que ja tenia la seva rendeta, i, tanmateix, també s'avorria allà dalt. Condicions: Que malversés fins a 15 pessetes diàries, i les 35 sobrants farien un fons que, passada l'Exposició, el poble es repartiria.

El camperol avorrit que vàrem trobar era aquest. Malversava 15 pessetes diàries i en quedaven 35 per al fons del poble.

¿Quantes pessetes ens costà als barcelonins aquesta "vigilància" dels tresors del Palau Nacional?

I tots plegats, anant posant segells d'Exposició a totes les cartes.

* * *

De totes maneres, diu que quan es planeja una cosa de l'abast i "envergadura" del nostre Certamen, hom ja hi compta amb totes aquestes... anècdotes. Sense llançar els diners i sense unes mans ben foradades, diu que les coses no surten pas bé.

Si és així, per molts anys per l'èxit de l'Exposició. I per molts anys als que se n'han aprofitat. Nosaltres esperarem la vinent.

J. V.

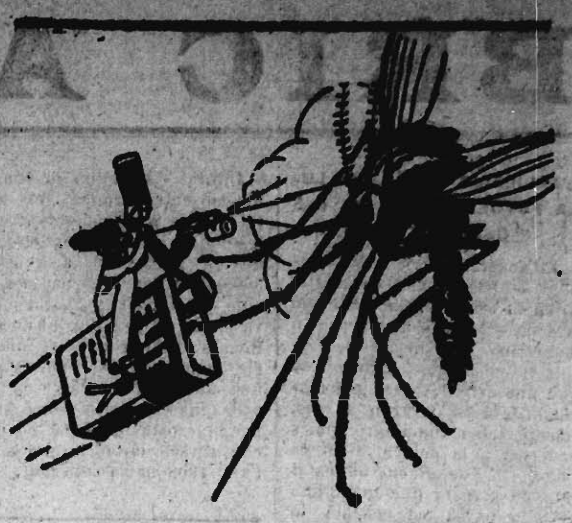

La eterna amenaza!

Los mosquitos atacan sus nervios y estropean las horas de trabajo y las de placer. Siempre irritantes, a menudo peligrosos, porqué tolerarlos? Vaporice Flit.

Flit extermina moscas, mosquitos, pulgas, polillas, hormigas, cucarachas, chinches... y sus crías.

No es peligroso. No manche. No confunda Flit con los otros insecticidas. Bidón amarillo - franja negra. No se vende a granel. Exija los envases precintados.

FLIT

Mata más rápido

Representantes: Madrid, Sevilla, Valencia, Bilbao, Vigo, Cádiz, Coruña, Palma M.

assistència curava de la direcció de la direcció de la Biblioteca i s'ocupava de la Secció de Geografia i Geologia, de la qual era un dels capdavanters.

El seu esperit de treball, la seva incansable constància i les seves dots personals havien guanyat les simpaties unànimes dels seus consocis, que li havien atorgat el seu vot per al càrrec, en una sèrie de juntes generals.

A iniciativa d'alguns dels seus consocis, a la qual s'ha sumat la Junta directiva del Centre, demà, dijous, a les onze del matí, un d'ells, el doctor Bataller, suara nomenat doctor Honoris Causa de la Universitat de Tolosa, dirà una missa pel bé de la seva ànima, a l'església de Sant Just.

IV APLEC DE L'EXCURSIONISME GRACIENC

Demà, dijous, a les deu de la nit, a l'estatge de la Lliga Regionalista de Gràcia, carrer Ros d'Olano, 6, principal, tindrà lloc el repartiment de premis de la carrera de parelles mixtes, salts de corda per a senyoretes, i els concursos de resenyes, ramells bosquetans per a infants que es van celebrar amb motiu de l'Aplec a l'ermita de Sant Ramon (terme de Sant Boi del Llobregat), el mes de juliol darrer.

Ultra els premis de les entitats organitzadores, n'han cedit els següents: Ajuntament de Sant Boi del Llobregat, una copa; Atracció de Forasters, una medalla d'argent; les cases Moliort's i Mirurgia, diversos objectes; Canyelles, dues medalles i d'altres.

EXCURSIO AMB AUTOCAR A TOSSA

Les entitats organitzadores del IV Aplec de l'Excursionisme Gracienc, han organitzat per al diumenge vinent, amb motiu del festival que se celebrarà a Tossa, una sortida amb autocar, per als qui no puguin anar-hi amb el vaixell. El preu del viatge és de 13'50 pessetes.

Per a inscripcions, a les entitats: Orfeó Gracienc, Astúries, 81; Lliga Regionalista (Secció Excursionista), Ros d'Olano, 6, pral.; C. E. de Gràcia, Sant Marc, 16, primer; S. E. del Casal dels Lluïsos, plaça del Nord, 8 i 10; S. E. del Círcol Católic, Santa Magdalena, 12; G. E. La Perla, Travessia de Sant Antoni, 34, botiga; C. E. Sempre Amics, Verdi, 32; Agrupació Escultista, Argentona, 3 i 5; Escola Abat Oliva, Marquès de Santa Anna, 4; avui, dimecres, de vuit a nou de la nit, i demà, dijous, de vuit a deu. La inscripció quedarà closa demà, dijous.

CENTRE EXCURSIONISTA DE SANT GERVASI

Aquest Centre ha organitzat per al dia 10 d'aquest mes, una excursió col·lectiva a Tossa de Mar, per assistir a l'homenatge al doctor Melé, que tindrà lloc el susdit dia a aquella vila. El viatge s'efectuarà amb autocar.

NO OBLIDEU

Els que aneu a París que trobareu

LA PUBLICITAT

a tots els quioscos dels Grans Boulevards, de la Place de la Republique a al Madelaine

A la Place de la Bastille.
A la Place de Saint Michel (costat Metropolità)
Al Boulevard Saint Michel
Al Boulevard Sebastopol.
I a tots els grans quioscos de París

Carnet de l'excursionista

CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

JOSEP FRANCH I MESTRE

El dimarts de la setmana passada va morir, d'una manera gairebé sobtada, el senyor Josep Franch i Mestre, bibliotecari del Centre Excursionista de Catalunya.

Vuit dies abans, encara va anar al Centre i amb la seva proverbial

TOTS ELS ARTICLES

PATHE-BABY

A TERMINIS

Per poques pessetes al mès podeu portar l'alegria als vostres fills. Demaneu avui mateix catàleg i condicions a l'Agent de Vendes

J. CERA LACASA

CORTS, 640, entl. primera (entre Passeig de Gràcia i Gloria)
Telèfon 17582

Impremta Castillón

MUNTANER, 71
BARCELONA
TELEFON 32173

Impresos comercials i de tota mena

—PREUS BARATÍSSIMS—

Com combatre les malalties i el malestar a l'estiu

I. La causa més freqüent de malestar i d'infinitat de malalties naixents és

L'ESTRENYIMENT

Purgants i laxants forts debiliten el vostre cos i exciten massa els vostres intestins. La sopa alimentosa i vegetal

Kellogg's

obrirà els intestins el seu funcionament i us guarirà la vostra dolença estalviant-vos al mateix temps.

II. Sense vitamines no hi ha salut. La nostra alimentació falsa no aporta prou vitamines al cos i, per tant, la nostra sang i els nostres òrgans cauen en decadència causant moltes malalties.

Per tant, prenen a l'estiu el gran reconstituent

Lukutafe

compost de sis meravelloses fruites indies, les més riques en vitamines naturals, que fortifiquen, regeneren i rejoveneixen el vostre cos.

III. L'Artriticoesclerosi, Gota, Reuma, Neuràlgia, Ciàtica, aquestes terribles malalties de la vellesa que ataquen més o menys als homes després dels quarenta anys, es combaten amb avantatge a l'estiu. El millor remei conegut fins avui és el miraculós RADIUM. Els que no poden anar als balnearis a prendre aigua radioactiva, es preparen aquesta beguda amb les tauletes

Radioclerin

que contenen Radium pur, i fan una cura més barata a casa seva.

Pídeu aquests productes als farmacèutics. :: Opuscles gratis :: Venda a les principals farmàcies. — LUKUTATE IBERICA, S. L. - València, 220. - Barcelona

ELS ESPORTS

MOMENTANIAMENT S'ATURA LA CESSIÓ DE L'ESTADI PER A DIRT-TRACK

L'informe de l'arquitecte municipal emet la possibilitat de possibles perjudicis a la pista i es demana informe a la Confederació Esportiva de Catalunya

El vocal de torn de la Comissió de Parc i Palats de Montjuïc ens transmet la nota següent:

"En vista del informe emitido por el arquitecto señor Bassegoda respecto a los posibles perjuicios que puedan causarse en la pista del Estadio destinada a los atletas con las carreras de "Dirt Track", y de la opinión públicamente manifestada por algunos elementos deportivos con respecto a tales perjuicios, el vocal de turno de la Comisión municipal del Parque y Palacios de Montjuïc, don Juan Pich, ha acordado comunicar al Excmo. Sr. Alcalde la conveniencia de solicitar de la Confederación Deportiva de Cataluña informe respecto a las garantías que estime deben exigirse para asegurar la integridad de aquella pista, y que dicho informe, junto con el del señor Bassegoda, sean llevados a la Comisión para que en su vista pueda acordar lo que proceda."

La nota que precedeix, alhora que justifica plenament tot el que hem vingut escrivint sobre l'afer, ens estalvia de contestar l'article de "La Veu de Catalunya", escrit en un moment d'ofuscació.

Limitant-nos a la qüestió del "dirt-track" a l'Estadi, com sigui que es demana informe a la Confederació Esportiva de Catalunya, copiem a continuació els acords presos per aquesta entitat en la reunió d'abans-d'ahir:

"Es reuní el Consell Superior de la Confederació Esportiva de Catalunya, sota la presidència del senyor baró de Güell, i amb assistència dels senyors Roure, Losantos, Elias, Creus, Sunyol, Baster, Rodríguez, Boix, Florit, Forcada, Vendrell, Coll, Macaya i Mesalles.

Els representants de la Confederació que formaren part de la Comissió Esportiva durant la darrera etapa de l'Exposició de Barcelona, donaren compte detallat de llur gestió en l'esmentada Comissió, acordant-se fer constar en acta un ample vot de gràcies per la brillant labor desenrotllada per la dita Comissió, i també lliurar un ofici al Sindicat de Periodistes Esportius agraint la cooperació que els seus representants aportaren a l'obra desenrotllada per la dita Comissió.

S'acordà igualment nomenar una comissió que s'entrevisti amb l'Ajuntament per a recaptar d'aquest i a favor de la Confederació Esportiva de Catalunya, la direcció tècnica i intervenció administrativa sobre el funcionament de totes les instal·lacions esportives municipals, reservant-se al Comitè Olímpic Espanyol una representació adequada per a deixar salvaguardats els compromisos adquirits amb vistes a la possible celebració dels Jocs de la XI Olimpíada.

Al mateix temps acordà el Consell plànyer-se davant el citat Ajuntament de la forma poc atenta en què s'ha produït la dissolució de la darrera Comissió Esportiva de l'Exposició, reclamant per a l'esdevenidor les necessàries garanties en previsió que pogués repetir-se un cas semblant. I finalment, protestar que l'Estadi s'hagi concedit novament per a les pràctiques del "dirt-track", prescindint de consultar l'esmentada Comissió o a la pròpia Confederació, els representants de la qual han laborat amb força entusiasme i desinterès per portar a cap la missió que els fou confiada.

Aquesta Comissió, recentment nomenada, rebé l'encàrrec de gestionar al mateix temps la cessió i habilitació d'un dels palaus de l'Exposició per a la pràctica dels esports que puguin manifestar-se en local tancat, així com la celebració de conferències, certamens, assemblees o altres actes esportius similars, que l'actual organització de l'esport fa indispensables."

NATACIO

LA NATACIO A SALLENT

Amb motiu de formar part de l'equip del C. N. Barcelona que diumenge passat es traslladà a Sallent, per efectuar-hi un festival, vaig tenir el gran plaer de parlar amb els bons amics d'aquell simpàtic poble i recordar amb fruïment els neguits passats en els festivals d'inauguració, tinguts lloc tres anys enrera, d'allò que ells amb gran respecte en deien "la piscina".

Haig de remarcar amb gran satisfacció que enguany ho he trobat completament canviat. La piscina encara és la mateixa, però la gent és totalment diferent, esportivament parlant.

Nosaltres, que en diverses ocasions havíem anat allí amb aquell caire dels professors que ensenyen les primeres lletres a llurs deixebles, ens trobem ara que aquells deixebles de temps enrera són ja alumnes avançats, i que dintre poc temps, si segueixen com fins ara, amb tan gran fe i entusiasme, tindran ben guanyat el plaer de poder-se vanagloriar d'ésser el primer poble de dintre Catalunya que ha procurat veritablement pel progrés de la natació catalana.

Ens plau de felicitar a tots, tant elements dirigents com elements esportius, per llur gran tasca realitzada en tan breu espai de temps, i fem vots perquè segueixin en aquest camí emprès, procurant la més bona unió entre tots ells, part fonamental de totes les victòries.

Ei que fou el festival?

A l'hora de començar el festival, la piscina de Sant Antoni, construïda en plena naturalesa, oferia un bell aspecte, plena d'aquell públic tan esportiu, que ha estat un dels factors més importants que ha assolit amb el seu ajut a col·locar en el bon lloc que ara es troba la natació sallentina.

Les dues primeres carreres foren dedicades a les categories d'infantils i debutants del C. N. Sallent. Varen sortir-ne vencedors Salvans i Sorribes, respectivament.

Després es corregué els 90 metres estil lliure interclubs, on Schultz, del C. N. Barcelona, arribà en primer lloc, seguit molt prop de Cendra i Escala, del C. N. Sallent, els dos millors nedadors de velocitat del club.

Les altres carreres foren totes guanyades pels representants del C. N. Barcelona, però en algunes la victòria no fou tan fàcil com hom esperava, ço que demostra el creixent progrés dels nedadors sallentins.

Les nedadores del C. N. Barcelona senyoretes Prieto i Carme i Enriqueta Soriano efectuaren dues belles exhibicions, una d'estil i una altra de velocitat. Pel molt que foren aplaudides, ens demostrà que agradaren i que, sens dubte, els sallentins veurien amb molta simpatia l'actuació d'algunes de les seves nedadores.

Una altra de les carreres que són molt aficionats els nedadors de Sallent és la de submergió. A tots els festivals hi inclouen aquesta innovació. En la de diumenge, el nostre representant Prat demostrà la seva gran cabuda pulmonar en travessar els 90 metres de la piscina i arribar en primer lloc.

En els salts, Kuny, del C. N. Sallent, efectuà una bella exhibició, molt ben secundada per diversos altres saltadors. Els saltadors Leon Schultz i Sànchez, del C. N. Barcelona, demostraren la gran classe en aquesta difícil especialitat.

El partit de water-polo fou guanyat a gran tren, sobretot en la primera part, en la qual els sallentins efectuaren una tancada defensa, i en certs moments arribaren a la porta del Barcelona i marearen ells el primer gol. Seguidament vingueren dos gols pel C. N. Barcelona, i acabà així la primera part. A la segona el Barcelona marcà dos gols més, per un el Sallent. El joc fou molt més dur que a la primera part, però gràcies al bon arbitratge de Bataller no arribà al que podem dir-ne brut. Amb el resultat de 4 a 2 finí el partit, i amb ell el festival.

ELS RESULTATS TECNICS FOREN ELS SEGUENTS

Primera prova, 30 *metres, infantil*
1. Salvans, 29 s. 2-5.
2. Calmet, 33 s.

Segona prova, 30 *m., debutants*
1. Sorribes, 25 s. 3-5.
2. Penina, 26 s.
3. Font, 29 s. 2-10.
4. Camps, 29 s. 3-10.

Tercera prova, 90 *metres, interclubs*
1. Schultz, C. N. B., 1' 5" 3-10.
2. Cendra, C. N. S., 1' 15" 7-10.
3. Escala, C. N. S., 1' 15" 0-10.
4. Xicota, C. N. B., 1' 22".

Quarta prova. 60 *m. interclubs*
1. Leon, C. N. B., 39 s. 8-10.
2. Borràs, C. N. B., 45 s.
3. Tubert, C. N. S., 47 s. 2-10.
4. Coromines, C. N. S., 47 s. 4-10.

Cinquena prova. 60 *metres, local*
1. Artarriba, 52 s. 1-10.
2. Padrós, 52 s. 4-10.
3. Anglès, 55 s. 4-10.

Sisena prova. 150 *metres, reemplacaments* (3×50) *interclubs*.

Primer equip, del C. N. B., format per Bauret, Trigo, Leon, Borràs, Schultz, 1 m. 34 s. 8-10.

Segon equip, del C. N. S., integrat per Roca, Escala, Coromines, Cendra i Tubert 1 m. 41 s. 2-10.

Setena prova

Les nedadores del C. N. Barcelona senyoretes Carme Prieto, Carme Soriano i la menuda Enriqueta Soriano efectuaren dues belles exhibicions, una d'estils i l'altra de velocitat, les quals foren molt aplaudides.

Vuitena prova

El nedador Prat, del C. N. Barcelona, i Puntes i Cintes, del C. N. Sallent, efectuaren una carrera de submergió, en la qual Prat en sortí vencedor en velocitat, i Puntes en resistència.

Novena prova

Exhibició de salts per diversos saltadors del C. N. Sallent, entre els quals sobresortí Xung i Leon Schultz i Sànchez, del C. N. Barcelona.

Desena prova

Partit interclubs de water-polo entre els equips del C. N. Sallent i el C. N. Barcelona.

C. N. Sallent: Puiol, Escala, Tubert, Xung, Poblés, Coll i Cendra.

C. N. Barcelona: Xicota, Trigo, Prat, Borràs, Rauret, Leon i Schultz.

Acabà l'encontre amb el resultat de 4a 2 a favor del C. N. Barcelona. Arbitrà encertadament Bataller, del Col·legi d'Arbitres de Catalunya.

ANTONI TRIGO

CICLISME

DEMÀ, DIJOUS, AL VELODROM DE SANS

El "Criterium Nacional de Stayers" constituïx el programa de màxima de màxima expectació

Ha causat general complaïença el programa fet públic per a la reunió que demà a la nit ha de tenir lloc al Velòdrom de Sans. Els quatre stayers de més fama amb què compta el ciclisme al moment actual són els encarregats de disputar el "Criterium Nacional de Stayers", que, si bé extraoficialment, equival a un Campionat d'Espanya. Difícilment podien reunir-se quatre homes de tanta vàlua: Josep Cebrián, el campió espanyol de la categoria; Julià Espanyol, el corredor més ràpid en distàncies curtes; Claudi Senon, que d'ençà que conquerí el Campionat de Catalunya no s'ha vist batut, i J. Baptista Llorenç, el villarroler, ex-campió d'Espanya i un dels més perillosos oponents al títol aquest any. Quatre stayers amb mèrits suficients per a figurar com a base en un bon programa.

La lluita entre aquests homes haurà d'ésser molt renyida. Es tradicional la competència entre ells. En diferents ocasions els incidents haguts a les carreres en què eren base, promogueren serioses discussions, puix que mai se n'ha pogut acabar cap regularment, i, en conseqüència, tampoc hi hagué manera de preveure una superioritat, perquè aquesta es manifestava tan sols a causes d'accidents o avaries que feien impossible la defensa de les possibilitats.

Aquesta vegada la temptativa pot molt bé assolir l'èxit que de fa molts anys es persegueix. El bon funcionament del material de la pista ho fa preveure.

La carrera de mig fons constarà de quatre mànegues de vint quilòmetres cada una. Els entrenadors són Rubio, Saura, Penya i Treserres.

A la mateixa reunió tindrà lloc la darrera semifinal del Torneig interclubs: Premi Rustines.

VI GRAN PREMI CITROEN VII VOLTA A CATALUNYA

Cada dia són més optimistes les notícies que es reben de totes les poblacions del circuit.

Un grup d'entusiastes sportsmen de Sant Joan de les Abadesses, patrocinats per l'Ajuntament i el Foment de la Sardana de la dita població, s'han ofert per a organitzar el control de revituallament de la sisena etapa. Aquest gest d'esplendidesa és digna successió del que ja venen fent de fa molts anys, que no deixen de subvencionar amb algunes primes.

Igualment es manifestén molt favorablement el Club d'Esports de Vendrell, que ensems que s'encarregaran del difícil controlatge de la travessia de la dita ciutat, estan interessant-se per a l'organització del control de revituallament de la primera etapa.

Totes aquestes espontaneïtats donen ales d'entusiasme als elements del Comitè Executiu, que veuen aplanar-se les dificultats que presenten una organització tan complicada.

EL PREMI "CICLES GENDRE" A SANT JUST

Per al dia 10 d'aquest mes, l'Agrupació Ciclista Santjustenca té organitzada una carrera per a terceres i neòfits, que, per la inscripció aconseguida fins ara, promet obtenir un èxit complet.

La vàlua dels premis destinats és un altre dels motius que fan esperar un èxit de concurrència.

La primera entitat a inscriure el seu equip ha estat el Club Ciclista Hostafranca. Els organitzadors no dubten que així ho faran les entitats A. C. Montjuïc, C. C. Gràcia, A. C. Barceloneta, C. C. Sant Martí, Penya Tibersiu, S. C. Català i F. C. Barcelona.

La sortida d'aquesta carrera serà donada a les set del matí en punt. Es prega a tots els corredors que hi estiguin a dos quarts de set, per a prendre el dorsal.

Els inscrits per a aquesta carrera, fins a la data, són els següents:

1. Josep Ros, A. C. Santjustenca, tercera categoria.
2. Gonçal Ros,ídem, neòfit.
3. Miquel Suare, id. id.
4. Josep Ferrera, id. id.
5. Josep Duran, id. id.
6. Josep Ferris, id. id.
7. Joan Fuster, id. id.
8. Vicents Mascarell, id. id.
9. Josep Alcàzar, id., tercera cat.
10. Pere Molins, C. C. Hostafranca, tercera categoria.
11. Josep Panyella, id. id.
12. Gitiés Campoy, id. id.
13. Josep Arrufat, id. id.
14. Climent Climent, id., neòfit.
15. Alfons Lloret, id. id.
16. Jaume Vallès, id. id.
17. Domènec Yorlo, id. id.
18. Ferran Martínez, id. id.
19. Manuel Romero, id. id.
20. Antoni Domènech, id. id.
21. Antoni Miró, id. id.
22. Marius Ribera, id. id.
23. Joan Parés, C. C. Tiberrieu, tercera categoria.
24. Isidre Vilagrassa, A. C. Bordeta, tercera categoria.
25. Leandre Camaborosa, id. id.
26. Antoni Zamora, independent, neòfit.
27. Amadeu Rodes.
28. Francesc Bosch, Sarrià Esportiu, tercera categoria.
29. Esteve Ayats, id., neòfit.
30. Ernest Batalla, A. C. Santjustenca, id.
31. Antoni Ferrers, A. C. Montjuïc, tercera categoria.
32. Jaume Bartra, tercera.

Per a inscripcions, al carrer de Romanins, 28, "Cicles Gendre", i a l'estatge social, Carretera Reial, 64 (bar) Sant Just Desvern, de les vuit del matí a les dotze de la nit.

REM

UN ACORD DE LA FEDERACIO CATALANA DE REM

En la darrera reunió de la Federació Catalana de Rem, el Consell directiu va prendre l'acord de trametre un comunicat al C. N. de Tarragona felicitant-lo per la seva brillantíssima campanya d'aquest any, en el qual ha obtingut els títols de campions de Catalunya i Espanya amb l'skiff, outrigger, a quatre i outrigger a vuit, així com també el de Catalunya amb oils a quatre remers i canoè.

Aquesta felicitació s'acordà fer-la d'una manera especial als remera del quatre d'outrigger, que ultra els esmentats títols obtingueren la victòriaen les passades regates internacionals, guanyant un equip de tanta vàlua com són els remers francesos de la Société d'Encouragement.

ATLETISME

UNA REUNIO A CORNELLA

Entre el grup de jovent de Cornellà amant de l'atletisme i que, d'algun temps ençà, es lliura a entrenaments, diumenge passat varen fer algunes proves, de les quals donem els següents resultats:

100 m. llisos: 1, Vàzquez; 2, Granollers.

1.500 m.: 1, Minguet; 2, Degà.

Salt de llargària: 1, Vàzquez, 2, Tomaset; 3, Granollers.

Salt de perxa: 1, Tomaset, 2, Càncer.

225 metres (una volta al camp): Vàzquez, Moliner, Tomaset.

3.000 metres, Minguet.

Llançament de pes: Sala, Baruta, Granollers.

També es va córrer una prova de relleus a l'americana.

Aquest Grup serà constituït en una agrupació, i té interès en l'entrenament d'alguns infantils que assisteixen a les proves, per anar després a una classificació i selecció per edats i aptitudes.

La destrucció de l'Estadi

Maurici Serrahima, en el diari "El Matí", s'ocupa també de l'afer del dia:

"Quan ja sinsó no hi comptava, quan el perill semblava definitivament passat, ha vingut la nova: Tornarà a haver-hi Dirt Track Racing a la pista de cendra de l'Estadi de Montjuïc.

Fa pena haver de tornar a parlar d'una cosa així. Semblava que, desapareguts els que dirigiren una etapa funesta de la vida esportiva de l'Exposició, el criteri havia d'haver canviat del tot. Semblava que els que avui governen tot allò havien de tenir present que l'Estadi és propietat de la ciutat, o sigui dels ciutadans, que tenen dret a aprofitar per la seva cultura física, o si no es vol creure, entant, per al seu esbargiment, mitjançant l'exercici físic reglamentat, l'únic terreny d'esport que la ciutat posseeix. Doncs bé: no ha estat així. Com en èpoques de trist record, l'Estadi no sembla ésser propietat de la ciutat, sinó propietat de la Corporació Municipal, que pot arrendar-lo al seu gust, i fins arrendar-lo a aquells que han d'inutilitzar-lo per a la seva finalitat principal. I tot això per una quantitat que estarà molt lluny de compensar les despeses de les famoses llumineràries de la plaça de Catalunya.

Remarquem bé que això és la inutilització *definitiva* de l'Estadi. Malgrat les promeses en ferm, l'entitat organitzadora de les carreres de motos no torna l'any passat la pista al seu estat primitiu. El Comitè de l'Exposició hagué d'esmerçar una regular quantitat a fer-la utilitzable: la deixà en un estat acceptable, molt lluny, però, de la magnífica qualitat que tingué quan era nova. Ara la tornaran a espatllar. Es de preveure que els del Dirt Track tornaran a deixar-la malament, com feren l'any passat, i aleshores, tancada l'Exposició i finits els seus mitjans extraordinaris, ja veurem qui la tornarà a posar en condicions d'utilitzar-la. No podem esperar que ho faci l'Ajuntament, que per una quantitat gairebé ridícula ha cedit el dret de destruir-la.

La pista ideal de l'Estadi, una de les millors del món, fou un somni que durà tres mesos. L'existència d'una pista atlética a Barcelona, una sola, haurà estat un somni que ha durat un any. L'esforç de l'Ajuntament per l'esport no espectacular, per l'esport veritable, s'ha acabat ací.

Dol de dir-ho, però és cert. Els que priven la ciutat de l'únic element públic que un moment ha tingut per a la cultura física dels seus homes, no poden ésser veritables representants de la ciutat. Potser fins valdria la pena de recordar-se'n a l'hora de triar-los."

La manifestació d'aquesta tarda queda suspesa

Havent-se decidit cridar a informe dels esportius la cessió per a "dirt-track" a l'Estadi, els organitzadors de la manifestació que en projectava per aquesta tarda, a la plaça de Sant Jaume, han decidit suspendre-la.

Segura que en aquest afer es farà la deguda justícia, hom no creu que calgui tornar a mobilitzar les forces esportives, per evitar els efectes d'una decisió que, fatalment, resultaria perjudicial als interessos de la ciutat.

NAUTICA

HOM PREPARA UNA IMPORTANT REGATA-CREUER BARCELONA - S'AGARO

Durant aquesta dies, als nostres cercles nàutics s'ha parlat insistentment del projecte d'organització d'una regata-creuer per a yachts mixtos i a motor, de Barcelona a S'Agaró.

Avui podem informar els nostres lectors que aquest projecte ha passat a ésser una feliç realitat, gràcies a la tasca duta a terme per una distingida personalitat de S'Agaró, que donant, una vegada més, proves dels entusiasmes que sent per les coses de la mar, ha aconseguit interessar aquella localitat per a la realització, com en anys anteriors, d'una gran festa nàutica en aquella magnífica cala.

Per a l'organització d'aquestes regates, ha estat sollicitada la col·laboració dels Clubs Marítim i Nàutic de la nostra ciutat, i han estat fixades les dates del 15, 16 i 17 d'agost.

A més de la regata-creuer de Barcelona a S'Agaró, se celebrarà en aquella localitat un interessant programa de festes, entre les quals figura una regata a vela al triangul i unes regates dontboarda.

FUTBOL

En Zamora al Madrid?

Madrid, 5. — Pels circols esportius es comenta molt el rumor que corre d'uns dies ençà per Madrid. Es diu que el Real Madrid fa gestions prop de l'Espanyol, de Barcelona, per al trasllat de Zamora, i que l'equip de Barcelona demana per la cessió del seu porter, 150.000 pessetes de traspàs, quantitat que el Real Madrid considera excessiva i rebaixa a 100.000.

BOXA

Notes pregades

SANS-LARA I HABIR-CURUNEAN

Avui, dimecres al vespre, tindrà lloc al "Nuevo Mundo", del Paral·lel, una interessant vetllada a base de dos combats de gran interès per als nostres aficionats, puix que en un d'ells el negre cubà Curuneau serà acarat al més dur dels nostres welters, a l'Habir, i Sans, el campió de Catalunya, al madrileny Lara, un dels homes més destacats de Castella.

Obren la vetllada, a distància olímpica, l'Hernández, un excellent amateur, que serà acarat a Rio, i Romero, a qui una falta involuntària va privar-li del campionat de Catalunya, serà posat davant del batallador Llorenç.

A quatre rounds Llach, a qui ja l'anomenen el rei del k. o., serà posat davant de Rades, un boxador de perillós cop i del que en tot moment haurà de guardar-se Llach.

En vuit rounds Sans, el campió de Catalunya del pes lleuger, serà acarat a Lara, un dels millors pesos lleugers de Castella, el qual, abans d'ésser acarat a boxadors estrangers, hi ha el propòsit d'enfrontar-lo als millors homes espanyols de la seva categoria.

Tanca la vetllada un de deu rounds, en el qual el negre Curuneau serà acarat al durísim batallador welter Habir.

Per a aquesta vetllada solament seran reconeguts els carnets del Palace Sporting Club i els del Sindicat de Periodistes Esportius.

Les instal·lacions esportives de Montjuïc

Retallem del nostre col·lega "El Noticiero" d'ahir:

"Hemos recibido la siguiente nota oficial de la reunión de anoche:

"El lunes, día 4 de los corrientes, se reunió el Consejo Superior de la Confederación Deportiva de Cataluña, bajo la presidencia del señor barón de Güell y con asistencia de los señores Roure, Losantos, Elías, Creus, Suñol, Basté, Rodríguez, Boix, Florit, Forcada, Vendrell, Coll, Macaya y Mesalles.

Los representantes de la Confederación que formaron parte de la Comisión Deportiva durante la última etapa de la Exposición de Barcelona dieron cuenta detallada de su gestión en la Comisión citada, acordándose hacer constar en acta un amplio voto de gracias por la brillante labor desarrollada por dicha Comisión, y también enviar un oficio al Sindicato de Periodistas Deportivos agradeciendo la cooperación que sus representantes aportaron a la obra desarrollada por dicha Comisión.

Se acordó igualmente nombrar una comisión que se entreviste con el Ayuntamiento para recabar de éste y en favor de la Confederación Deportiva de Cataluña la dirección técnica e intervención administrativa sobre el funcionamiento de todas las instalaciones deportivas municipales, reservándose al Comité Olímpico Español una representación adecuada para dejar salvaguardados los compromisos adquiridos con vistas a la posible celebración de las Juegos de la XI Olimpiada.

Al propio tiempo acordó el Consejo

---

a plorar patèticament. En aquest estat d'ànim ablanit no va oposar-se a la captura del ganivet — del qual, si hem de dir la veritat, estigué ben content de desempallegar-se, perquè li semblava un objecte incòmode i perillós per a una butxaca de bata — i finalment va permetre que se l'endugués la seva amorosa muller.

Després d'una espera de dues o tres hores, hom informà les senyoretes del taller que hom es passaria de llurs serveis fins a nou avís; i al cap de dos dies el nom de Mantalini aparegué a la llista de fallits i Miss Nickleby va rebre per correu el matèix dia l'avís que el negoci seria continuat sota el nom de Miss Knag i que els seus serveis ja no serien necessaris. I tot d'una que això fou conegut per Mrs. Nickleby, la bona dama va declarar que feia temps que ho esperava i va citar diverses ocasions desconegudes en què havia profetitzat a aquell efecte.

—I torno a dir — remarcà Mrs. Nickleby (que, no cal dir-ho, no ho havia dit mai abans) — torno a dir que això de fer de modista és la darrera cosa, Kate, que hauríeu d'haver cercat com a feina. No us en faig retret, amor meu; però tamateix he de dir que si hagnéssiu consultat la vostra mare...

—Bé, bé, mama — va dir Kate dolçament, — i què recomaneu ara?

—Recomanar! — exclamà Mrs. Nickleby. — ¡No salta a la vista, estimada, que de totes les ocupacions d'aquest món per a una senyoreta en la vostra situació, la de senyoreta de companyia és la que escau més a la vostra educació i al vostre aspecte, i aquella per a la qual esteu més ben dotada? ¡No vau sentir mai el vostre pobre papa parlar d'aquella senyoreta que era filla de la vella que havia estat a la mateixa dispesa amb ell quan era soltER... com es deia? Sé que el seu nom començava amb una B i acabava amb una g, però no em puc recordar si era Waters o, no, tampoc no podia ésser-ho; però fos quin fos el seu nom, ¡no sabeu que aquella noia va entrar de senyoreta de companyia d'una senyora casada que es va morir de seguida, i aleshores es va casar amb el marit i va tenir un dels nens més bonics que el metge hagués vist mai... tot en divuit mesos?

Kate sabia molt bé que tot aquell torrent de recorda favorables

dame Mantalini, Kate va mirar la targeta i va veure que mostrava el nom de Scaley, ensems amb certs informes que no tingué temps de llegir abans que la seva atenció fos atreta pel mateix Mr. Scaley que, després d'acostar-se a un dels miralls, va dar-li un bon cop amb la punta del bastó, amb la mateixa tranquil·litat que si el vidre fos ferro.

—Bona lluna, Tix — va dir Mr. Scaley al seu amic.

—Ah! — contestà Mr. Tix, posant les marques de quatre dits i una empremta duplicada del polze en una peça de seda blau-cel; —i això no ho van fer de franc, com hi ha món!

De la seda, Mr. Tix va transferir la seva admiració a uns certs articles elegants de vestir, mentre Mr. Scaley s'ajustava el mocador alleradament davant el mirall, i més tard, amb l'ajut de la seva imatge, es dedicava a una consideració detallada d'un gra que tenia al mentó. Amb aquesta ocupació absorbent estava encara enfeinat quan Madame Mantalini, en entrar a l'estança, va llançar una exclamació de sorpresa que l'en va treure.

—Oh! Aquesta és la madama? — preguntà Scaley.

—Es Madame Mantalini — va dir Kate.

—Doncs això — va dir Mr. Scaley, traient-se de la butxaca un petit document que desplegà molt a poc a poc — és una ordre d'embargament, i si no us ve bé de liquidar, seguirem la casa tot d'una, si us plau, i farem l'inventari.

La pobra Madame Mantalini s'estirà els cabells per expressar la seva pena i estirà el cordó de la campaneta per cridar el seu marit; fet això, va caure alhora a la cadira i en desmai. Aquells senyors, tanmateix, no es van emmirar gens per l'esdeveniment. Mr. Scaley, estantolat en un mànfiqui que sostenia un bell vestit, de manera que les seves espatlles apareixien gairebé com les espatlles de la dama a qui el vestit estava destinat, va posar-se el capell de gairell i es va gratar el cap amb una indiferència perfecta; mentre el seu amic Mr. Tix, aprofitant l'oportunitat per a un examen general de l'estança com a preparatiu d'entrar en matèria, estava, amb el llibre d'inventaris sota el braç i el capell a la mà, mentalment ocupat a posar preu a tots els objectes que veia.

Catalunya

L'Escola d'Estiu

EN MARAGALL INTERPRETAT PER UN EMPORDANES

Aquest fou el tema que al senyor Barceló i Matas descabdellà a la Residència d'Estudiants el dia 23 de juliol d'enguny. Es un treball literari que tenia escrit quan la seva estada a l'Empordà i que feu inspirat a la mateixa comarca on Maragall cantà les belleses naturals, i la germanor, noblesa i esperit de sacrifici dels empordanesos.

Freturosos esperàvem la paria tan autoritzada d'aquest enamorat de la poesia maragalliana. Tot distinció i simpatia, comença el nostre mestre Barceló la seva conferència. Procurem resumir, doncs, la peroració esmentada.

. . . . . .

Per damunt de l'especialització del treball, havem de tenir en compte, a part del benefici al conjunt de l'obra que reporta i es tradueix en perfecció i rendiment, l'harmònica formació de l'individu, ja que encara que es deu a la societat, també està obligat al seu propi perfeccionant, tendint a la plenitud del seu ésser. Com ha dit Guyau: "Hi ha una professió damunt de totes les professions: la professió d'home"; i Renan afirma: "l'ideari de perfecció com la possibilitat d'oferir en un tipus individual, un quadro abreujat de l'espècie".

L'especialització ha d'ésser el jugain fonamental de l'harmonia. De cap manera treure un noi caire de la naturalesa.

I a aquestes consideracions s'inclou la motivació de la paria d'avui. Fora exclusivismes de coses pròpies que deriven, la major part de les vegades, cap a una raquítica utilitat, per a preparar esperits estrets, exhaurits del fervor de l'ideal. Convé renovar l'ambient espiritual, rejovenir l'esperit en les hores vagatives, exercitar aquelles potències que no tenen aplicació en el quotidià viure de la nostra especialització.

* * *

Anem a fer exposició del tema. La crítica no pretén ésser profunda i aciençada, serà com un resseó de la paraula magalliana, i que per als empordanesos demana més bon acolliment, puix En Maragall ha parlat de l'Empordà amb tot el recolliment espiritual, ució santa, religiositat.

En Maragall és l'heroi que, amb vasta de poeta, ha donat la Naturalesa a l'Empordà. Ell ha escorcollat tots els replecs de l'ànima empordanesa, ha penetrat el sagrat misteri dels nostres plans i muntanyes, en el secret de les nostres vales gentils, coves d'irisacions metàliques. Voluntàriament es fém un dels enamorats de la nostra terra tan plàcida i que s'avenia bé amb els seus ideals de justícia, bondat i noblesa.

Fou a Figueres on el verb del gran Maragall trasbalsà el meu esperit, descobrí l'encís de l'Empordà i de la gent empordanesa. Moltes voltes havia contemplat l'immens amfiteatre que comença en el cap Norfeu, amb penyassegats vius, i acaba en el Mongó, i encisat de les coloracions de la posta de sol colgant-se darrera la muntanya ingent de la Mare de Déu del Mont, resseguint tota la graderia de l'immens amfiteatre, de sinuositats que fineixen en el llegendari Canigó; tota nua la comarca es donava esplèndida al meu esguard, i per gustar-ne la dolçor fou precis que el verb d'En Maragall, tot ço que dintre meu havia estret, devingués conscient. Fés que els meus ulls sabessin mirar tots els recons d'aquest tros de Catalunya.

Deixem la plana empordanesa i ancem cap a la mar i pugem la Costa Brava. En Barceló canta les bellesses d'aquesta indrets amb vastedat i estilm. ¡Quina delectança més captivadora quan que llegeix una poesia seva que es diu "Visió mediterrània"! La virtualitat evocadora la precisa:

"S'embauma l'aire de subtils efluvis
que terra i mar a devessalls li envien
i el nostre pit s'eixampla i s'extasia
el nostre cor sedent de visions belles"

I ara lectura de poesies d'En Maragall. Es una recitació sentida, d'emoció constant, i que estremitada d'embargament dels nostres ànims aplaudeixen amb sinceritat. "L'Empordà", "La vaca cega", "Cant espiritual" i "La sardana", llegides i comentades ens donen veritable encís.

* * *

Paraules d'encoratjament fan epileg a la conversa. Recorda a nosaltres que els ideals que tenim no poden ésser realitats la major part de les vegades, i que lluny de defallir havem de pensar que darrera nostre vénen generacions nòves. Expressió plena d'afecta i de persuassió dirigida a la joventut, puix el seu esperit és una terra on la sement d'una paraula oportuna sol rendir els fruits d'una vegetació ufanosa. Cal coordinar les forces com individus i com a classe, una agrupació que sigui digna de la llibertat i la vida, conquerimenl per mitjà del propi esforç i ocupant un lloc ben vistent en l'evolució de les idees.

La joventut és una força i un tresor, i nosaltres som responsables de les seves aplicacions. Siguem-ne altius guardadors, ben immaculat el tresor i ben eficient la força.

Deu ésser sempre la joventut un bell florir d'esperança, copsar idealment un millor esdevenidor, malgrat dels desenganys i la dura experiència de la vida.

Tasca de joventut és realització d'un ideal, i encara que el somni sigui somni, la fe amb tossuda perseverança, ha de provocar renovació, inalterable com un ritme de la Naturalesa.

R. B. i C.

---

lamentarse ante el citado Ayuntamiento de la forma poco atenta en que se ha producido la disolución de la última Comisión Deportiva de la Exposición, reclamando para lo futuro las necesarias garantías en previsión de que pudiera repetirse un caso análogo. Y finalmente protestar de que el Estadio se haya concedido de nuevo para las prácticas del Dirt-Track, prescindiendo de consultar a la Comisión citada o a la propia Confederación, cuyos representantes han laborado con harto entusiasmo i desinterés, para llevar a cabo la misión que les fué confiada.

Esta comisión recientemente nombrada recibió el encargo de gestionar al mismo tiempo la cesión y habilitación de uno de los Palacios de la Exposición para la práctica de los deportes que puedan manifestarse en local cerrado, así como para la celebración de conferencias, certámenes, asambleas u otros actos deportivos similares, que la actual organización del sport hace indispensable.

Se acordó también solicitar la colocación de una placa de mármol al pie de la torre Marathon, del Estadio, donde se inscribirán los nombres de los deportistas fallecidos que se hayan distinguido excepcionalmente en Cataluña, para cuya designación se establecerá la reglamentación oportuna.

Se hizo constar en acta el sentimiento del Consejo por el fallecimiento de don Juan Gamper, acordándose oficiar a la familia del mismo, F. C. Barcelona y F. C. de Futbol, manifestando el pesar de la Confederación por tan sensible pérdida, y el acuerdo adoptado por unanimidad de inscribir el nombre de dicho deportista en la torre de Marathon, del Estadio. Igual homenaje se acordó tributar al que fué un apóstol de la natación, don Emilio Solé Brufau.

Y acabó la reunión después de aprobarse el resto de asuntos despachados por secretaría, desde la reunión precedente."

LES ESQUADRES DEL BATLLE DE VALLS

L'origen i condició del seu fundador

Ara que ens trobem en un moment en què s'ha de decidir d'una manera definitiva la sort del Cos de Mossos de l'Esquadra, i malgrat d'haver publicat interessants articles del nostre corresponsal a Valls, senyor Francesc Alentorn Ballester, creiem d'un gran interès una nova aportació que s'hi refereix, per tal d'aclarir la veritat històrica sobre aquest punt que tant ens interessa.

Consisteix aquesta en una història autèntica i detallada que de fa unes quantes setmanes va encetar "La Crònica de Valls", i que no ens decidírem a reproduir més aviat perquè l'esmentat setmanari de la ciutat del Camp de Tarragona va iniciar-ne la publicació amb motiu dels articles apareguts en les columnes de LA PUBLICITAT, i signats per l'esmentat corresponsal i pel descendent de la família del fundador de les Esquadres, Antoni Maria Veciana.

Sota el mateix títol que encapçala aquestes ratlles, diu "La Crònica de Valls":

"Publicada en el número passat (17 de maig) la rèplica del senyor Veciana, importa rectificar, tal com vàrem prometre, els errors en què incorre.

El novellista vallenc En Josep Ortega i Espinós, autor de "La dama de las conspiraciones" i altres novelles de "intrigas y bribonadas", no pogué aconseguir renom sinó amb la publicació de la pitjor de totes: la "Historia de las Escuadras de Cataluña".

L'historiador N'Emili Morera qualificà de novella la major part de la dita "Historia". Però es quedà curt. En ella tot és invenció: els passos, els bandolers, llurs malifetes... Les cites de documents, que reprodueix com a textuals no estan més o menys desfigurades, sinó que són del tot falses. Als mateixos Veciana els fa néixer i els fa morir, no quan plagué a Déu, sinó quan al novellista li convé. En cap de les seves pàgines no es projecta ni una ombra de veritat. El seu autor no la coneixia, ni tan sols la buscava, perquè prou devia suposar que una llàstima autèntica de les Esquadres no havia d'interessar al seu públic de lectors de novelles per entregues.

I ha estat la lectura d'aquesta obra descabellada la que ha divulgat entre la gent indocta un concepte falsíssim sobre l'origen i les proeses de les Esquadres. Es aquesta la "realitat" en què suporta les seves afirmacions En Ramon Maria de Veciana, una "realitat" que té avui els caràcters d'una llegenda històrica, però que en el seu origen fou forjada per la imaginació d'un novellista.

No sense pena anem a desilusionar aquells que viuen illusionats per una bella mentida. Però... és tan bella la veritat!

* * *

El senyor Veciana ens paria en la seva rèplica de la "prosapia" del seu avantpassat, el fundador de les Esquadres... Ens diu que era "fill d'home ilustre... que era ilustre abans de fundar el cos". Tot això és una novetat. Es la primera vegada que veiem atribuir a Pere A. Veciana una ascendència noble. Ni el mateix Ortega i Espinós, tan encomiasta i ponderatiu dels mèrits de Veciana, li suposà tal avior. Ni el consigna tampoc l'apologista de les Esquadres senyor Miquel i Veciana, autor del "Resumen Histórico de las Escuadras de Cataluña", públicat l'any 1925, i en el qual s'extracten en una barreja absurda, veritats copiades de "La Crònica de Valls" i mentides d'Ortega i Espinós.

El senyor Miquel no constata tampoc l'avior que ara invoca el senyor Veciana, malgrat que arriba a exhaurir el seu enginy per collocar un "de" davant del cognom d'un Veciana. La mare d'En Felip Veciana, tercer comandant de les Esquadres, era filla del doctor en Medicina de Valls, Joan Francesc Dosset. Doncs bé: en passar per la ploma del senyor Miquel, aquest cognom es converteix en "de Osset".

Per al senyor Ortega i Espinós era el fundador de les Esquadres Pere A. Veciana, "el célebre y valiente baile de Valls", "rico propietario de aquella villa" (que en aquella època no era ric, ni propietari, ni batlle de Valls). No parla cullog de la seva noblesa. Ni se l'aHudeix en cap de les moltes instàncies i relacions de serveis, que amb la pretensió d'aconseguir càrrecs i honors dirigien als reis els Vecianes.

En tots els documents que hem vist, i no són pocs, en els quals es consignen els noms de Pere A. Veciana se li afegeix la seva condició de "pagès". No coneixem sinó una excepció: una acta estesa pel notari Cosidó, de 27 de desembre de 1718, en la qual es diu "Petrus Antonius Veciana, negociator". I aquest és el nom que més s'escau de la seva professió de tractant en mules, és a dir, "rambler", professió que, com diu molt bé En Ramon M. de Veciana, no té res d'afrontosa.

Per cert que l'esmentat senyor reconeix en la seva rèplica que Pere A. Veciana es "dedicava al comerç de bestiar, tant de llana com mular". Podria ésser, no ho neguem, que fos també tractant en bestiar de llana, però no ens consta. Només li coneixem un tracte d'aquesta naturalesa. A la fira de Santa Coloma de 1728, es cert que va vendre un ramat de moltons a Jaume Freixes, receptor de la carnisseria de Reus. Però sempre havíem cregut que es tractava de moltons criats al mas que posseïa llavors a Les Piles o en alguna hisenda de Savalà, propietat de la comtessa; dels béns de la qual, confiscats pel rei, era arrendador Veciana.

No obstant, que fos illustre o no l'ascendència de Veciana, no interessa. Això no afegeix ni treu res als seus mèrits. Al capdavall, a nosaltres ens són més simpàtics aquells que per llur propi esforç donen renom al seu cognom que no pas els que l'hereten. Això a part que ens semblen sospitosos els gaudents de títols i privilegis militars aconseguits en el XVII segle. Gairebé tots els devien a llur desafecte a Catalunya durant la guerra dels Segadors. Entre ells, per exemple, Magí Jorner, al qual es donà el títol de "Ciudadano honrado de Barcelona" en premi als seus serveis prestats com a capità de guies de les tropes castellanes.

Per cert que Magí Jorner era, com Veciana, fill de Sarreal i habitant de Valls."

T. S. F.

Programes per a avui

RADIO ASSOCIACIO. E A J 15
(251 m.)

De les 11'15 a les 13, i de les 16 a les 17'30: Discos selectes de gramòfon. Noticiari de l'Associació.

UNION RADIO BARCELONA
E A J 1
(349 m.)

11'00: Campanades horàries de la Catedral. Nota del Servei Meteorològic de Catalunya. Estat del temps a Europa i a Espanya. Previsió del temps al NE. de la Península Ibèrica, a la mar i a les rutes aèries. Nota meteorològica radiotelegràfica per a les línies aèries.

13'00: Emissió de sobretaula. Tancament del Borsí del matí. El sextet Ràdio, alternant amb discos selectes: "El Monosabio", pas-doble (G. Maristany); "Juerga chulesca", xotis (E. N. Caiz i J. M. Pla); "Bluga", java (Kri-Kri i F. Trull); "Premier frisson", rêverie (L. V. Marc); "Campanero y sacristán", selecció (M. F. Caballero); Informació teatral i cinematogràfica "Chanson du printemps" (F. Mendelssohn); "Xan-Toung", one-step (G. Garganta); "Tripping toes", intermezzo (H. Finck); "Le petit Duc", selecció (Ch. Lecocq); Jota, de la sarsuela "Los voluntarios" (J. Jiménez); "Xauen", marxa mora (P. Ribalta).

Radiobeneficència

15'00: Sessió radiobenèfica organitzada exclusivament a obsequi de les institucions benèfiques, asils, hospitals i cases penitenciàries d'Espanya. Seccions literària, instructiva, humorística i musical, amb discos facilitats per la marca Parlophon.

16'00: Tancament de l'estació.
17'30: Obertura de l'estació.

Cotitzacions dels mercats internacionals i canvi de valors. Tancament de Borsa.

"Los de Aragón" (J. J. Lorente i Serrano), per Tino Folgar i orquestra; "Scheherezade", allegro molto, vivo, allegro non troppo i maestoso (Rimsky Korsakow), Orquestra Simfònica de París.

18'00: "Cançó d'amor" (E. Tuselli); "Minuet en re major" (Schubert), violí i piano; "Càntiga gallega" (Chané), per Ofèlia Nieto; "Soir d'été", rêverie (M. Delmas); "Romansa en fa" (L. van Beethoven), violí i piano.

Notícies de premsa

19'00: Tancament de l'estació.
21'00: Obertura de l'estació.

Campanades horàries de la Catedral. Nota del Servei Meteorològic de Catalunya. Estat del temps a Europa i a Espanya. Previsió del temps al NE. de la Península Ibèrica, a la mar i a les rutes aèries. Cotitzacions de monedes i valors. Tancament del Borsí de la tarda.

Sardanes

21'05: Concert a càrrec de la Cobla Barcelona Albert Martí: "La Font de l'ermita" (A. Bargunyó); "Alba" (V. Mateu); "Tardor" (Botei); "Els tres tambors" (J. M. Vila); "Nit de Sant Joan" (E. Morera); "Somnis" (J. Garreta).

22'05: Notícies de premsa.

22'05: Treballs literaris per l'actriu Rosa Coté i l'actor Ramon R. Colomines.

Piano

22'15: Recital de piano a càrrec del concertista Albert R. Roca: "Preludi en mi menor" (F. Chopin); "El puerto" (I. Albéniz); "Fulla d'album" (L. van Beethoven); "Estudi en fa sostingut" (F. Chopin).

22'35: L'orquestra de l'estació interpretarà: "Hérodiade", ballet (J. Massenet): a) Les egyptiennes; b) Les babyloniennes; c) Les gauloises; d) Les phéniciennes; e) Final.

23'00: Ballables i música lleugera.
24'00: Tancament de l'estació.

UNIO RADIO CATALANA
E A J 13
(268 m.)

19'00: Obertura de l'estació.

Cotitzacions del Borsí de la tarda.

Audició de discos triats

Als intermedis:

Notícies de premsa

21'00: Tancament de l'estació.

Els Tribunals

L'ASSASSINAT DEL GUARDIA FLORIT

El Jutjat del Nord no ha practicat cap nova diligència al sumari que instrueix per la mort de Florit, i sembla que ara només manca que la policia efectui una diligència ordenada pel jutge, que encara no ha fet.

Es tracta, segons les nostres notícies, d'un escorcoll, a Santa Coloma, i la declaració d'un "sereno" d'aquella barriada, per esbrinar un extrem que ja consta en el sumari.

El jutge propietari d'aquest Jutjat, senyor Lisard Fuentes, per tal de poder esbrinar tot el que es refereix a aquest crim, prega a totes les persones que sàpiguen alguna cosa que acudeixin al Jutjat a declarar-ho.

Es fa present que el jutga, amb l'objecte que les persones que puguin donar indicis o pista segura del fet, està disposat a rebre totes les persones que vulguin parlar, amb la seguretat que no seran molestades ni se'ls preguntarà el nom, al qual efecte si volen aquestes persones anar a la tarda al Jutjat, basta escriure al jutge indicant-li l'hora que hi aniran per a ésser rebudes sense la menor molèstia.

ASSENYALAMENTS PER A AVUI

SALA DE VACANCES

Sala de causes civils.—No té assenyalaments.

Sala de causes criminals.—Llotja. — Un oral per estafa contra Joan Orellana.

Diputació

ELS PROFESSORS DESTITUITS DE LES ESCOLES DE LA MANCOMUNITAT

La Comissió gestora designada pels professors que foren destituïts pel juny de 1924 i separats dels seus llocs a les Escoles de la Mancomunitat, davant la campanya que fan els professors de la suprimida "Escuela Superior para la Mujer", declara que malgrat de competir al Consell permanent i al Pie de la Diputació provincial la responsabilitat dels acords suprimint la dita Escola i reconeixent drets preferents als professors destituïts en 1924, creu del cas fer dues afirmacions, tot i ésser del domini públic els fets que ara cal precisar. En primer terme que en l'acord provincial protestat pels ex-professors de la "Escuela", se salven els drets d'aquelle que haguessin guanyat les càtedres llurs per oposició, cas en el qual certament són ben pocs els que s'hi troben, i segonament, que els ex-professors de la repetida "Escuela" sabien molt bé, en possessionar-se dels càrrecs pel juny de 1924, i després, que les càtedres que anaven a ocupar havien estat arrabassades contra tota llei i tot dret a unes altres persones, que no deixarien en l'ocasió oportuna de fer valer els seus drets.

La Comissió no recull la grollera allusió al "supuesto acto de rebeldía" i a la "sanción recaída" sobre els seus representats pel juny de 1924, car sense tenir una idea exagerada de la vàlua moral del gest d'aleshores, no ens en penedim, ni volem renunciar ni que ens siguin mistificats per argúcies de "leguleyo" els drets, baldament siguin tan sols morals, que per la Diputació ens han estat reconeguts. La Comissió confia en la justícia i equanimitat del President de la Diputació i del Conseller de Cultura, i en la rectitud del Ministre d'Instrucció, perquè l'equiparació sollicitada pels ex-professors de la "Escuela para la Mujer" no sigui concedida.

Els teatres

NOTES OFICIOSES

TEATRE NOU

L'esdeveniment de diumenge vinent

Diumenge vinent, dia 10, tarda i nit, actuaran en aquest teatre els dos grans divos Marc Redondo i Emili Vendrell, per la qual cosa bés es poden qualificar d'esdeveniment tals funcions.

A la tarda es posarà en escena la sarsuela la sarsuela "La Rosa del Azafrán", que per primera vegada cantarà a Barcelona Marc Redondo, al qual hi ha gran expectació per a sentir en aquesta obra, i a la nit figurarà en el programa "Doña Francisquita", pel seu insuperable creador Emili Vendrell, en la qual obra el públic té veritables desigs d'aplaudir-lo, puix almenys fa dos anys que no l'ha representat a Barcelona.

ADVERTIMENT

Advertim a les persones que els interessi la publicació immediata de les notes que ens envien que els originals han de dirigir-se tots a la Redacció, Corts Catalanes, 589, principal, abans de les nou del vespre. Els que ens arribin més tard d'aquesta hora o vagin adreçats a la impremta del diari, Barbarà, 11 i 13, no seran publicats fins al cap de quarant-vuit hores

ELS AMICS DE LA PUBLICITAT RETENEN CUROSAMENT ELS NOMS DE LES CASES QUE HI ANUNCIEN

Tallers MATAS

REPARACIONS D'AUTOMOBILS

Maquinària i utillatge ultra modern

València, 149 - Tel. 70692

BARCELONA

Aquest era l'estat de les coses quan Mr. Mantalini compareguè corrents; i com que aquest distingit senyor havia tingut relacions molt extenses amb la confraria de Mr. Scaley, en els seus temps de solteria, i altrament era ben lluny de sorprendre's d'aquells tribulls, va limitar-se a alçar les espatlles, ficar-se les mans fins al fons de les butxaques, alçar les celles, xiular un compás o dos, dir un parell de renecs i, assegut cama ací cama allà en una cadira, fer la millor cara possible a l'afer amb gran serenitat i decència.

—A quant rediastre puja? — fou la primera pregunta que va fer.

—Mil cinc-centes vint-i-set lliures, quatre xilings i nou penics i mig—replicà Scaley sense bellugar un dit.

—Maleït sigui el mig penic—va dir Mr. Mantalini, impacient.

—No hi tinc cap inconvenient—replicà Mr. Scaley. —I també poden ésser-ho els altres nou penics.

—I no ens faria res que també ho fossin les mil cinc-centes vint-i-set lliures—observà Mr. Tix.

—Ben bé res—va dir Scaley.

—Bé—va dir el mateix senyor després d'una pausa,—què fem? Una cosa o altra! ¡Es només un petit crac o una ensorrada general? Fallida en regla? Molt bé. Aleshores, Mr. Tom Tix, cal que informeu la vostra muller angelical i restant família que estareu tres nits sense dormir a casa per culpa d'estar de guàrdia ací. Què se'n treu que la senyora es neguitegi?—continuà mister Scaley, mentre Madame Mantalini sanglotava. —Una bona meitat del que hi ha ací està per pagar, de segur, i això li hauria d'ésser un bon consol.

Després de fer aquestes observacions, on la fatècia es combineva amb l'encoratjament en la discort, Mr. Scaley va adregar-se a fer l'inventari, en la qual tasca delicada fou molt ben assistit pel tacte extraordinari del drapaire Mr. Tix.

—Endolcidora de la copa de la meva felicitat—va dir Mantalini, encorant-se a la seva muller amb aire galiatut. —¡Voleu estar-vos dos minuts!

—Oh! Calleu—replicà la seva muller sanglotant. —M'heu arruïnat i ja és prou.

Mr. Mantalini que, sens dubte, es tenia ben estudiat el paper, tot d'una de sentir aquestes paraules, pronunciades en un to de pena i de severitat, va retrocedir unes quantes passes, va assumir una expressió de terrible angoixa mental, va sortir corrents de l'estança, i molt aviat, pel cop, es va saber que havia tancat amb gran violència la porta d'un vestidor de dalt.

—Miss Nickleby—exclamà Madame Mantalini quan aquest soroll va colpir-li l'oïda,—correu, per Déu! Es matarà! Li he parlat aprament i no podrà resistir-ho. Alfred, Alfred del meu cor!

Fent aquestes exclamacions, va enfilar-se escales amunt, seguida de Kate, que, per bé que no compartia les aprensions de la muller amorosa, estava una mica alarmada tanmateix. Oberta de sobte la porta de la cambra, hom va descobrir Mr. Mantalini que, amb la camisa oberta simètricament a la regió del coll, estava esmolant un ganivet de cuina a la correja.

—Ah!—exclamà Mr. Mantalini. —Interromput!—i el ganivet desaparegué a la butxaca de la bata de Mr. Mantalini, mentre els ulls del mateix senyor giraven follament i els cabells, en un desordre revolucionari, se li barrejaven amb les patilles.

—Alfred—exclamà la seva muller, voltant-li el coll amb els braços. —No sabia què deia, no sabia què deia!

—Arruïnada!—exclamà Mr. Mantalini. —¡He dut a la ruïna l'ésser millor i més pur que hagi fet mai la felicitat d'un diastre de vagabund? Diastre, deixeu-me anar.

En aquell moment crític del seu deliri, Mr. Mantalini va posar mà al ganivet i, destorbat per la seva muller que li aferrava el braç, va provar de tirar-se de cap a la paret—tenint bona cura d'estar-ne almenys a tia pena.

—Asseguceu-vos, àngel meu—va dir Madame. —No ha estat culpa de ningú; tanta n'he tinguda jo com vós. Encara estarem bé. Apa, Alfred, asseguceu-vos.

Mr. Mantalini no va creure decent d'asseguer-se tot d'una, però després de demanar-ho diverses vegades i de pregar que algú li saberés el cap, li vingueren sentiments més tranquils i es posà

Catalunya

Fets diversos

Suïcidi a Manresa

Abans d'ahir, a la tarda, a dos quarts de cinc, uns veins del carrer de Montserrat denunciaren al Jutjat que a una finestra de la casa número 17 s'hi veia penjat Joan Ambrós i Bacardit, de 69 anys, d'ofici pagès i natural de Manresa.

Sembla que ja feia un dia o dos que estava penjat, puix ja presentava simptomes de descomposició. Hom ignora les causes que l'han motivat a prendre tan fatal resolució

Tan aviat com en tingué coneixement, el jutjat es presentà a fer l'aixecament del cadàver i després fou conduït al dipòsit judicial del cementiri pels camillers de la Creu Roja.

Mort d'un lesionat

Dissabte passat, a l'Hospital de Manresa va morir l'obrer Manuel Closes i Sila, que va resultar ferit d'un accident d'automòbil a Sant Fructuós.

A la tarda tingué lloc l'acte de l'enterrament, el qual constituí una gran manifestació de dol.

Baralla a Tarragona

Joaquim Turon i Valldeperes denuncià que al seu domicili de la partida de Jesús i Maria, de Tortosa, es presentaren les germanes Francesca i Josefa Turon, de 23 i 18 anys, respectivament, les quals insultaren, per qüestions familiars, a la seva esposa Francesca Gilabert, de 33 anys, i li donaren diversos cops que li causaren algunes ferides.

Detencions a Mataró i a Terrassa

A Mataró, una veïna habitant al carrer Reial sostregué un cistell que contenia 56 ous, al corredor de la plaça Jaume Casteilsaguer.

El cistell fou recuperat i l'autora de la sostracció posada a disposició del Jutjat.

—o—

També a Mataró, un individu anomenat Esteve Trausan Sauri, de 40 anys, domiciliat a Calella, promogué un fort aldaduli a l'Hostal del Brinco.

Fou detingut per guàrdia municipal, però es negà a seguir-lo, i com sigui que la gent s'estacionava, el uàrdia es veié obligat a sortir en busca d'un altre guàrdia, la qual cosa aprofità el Trausan per a desaparèixer.

L'escàndol fou promogut a causa d'estar el Trausan en un estat lamentable d'alcoholisme.

A les dues de la tarda, un altre guàrdia comparegué a la "Jefatura" portant detingut el Trausan, el qual havia intentat exigir, sota amenaça, 50 pessetes a la senyora de Josep Xalabardé, venedors a la plaça.

Aquella demanà auxili, i els veïns detingueren el Trausan fins que acudí un guàrdia i se l'emportà. Fou posat a disposició del Jutjat.

—o—

Per la guàrdia municipal de Terrassa fou detingut Carles Levis Batinguis, de 17 anys, brasiler, sense domicili, el qual timà a dos comerciants d'aquesta ciutat, als quals demanava coberts en nom de les Escoles Pies, i després els venia a Barcelona a baix preu.

En detenir-lo se li ocupren una dotzena de ganivets.

Fou posat a disposició del Jutjat, i ingressà a la presó.

Troballa d'un cadàver.

A Girona, al riu Fluvià, terme de Les Preses, fou trobat el cadàver de Josep Mola, el qual morí ofegat mentre es banyava junt amb diversos companys.

Accidents de circulació

A Mataró, un automòbil que fugí i no pogué ésser-li pres el número, envestí el veí Josep Xalabardé, de 65 anys, casat, natural de Mataró i domiciliat al carrer Reial, número 519, baixos.

El ferit fou traslladat i curat al seu domicili. Les ferides foren qualificades de pronòstic reservat.

La principal ferida la rebé a la part frontal dreta, és de sis centímetres d'extensió per tres de fondària.

L'automòbil causant de l'atropell es veié obligat, per fugir, a pujar damunt la voravia per barrar-li el pas un altre automòbil.

—o—

A la carretera de Roses a Bebalú, terme de Cabanelles, un motorista anomenat Lluís Medina, per voler evitar topar amb una cavalleria que al soroll del motor s'havia espantat, anà a topar violentament contra un arbre, i es produí ferides gravissimes.

Per altra part, la cavalleria [illegible] el seu propietari anomenat Pere Vila Pujol, el qual també resultà amb greus ferides.

Ambdós ferits foren assistits a l'Hospital de Figueres.

Al quilòmetre 2 de la carretera de Llagostera, un automòbil de la matrícula de Girona atropellà el ciclista Joan Subirana, que resultà amb ferides de pronòstic reservat.

—o—

Al quilòmetre 2 de la carretera de Manlleu a Vic, un auto propietat d'Arumí de Palau anà a topar contra un arbre, degut a una forçada maniobra per tal d'evitar l'atropellament de dos ciclistes que evolucionaven amb inseguretat damunt del terreny.

El conductor sofrí la fractura d'una cama, un passatger la luxació del dit gros d'una mà i d'altres, lleus rascadures.

Foren assistits al Dispensari de la Creu Roja de Vic.

El xofer fou hospitalitzat a la ciutat.

—o—

Al carrer de la Misericòrdia, a Vic, un cotxe del senyor Josep M.ª Vaquer topà contra un autòmnibus del Ter.

No hi hagueren desgràcies personals, però, sí importantíssims desperfectes al cotxe de turisme.

—o—

El cotxe d'uns estimejants a Arbúcies, que havien estat a Vic amb una família vigatana, en tornar, i prosseguint el viatge envers Girona, tingueren la dissort d'estimbar-se.

El xofer resultà mort, i els altres ocupants greument ferits.

Canses de luxe
PER A CASAMENTS o BATEIGS
ANTIGA CASA
BARGUES
38 — SANT PAU, — 38

CAMISERIA
J. Rodríguez Casals
Ronda de Sant Antoni, 78
(davant Muntaner)
Corbates, Pàlames, Mitges, Mitjons, etc. etc.

COPIES A MAQUINA
a menys de cèntim la ratlla, material de primera qualitat, traduccions en tots els idiomes, correspondència, circulars
"Civit". Fusteria, 6 i 8, 1.er
(tocant a Correus)
Telèfon número 14931

FONDA SIMON
Es on menjaren la millor escudella i olla. Saló per a banquets. Esparteria, 6, i Vidrieria, 12. Tel. 17992

Articles de fusta per a cuina
Escales
Rentadors
Vda. Baqué
8, ARCHS, 8

ESPECTACLES

TEATRES

TEATRE BARCELONA
Companyia de vodevil Josep Santpere. Primers actors i directors: Josep Santpere i A. Nolla. Primera actriu: Maria Fortuny

Avui, dimecres, tarda, a un quart de sis. El vodevil en tres actes,
CONQUISTA'N EL MARIT
Nit, a les deu. La comèdia de costums moderns, d'Amichatis,
K. O., L'AS DE LES DONES
Demà, dijous, tarda: K. O., l'as de les dones. — Nit: Ulls clucs, mans obertes.

TIVOLI
Companyia de Revistes de MANUEL SUGRANYES. Avui, nit, a un quart d'onze: els dos meravellosos espectacles
ROXANA i EUREKA
Hi pren part tota la Companyia. Demà, dijous, en matinó i nit: ROXANA i EUREKA

BOXA: Avui, SANG - LARA de Madrid

GRAN TEATRE DEL BOSC
Companyia Sarsuela: Josep Llimona
Avui, tarda, popular! ENRIQUE QUIERE UN HIJO!, per darrera vegada, LA LEGIO D'HONOR. Nit, a les 9'45, LA TAVERNA D'EN MALLOL i CANÇÓ D'AMOR I DE GUERRA, i nit, SAMINA (en català).

BOXA: Avui, Nuevo Mundo

CINEMES

COLISEUM
Aquesta tarda, sessió de 4 a 8, amb repetició del programa. Nit, a les deu:
REVISTA SONORA PARAMOUNT
LA BARCA DE NOE
Dibuixos sonors Paramount
Un sabós diàlogat en espanyol per M. CHEVALIER.
EL DESFILE DEL AMOR
Obra cinematogràfica parlada, cantada, per M. CHEVALIER i JEANETTE MACDONALD.

BOXA: Avui, 5 combats, Nuevo Mundo

CINEMA PARIS
Tarda, de 4'30 a 8. Nit, a les 10: Revista Paramount EL TERRATRIBOL D'ITALIA. Dibuixos sonors: [illegible] i el gran èxit de Maurice CHEVALIER en el film sonor:
La Canción de París

TRIOMF, MARINA I NOU
Avui, dimecres, i demà, dijous, escollit programa: DESIERTO DE NIEVE, cinta de S. A. G. E.; PEDRUCHO, pel popular torejador Pedrucho; EL DIABLILLO DEL PENSIONADO; VAYA JINETES (de riure); NOTICIARI "FOX". Dijous: Reposició de EL CIRCO, d'En CHARLOT.

BOXA: Avui, el negre CURUNEAU

Cinema Príncipe Alfonso
Rambla del Centre, 36 i 38 - Tel. 16972
Pròximament, reobertura amb l'equip sonor WESTERN ELECTRIC
l'equip dels grans èxits. EL DESFILE DEL AMOR, al COLISEUM, és la seva millor garantia i reclam.
Preus, com sempre, moderats.

CAPITOL
Avui, dimarts, a les 4'30 i 9'30: Còmica: EL CABALLERO DEL AMOR, per John Gilbert; Cultural; LAS CATARATAS DEL DIABLO, per Lon Chaney.
CATALUNYA
A les 4'30 i 9'30: Còmica: EXPATRIADA, per Madge Bellamy i Don Terry; Cultural; LA MUJER MARCADA, per Lilian Gish.
PATHE PALACE :: EXCELSIOR :: MINA VARIETE, per Emil Jannings; EL PESCADOR DE PERLAS, per Ramon Novarro, i Dibuixos. Al Palbó Palace i Excelsior, a més, CUATRO HIJOS, per M. Mann.
:: MONUMENTAL :: BOHEMIA :: ORIS PARK ::
ANA KARENINA, per Greta Garbo i John Gilbert; CARAS OLVIDADAS, per Clive Brook i Olga Baclanova; SU DIA DE SUERTE, per Reginald Denny; "Challenge" europeu d'avioneta de turisme.
DIANA :: GOETAL
EL PRECIO DE LA GLORIA, per Dolors del Río, Victor MacLaglen i Edmund Lowe; LA MUJER DISPUTADA, per Norma Talmadge i Lluís Alonso; LA REPORTER RELAMPAGO, per Bebe Daniels.
:: REGAL :: WALKYRIA
LOS CUATRO DIABLOS, per Janet Gaynor i Charles Morton; LA VIDA PRIVADA DE ELENA DE TROYA, per Maria Corda i Ricard Cortés; EL DELIRIO DEL JAZZ, per Mae Murray i Rod La Rocque.

SPLENDID CINEMA
Consell de Cent, 217. - Telèfon 30018
Avui: Cultural; LOS DOS SARGENTOS FRANCESES, Joan Climavis; EL CATAN LAVISO, per Victor McLaglen; LA TRAMPA AMOROSA, per la genial estrella LAURA LA PLANTE.

ESPORTS

BOXA
Avui, a un quart d'onze de la nit, al
NUEVO MUNDO
5 interessants lluites, 5
SANG, campió de Catalunya, contra LARA, de Madrid, i el negre
Curuneau contra Habir
General, impostos compresos, 2'50 ptes.

DIVERSOS

Maricel-Park
GRAN PARC D'ATRACCIONS MONTJUIC
MUNTANYES RUSSES
Bug - Witching-Waves
GRAN PISTA DE SKATING
MAGNIFIC RESTAURANT
THE DANSANT - DINERS AMERICANS
JAZZ ORQUESTRINA
TOBOGAN - CASCADA - DISCOS
SKOOTER
Mitjans de comunicació:
AUTOS: Marques del Duero, carrer de Mata. Carretera de Montjuic, recentment asfaltada.
PUBLIC: Funicular de Montjuic (bitllet combinat d'anada i tornada amb entrada al Parc, UNA PESSETA). Estació intermèdia Funicular de Montjuic seguint el Passeig, recentment inaugurat.
ENTRADA AL PARC:
CINQUANTA CENTIMS

DIUMENGE VENENT ES REALITZARÀ UNA IMPORTANT EXCURSIÓ MARITIMA
TOSSA (Costa Brava)
EN HOMENATGE AL DR. IGNASI MELE
Vaixell: "PRINCIPE ALFONSO"
VIATGES BLAUS
Rambla del Centre, 37 - Telèfon 23252

BOXA: Vegeu anunci NUEVO MUNDO

RESTAURANT RIERA
Passeig de Grècia, 100
COBERT RECLAM A 5 PTES.
MENUS
Truita hortolana
Salmonetes [illegible]
Entrecots [illegible]
Explèndid servei a la carta
Preus econòmics
Es serveixen les famoses cerveses "WALSHEIM" de Saviera.

DIES 14, 15, 16 I 17 D'AGOST
Una gran excursió marítima a
NICA
en la modernissima motonau "PRINCIPE ALFONSO"
Demaneu programes a Rambla del Centre, 37, Tel. 23252.
VIATGES BLAUS
Rambla del Centre, 37, telèfon 23252

PIANOS
lloguer, des de pessetes el mes. C. SUGER, SRUC, 75
8

FABRICA DE CERAMICA
Rajoles de València
Articles de construcció
CASIMIR VICENTS
Despatx: Tallers, 72
Telèfon núm. 15644
BARCELONA

"BOSTON"
Tintoreria i Sabateria ràpides.
Rentat en seco, ni dia, Ptes. 9'50.
MITGES SOLES I TALONS, en quinze minuts, Ptes. 4'75.
Garantida qualitat i màxima durada
1 — ELMERON — 13

CONDUCCIO D'AUTOS
Academia Americana d'automobilisme
L'única que fa les condicions següents:
100 PESSETES, TOT COMPRES
Conducció - Mecànica - Reglament. Examen i Títol - Una hora diària de conducció - Mecànica en taller - Classes dia i nit - No es limita el temps. Facilitats de pagament. Consell de Cent, 326. Claris, 49. Telèfon 20961.

ANIBAL

NEVERES "GLACIAL"
per a Establiments i per a ús domèstic
Sumament fredes, sòlides i pràctiques, són econòmiques pel seu preu, la seva poca despesa diària, gran utilitat i perdurable duresa.
Grans models
a preus moderats
Models populars
de 26 a 60 pessetes.
Despesa diària, des de 10 cts. Construcció i venda directa: Benet i Mercader, 20.

PETITS ANUNCIS CLASSIFICATS

VENDES

Màquina d'escriure, nova de tinta i en perfecte estat, marca "Universal", venc a meitat de preu. — Aribau, 43.

PATHE BABY
Compra, venda i lloguer de pellicules. Sant Pau, 30, pral. 2.ª

ORTOGRAFIA CATALANA
MÈTODE PRÀCTIC *per Rosa Obradors*
Es el llibre que necessiten tots els que vulguin escriure correctament el català, d'acord amb les normes de l'Institut d'Estudis Catalans. En tela, 6 ptes. - Edició econòmica, 4'50 ptes.
Es pot demanar a totes les bones llibreries de Catalunya o a l'EDITORIAL CULTURA, Rosselló, 140, Barcelona, que l'envia per correu certificat, franc de ports, en rebre el seu import per gir postal o segells de correu.

Casa Provincial de Caritat
SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES
Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA PROVINCIAL DE CARITAT, Torres Amat, núm. 8.
Telèfons: 16524 - 16525 - 16526
SUCCURSALS: Carrer del Clot, núm. 80. Telèfon 50461
Carrer de la Creu Coberta, núm. 91. Telèfon 32261
SUCURSALS: Carrer St. Andreu, núm. 221. Telèfon 51051
Plaça del Centre, número 4. Telèfon 35671
Passeig del Triomf, número 17. Telèfon 55012
Carrer de Sarrià, número 72. Telèfon 75062
BADALONA: Balmes, número 110. Telèfon 57 - B.
HOSPITALET: Central: Laureà Miró, 60. Telèfon 58 - H.
Sucursals: Pi i Margall, 166. Telèfon 31226
Progrés, número 56. Telèfon 31227
STA. COLOMA DE GRAMANET: Anselm Clavé, número 13

COMPRES DE DAMA
des de 9'50 ptas.
Sabatilles des de 9'25, Piers. Sagoneys.
LA MES EXTENSA VARIETAT DE MODELS
Casa Rosich
CENTRAL: RONDA DE SANT PERE, núm. 7. Telèfon 1992
SUCURSAL NUM. 1.
Av. del Portal de l'Angel, 26
Telèfon 19613
SUCURSAL NUM. 2.
Carrer de la Tapineria, 33
Telèfon 12940

Una bona cura
La que costa menys diners.
La més activa.
PER a obtenir instantàniament un aigua mineral deliciosa, gaseosa, refrescant i que contingui tots els principis actius de les aigües minerals més famoses, n'hi ha prou amb disoldre en un litre d'aigua usual un paquet de
LITHINÉS del Dr. GUSTIN
Aquesta aigua mineralitzada preserva a totes les persones sanes que puguin usar-la a tota edat. I cura els malalts de totes les afeccions dels
RONYONS VEIXIGA — FETGE — ESTÓMAC
ARTICULACIONS — GOTA — MAL DE PEDRA
REUMA — ARTERIO - ESCLEROSIS
Dipòsit General: Mallorca, 313 BARCELONA

Afaiti's higiènicament
Afaiti's de pressa
Afaiti's bé
Com?
Usant la PASTA NIX
S'afaitarà ràpidament, agradablement, perfectament.
No li quedarà la cara irritada, no hi sentirà cremor o irritació després d'afaitar-se.
Eliminarà el sabó, la brotxa, els potets i tots els altres objectes tan exposats a cultivar microbis.
Demani-ho en perfumeries, drogueries, etc., al preu de 4'50 pessetes tub.

Aigua de Rocallaura — El manantial más ric del món. El patin d'ALBUMINURIA, LITIASI URICA (MAL DE PEDRA), BRONQUITIS PARENQUIMATOSA, DIATESIS CEONIA, ha guarit radicalment amb — **Aigua de Rocallaura**
DIPOSITARIS GENERALS: FUTRUNY, S. A. - Carrer Hospital, 82, i Balmeron, 133

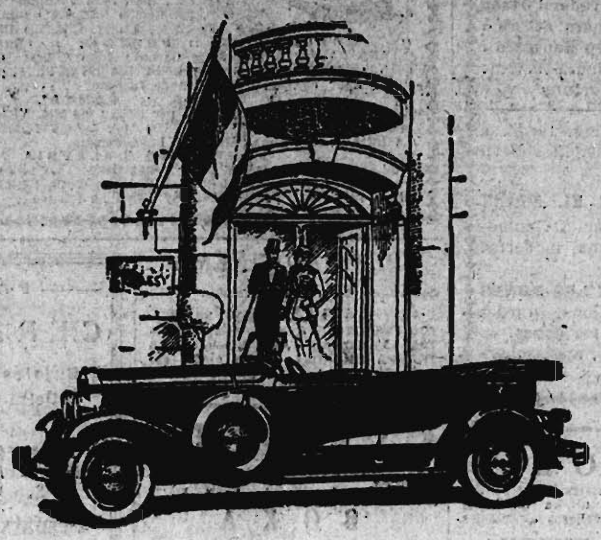

PIERCE-ARROW

La més alta qualitat

Des de 1908, tots els presidents de la República dels Estats Units han usat automòbils

PIERCE

El coixe més fi d'Amèrica

Stevenson, Romagosa i C.ia

CARRER DE VALENCIA, 295